



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม”

The Participation on Tourism Management
on Bangluang Floating Market, Banglane District, Nakhonpathom

โดย นางสาวจันทกร ชาตีสิริและคณะ

เมษายน 2553

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม”

A Participation on Tourism Management
on Bangluang Floating Market, Banglane District, Nakhonpathom

คณะผู้วิจัย

นางสาวจันทกร ชาดิสิริ
นางสาวปัทมาภรณ์ เลิศบรรลือชัย
นายอภิชาติ อมมอน
นางสาวจิตรา เย็นเพชร
นางสาวสุรีพร สอนสกุล

สังกัด

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
มหาวิทยาลัยคริสเตียน
มหาวิทยาลัยคริสเตียน
มหาวิทยาลัยคริสเตียน
มหาวิทยาลัยคริสเตียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พริยา เศรษฐพัฒน์

สังกัด

มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ชุดโครงการ “เชื่อมโยงเครือข่ายภาคีประเด็นการท่องเที่ยวระดับปริญญาดริ”

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง **แนวทางความร่วมมือในการพัฒนาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม** ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและชาวชุมชนตลาดบางหลวงที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์อย่างขี้มยิ้มแจ่มใส และเป็นมิตร รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่ได้ให้โอกาสและให้เวลาคณะผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณ ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง และคณะ ที่อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำในขั้นตอนการวิจัย อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำในการจัดทำรายงานวิจัยฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

31 มีนาคม 2553

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัจจุบันทั่วโลกต่างให้การยอมรับความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่เพียงก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง แต่ยังเป็นวิถีทางที่จะนำเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศได้ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง การท่องเที่ยวจึงมักถูกนำไปใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่นำการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากจะได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยด้วยเช่นกัน

การท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณเป็นรูปแบบแรก ๆ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจ ด้วยเสน่ห์ของการท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณที่เกิดจากความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนชาวสวน จากการค้าขายผลผลิตทางเกษตรทางน้ำของชาวบ้านที่หาได้ยากในประเทศของตน

เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco – tourism) ความร่วมมือกันระหว่างชาวบ้านในชุมชนตลาดบางหลวงควรได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกันทั้งในระดับชุมชนและระดับองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง เพื่อให้เห็นพ้องต้องกันในแนวความคิดพัฒนาตลาดโบราณเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและจำหน่ายผลผลิตของชาวบ้านโดยดาบตำรวจบำรุง วิมูลชาติ นายกฯ และคณะผู้บริหาร นายไพรัชย์ ถมคำพานิชย์ นายสกรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกฯ ปลัดชนานาธุร ดอนจันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่างๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาตลาดบางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดนครปฐม โดยท่านอดิศร พวงชมพู นายแพทย์ทรงชัย ศรีโรจนกุล นายณรงค์ ปฐมกาญจนา เลขาธิการฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการฯ และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม นายชินนทร์ บัวประเสริฐ โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกใช้ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอกทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม 2552 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว “ตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนบางหลวงในการพัฒนาตลาดบางหลวง จึงเป็นการสร้างแนวทางในการพัฒนา “ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” อย่างยั่งยืนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจนข้อมูลซ้ำกันจำนวน 30 คนจึงหยุดการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดบางหลวงจำนวน 400 ชุด เพื่อค้นหาแนวทางในการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนตลาดบางหลวงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับ ดังเช่น ตลาดดอนหวาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ สรุปและตีความเชิงพรรณนา และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการบรรยายความ

แนวทางความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดบางหลวงทางชุมชนมีความเห็นว่าชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม เพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRI/UTLGB52005

ชื่อโครงการ : แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลาดน้ำบางหลวง
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ชื่อนักวิจัย : ปิรยา เศรษฐพัฒน์, จันทกร ชาตีสิริ, อภิชาติ อมมอน, ปัทมาภรณ์ เลิศบันลือชัย,
จิตรา เย็นเพชร และ สุวีพร สอนสกุล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E – mail Address : jeabpeeraya@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 3) สร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าชุมชนมีความเห็นว่าชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิมเพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

คำหลัก : ความร่วมมือ, การพัฒนา

Abstract

Project Code : TRI/UTLGB52005

Project Title : The Participation on Tourism Management on Bangluang Floating Market,
Banglane District, Nakhonpathom

Investigators : Setthapat P, Chartsiri J, Ommon A, Lertbunleuchai P, Yenpetch J and
Suansakul S.

E – mail Address : jeabpeeraya@yahoo.com

Project Duration : August 1, 2009 – March 31, 2010

The project of this research is to study the possibility, the efficiency and the creation of the participation on tourism management on Bangluang Market, Banglane District, Nakhonpathom Province. The result of this research found that everyone in the Bangluang's community has to give the co – operation in developing the tourism attraction center and nearby in every aspects. Actually the community has the good co – operation in each other; however there are some points that the community requires some co – operation from the public sector and private sector to make the perfect development. In the tourists' opinions found that they give the precedence with environmental preservation to make the valuable forever.

Keywords: Co – operation, Development

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	3
คำถามการวิจัย (Question Research).....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Output).....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ (Outcomes).....	6
แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology).....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการศึกษา และการอภิปรายผล.....	37
บทที่ 5 สรุป.....	90
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ.....	38
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ.....	39
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอาชีพ.....	41
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามรายได้ ก่อนเปิดตลาดบางหลวง.....	42
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามรายได้ หลังเปิดตลาดบางหลวง.....	43
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	60
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	61
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	62
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	63
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา.....	64
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการเดินทาง.....	65
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการเดินทาง.....	66
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เลือกมาเที่ยวที่ตลาด.....	67
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการทราบข้อมูล ของแหล่งท่องเที่ยว.....	68
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับจุดเด่นของตลาด ที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก.....	70
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับข้อจำกัดของพื้นที่ ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด.....	71
ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหา ที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อการตลาดและชุมชน.....	72
ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	73

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ทางเข้าตลาดบางหลวง ร.ศ. 122.....	44
ภาพที่ 2 สภาพบ้านเมืองและร้านค้าภายในตลาดบางหลวง.....	45
ภาพที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง.....	48
ภาพที่ 4 แหล่งสำหรับนั่งรับประทานอาหารและนั่งเล่นพักผ่อน.....	49
ภาพที่ 5 เรือนำเที่ยว.....	50
ภาพที่ 6 แผนที่การเดินทางไปยังตลาดบางหลวง.....	52
ภาพที่ 7 ขนมซวนเปี้ยะและข้าวเกรียบปากหม้อโบราณ.....	55
ภาพที่ 8 สินค้าที่ระลึกต่าง ๆ จากตลาดบางหลวง.....	56
ภาพที่ 9 จุดบริการนักท่องเที่ยวมีห้องสุขาให้บริการฟรี.....	138
ภาพที่ 10 ร้านกาแฟเก่าแก่ในตลาดบางหลวง.....	138
ภาพที่ 11 – 18 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง.....	139
ภาพที่ 19 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าวิกหนังบางหลวง.....	143
ภาพที่ 20 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าทางเข้าตลาดบางหลวง.....	144
ภาพที่ 21 บริเวณลานจอดรถด้านหลังติดริมแม่น้ำท่าจีน.....	144
ภาพที่ 22 สินค้าที่ระลึกต่างๆ.....	145
ภาพที่ 23 การสัมภาษณ์ผู้ใหญ่นายหนูที่ 1 ตำบลบางหลวง ผู้ดูแลตลาดบางหลวง.....	146
ภาพที่ 24 การสัมภาษณ์ชาวชุมชนและผู้ประกอบการในตลาดบางหลวง.....	147
ภาพที่ 25 การสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ณ ตลาดบางหลวง.....	148

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ทางเข้าตลาดบางหลวง ร.ศ. 122.....	44
ภาพที่ 2 สภาพบ้านเมืองและร้านค้าภายในตลาดบางหลวง.....	45
ภาพที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง.....	48
ภาพที่ 4 แหล่งสำหรับนั่งรับประทานอาหารและนั่งเล่นพักผ่อน.....	49
ภาพที่ 5 เรือนำเที่ยว.....	50
ภาพที่ 6 แผนที่การเดินทางไปยังตลาดบางหลวง.....	52
ภาพที่ 7 ขนมซวนเปี้ยะและข้าวเกรียบปากหม้อโบราณ.....	55
ภาพที่ 8 สินค้าที่ระลึกต่าง ๆ จากตลาดบางหลวง.....	56
ภาพที่ 9 จุดบริการนักท่องเที่ยวมีห้องสุขาให้บริการฟรี.....	138
ภาพที่ 10 ร้านกาแฟเก่าแก่ในตลาดบางหลวง.....	138
ภาพที่ 11 – 18 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง.....	139
ภาพที่ 19 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าวิกหนังบางหลวง.....	143
ภาพที่ 20 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าทางเข้าตลาดบางหลวง.....	144
ภาพที่ 21 บริเวณลานจอดรถด้านหลังติดริมแม่น้ำท่าจีน.....	144
ภาพที่ 22 สินค้าที่ระลึกต่างๆ.....	145
ภาพที่ 23 การสัมภาษณ์ผู้ใหญ่นายหนูที่ 1 ตำบลบางหลวง ผู้ดูแลตลาดบางหลวง.....	146
ภาพที่ 24 การสัมภาษณ์ชาวชุมชนและผู้ประกอบการในตลาดบางหลวง.....	147
ภาพที่ 25 การสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ณ ตลาดบางหลวง.....	148

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกต่างให้การยอมรับความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่เพียงก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง แต่ยังเป็นวิถีทางที่จะนำเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศได้ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง การท่องเที่ยวจึงมักถูกนำไปใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่น่าการท่องเที่ยวนมาเป็นกลยุทธิ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากจะได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยด้วยเช่นกัน

การท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณเป็นรูปแบบแรกของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจ ด้วยเสน่ห์ของการท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณที่เกิดจากความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนชาวสวน จากการค้าขายผลผลิตทางเกษตรทางน้ำของชาวบ้านที่หาได้ยากในประเทศของตน

ตลาดบางหลวงเป็นชุมชนเก่าแก่อายุกว่า 100 ปี เป็นแหล่งอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบางหลวงที่แปลกและอร่อยจำนวนมาก ได้รับการกล่าวขานขนานนามว่า “เป็นดินแดนวัฒนธรรมไทย จีน ขนมหวาน อาหารอร่อย” เริ่มก่อตั้งตลาดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2446 ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน (หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี) ด้านฝั่งตะวันตก เป็นห้องแถวไม้สองชั้นหันหน้าเข้าหากัน ยาวจากหัวตลาดถึงท้ายตลาด ประมาณหกสิบแปดห้อง ปัจจุบันยังคงสภาพความสวยงามและบรรยากาศของสถาปัตยกรรมตลาดเก่าในอดีตไว้อย่างสมบูรณ์ ทั้งรูปแบบวิถีชีวิตที่เรียบง่าย การค้าขายของคนในชุมชน รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรม ที่ผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทย – จีนที่สืบทอดกันมาเป็นเวลากว่า 100 ปี การสร้างตลาดบางหลวงในอดีต ได้เริ่มจากคนจีนโพ้นทะเล ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บางหลวง จนกลายเป็นชุมชนที่ประกอบการค้า จึงสร้างเป็นตลาดเรือนไม้สองชั้น หันหน้าเข้าหากัน โดยสร้างตลาดบนก่อนเป็นตลาดแรก เมื่อตลาดมีความเจริญรุ่งเรืองชุมชนเริ่มขยาย ได้มีการสร้างตลาดล่าง และตลาดกลาง

ตามลำดับ เดิมตลาดบางหลวงเป็นแหล่งค้าขายทางน้ำ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอบางเลน เพราะมีท่าเทียบเรือหลายท่า สะดวกในการขนถ่ายสินค้าทางการเกษตร มีบริษัทสุพรรณชนส่งให้บริการเดินเรือจากสุพรรณบุรีไปยังสถานีรถไฟจิ้วราย อำเภอนครชัยศรี เพื่อเดินทางระหว่างหมู่บ้านหรือเข้ากรุงเทพฯ เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทน มีการสร้างถนนทำให้การสัญจรทางน้ำลดลง รถยนต์เข้ามาแทนที่เรือ และการค้าขายสินค้าทางน้ำเริ่มซบเซาลง แต่การค้าขายของชาวตลาดบางหลวงก็ยังคงอยู่ และยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ไว้อย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นร้านขายยาจีนสมุนไพร ร้านทำฟันปลอม ร้านทำทอง ร้านบัดกรีโลหะ ร้านทำเส้นก๋วยเตี๋ยว ร้านถ่ายรูป ฯลฯ ก็ยังคงอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco – tourism) ความร่วมมือกันระหว่างชาวบ้านในชุมชนตลาดบางหลวงควรได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกันทั้งในระดับชุมชนและระดับองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง เพื่อให้เห็นพ้องต้องกันในแนวคิดการพัฒนาลาดโบราณ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและจำหน่ายผลผลิตของชาวบ้านโดยตาบตำรวจบำรุง วิมูลชาติ นายกฯ และคณะผู้บริหาร นายไพรัชย์ ถมคำพานิชย์ นายสรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกฯ ปลัดธนาวุธ ดอนจันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่างๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาลาดบางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดนครปฐม โดยท่านอดิศร พวงชมพู นายแพทย์ทรงชัย ศรีโรจนกุล นายณรงค์ ปฐมกาญจนา เลขาธิการฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการฯ และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม นายชนินทร์ บัวประเสริฐ โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกเป็นเงิน 500,000 บาท ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอกทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐมในเดือนมกราคม 2552 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว “ตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนบางหลวงในการพัฒนาลาดบางหลวง จึงเป็นการสร้างแนวทางในการพัฒนา “ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” อย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

1.3 คำถามการวิจัย

1. ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร
2. ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร
3. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือการเข้าไปมีส่วนในกิจกรรมอันใดอันหนึ่งของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ รวมถึงการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่ามีผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถทางด้านการบริหารจัดการ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดบางหลวง

นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยี่ยมชมเยือนประเภทที่ไม่มีการพักค้างคืน ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ตลาดบางหลวง

ชุมชนท้องถิ่น หมายถึง ประชาชน หรือองค์การประชาชนที่จัดตั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือเพื่อดำเนินการในกิจกรรมท่องเที่ยวในท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้านหรือตำบลในเส้นทางท่องเที่ยว ในที่นี้ หมายถึง กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ และหรือประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

การพัฒนา หมายถึง แนวทางในการพัฒนาที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

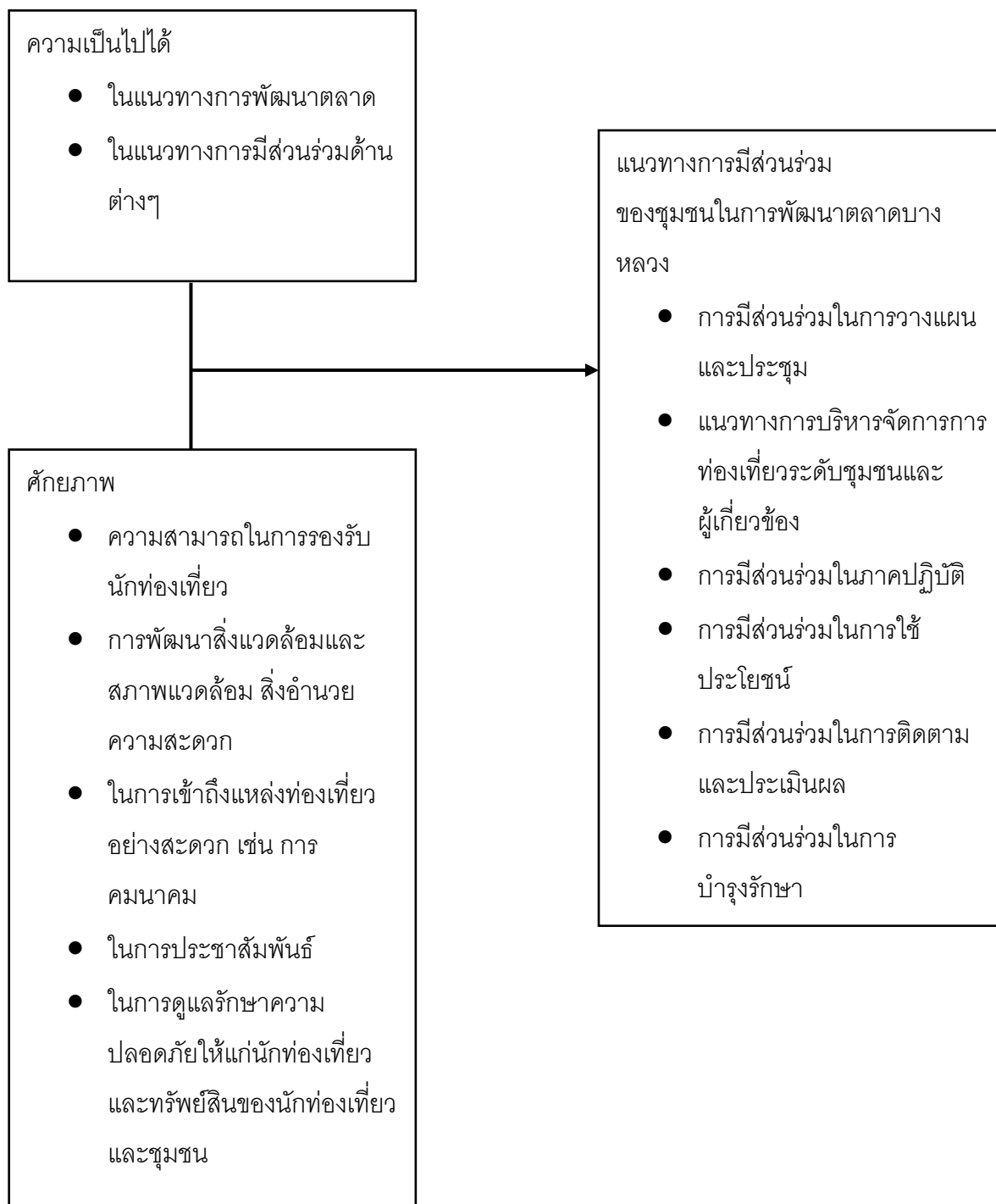
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดพื้นที่ในการศึกษาได้แก่ ตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตพื้นที่ตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาภาพรวมความเป็นไปได้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการพัฒนาการของการมีส่วนร่วมของชุมชน การติดตามผลในการพัฒนาตลาดบางหลวง รศ. 122 ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ความศรัทธาของชุมชนต่อผู้นำท้องถิ่น และความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในท้องถิ่น

3. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวบริเวณตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน

กรอบแนวคิดในการศึกษา



1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและทำให้เป็นตลาดที่นักท่องเที่ยวคิดถึงเป็นอันดับแรกๆเมื่อต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวตลาดโบราณ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. ทำให้ตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำให้มีการกระจายรายได้ในท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
3. ชุมชนตลาดบางหลวง รศ. 122 มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่เป็นทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว
4. นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน

1.8 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จัดทำเอกสารสรุปผลการวิจัยเผยแพร่ในชุมชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องในอนาคต

1.9 สรุป

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องศึกษาถึงความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยต้องทราบถึงศักยภาพและความพร้อมของชุมชนว่าพร้อมแค่ไหนที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนนับได้ว่าเป็นกลวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระแสแนวคิดการมีส่วนร่วมในชุมชนนั้น ได้เกิดมาจากความล้มเหลวในการดำเนินการพัฒนาในอดีตที่เน้นและให้ความสำคัญต่อบทบาทของคนภายนอกชุมชน ซึ่งไม่ได้ตอบ สนองต่อการรับรู้และการพยายามที่จะแก้ปัญหาให้แก่ชุมชน นอกจากนั้นยังทำให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันอีกด้วย จึงได้เกิดการทบทวนถึงการพัฒนาที่ผ่านมาว่าประชาชนในชุมชนหรือองค์การท้องถิ่นน่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา และแสวงหาทางออกด้วยตัวของเขาเอง มีการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการประเมินผลด้วยตนเองว่าเป็นอย่างไร อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป (สมชาย วิริกรรมกุล, 2543: 18) การศึกษาเรื่อง **โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม** ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ไวท์ (White, 1982 อ้างถึงในกรมการพัฒนาชุมชน, 2529: 11) ได้ให้คำจำกัดความว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติ มิติแรก คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำ และทำอย่างไร มิติที่สอง มีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่สาม มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานและยังมีอีกมิติหนึ่งที่นำพิจารณาเป็นมิติที่สี่ คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977:6 อ้างถึงในชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540:11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาชนบทว่า “การมีส่วนร่วมต้องประกอบด้วย การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่า จะ

ทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร 2) มีส่วนในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการให้ทรัพยากร สนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจการเป็นการเฉพาะ 3) มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และ 4) มีส่วนในการประเมินผลโครงการ

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างใน ศิริวี วาเลาะ, 2551: 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณา ตัดสินใจการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะที่ถูกต้อง

สหประชาชาติ (United Nations, 1981:5 อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2540: 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 187-185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย นอกจากความหมายข้างต้นแล้ว ยังได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้อีกนัยหนึ่งในรูปของสมการว่า

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

Participation = cooperation + coordination + responsibility

โดยให้ความหมายของความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการ
กระทำกิจกรรมหรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงานและในการทำให้เชื่อถือ
ไว้วางใจ

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่คนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ในการดำเนินการกิจกรรมเรื่องหนึ่งเรื่องใด มีส่วนในการดำเนินการ มีส่วนในการรับผลประโยชน์ที่
เกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการประเมินผลดำเนินการจากกิจกรรมดังกล่าว

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

อคิน รพีพัฒน์ (2538: 188) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจจำแนกได้
3 ประการ ตามลักษณะของการมีส่วนร่วมคือ

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กร
จัดตั้งของประชาชน
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กร
ผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่ม หรือชุมชน
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดย
ผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น สถาบัน หรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือ
เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ทุกเวลา

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

ชูชาติ พวงสมจิตร (2540) ได้สรุปแนวความคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ โคเฮน
และอัลพฮอฟ กับแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์ เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง และคณะสามารถจำแนกขั้นตอนใน
การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหภายในชุมชนตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนด
ความต้องการของชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานและกำหนดทรัพยากรและแหล่งของของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและประสานงานตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอกเป็นต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการประเมินว่า โครงการที่พวกเขาดำเนินการนั้น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (formative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม (summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรอยต่อของโครงการทั้งหมด

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

กรมการพัฒนาชุมชน (2529: 16) ได้สรุปลักษณะต่างๆของการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 18 ลักษณะดังนี้

1. มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
2. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
4. มีส่วนร่วมในการออกความเห็นและข้อเสนอแนะ
5. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
6. มีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีการในการแก้ปัญหา
7. มีส่วนร่วมในการวางแผน
8. มีส่วนร่วมในการประชุม
9. มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
10. มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
11. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน

12. มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก
13. มีส่วนร่วมในการผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์
14. มีส่วนร่วมในการดำเนินตามกิจกรรมที่วางไว้
15. มีส่วนร่วมในการลงทุน หรือบริจาคทรัพย์/ทรัพย์สิน
16. มีส่วนร่วมในการออกแรง หรือสละแรงงาน
17. มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์
18. มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ติดตามหรือประเมินผล

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการท่องเที่ยว

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

นำชัย ทนุผล (2542) ความเกี่ยวข้องของชุมชนท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวมีขอบเขตลักษณะ และรูปแบบกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ที่สำคัญ ๆ นั้นมี 3 ลักษณะ คือประโยชน์ของชุมชนที่ได้รับทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ในประเด็นของประโยชน์ที่ชุมชนได้รับทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นหากมองในภาพกว้างจะพบว่าผลประโยชน์โดยตรงที่สมาชิกในชุมชนจะได้รับ ได้แก่ การเกิดการสร้างงาน การเกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการท่องเที่ยว การเกิดระบบตลาดและเกิดระบบการผลิตวัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อป้อนระบบตลาด ซึ่งจะมีผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดรายได้จากแหล่งรายได้ใหม่นอกเหนือจากแหล่งรายได้เดิม

ส่วนประเด็นประโยชน์ทางสังคมนั้น ชุมชนจะเกิดการพัฒนาด้านทางสร้างสรรค์ในสังคมขึ้น มีการติดต่อทางสังคมที่มีรูปแบบมากขึ้น (Formal social contract) ซึ่งอาจเกิดสัญญาทางสังคมอันเนื่องมาจากการตกลงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการบริการท่องเที่ยวของสมาชิกชุมชน สาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน ซึ่งจะได้รับ การเอาใจใส่พัฒนามากขึ้น เมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นในชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์รวมของระบบความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของสมาชิกชุมชน ซึ่งมีความรัก ความห่วงแหน มีความรู้สึก

ฟังฟังและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดการพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน ชุมชนอยู่ในฐานะรับทราบนโยบายในเบื้องต้น และมีส่วนผลักดันในระยะยาว ชุมชนเป็นผู้ใช้และดำเนินงานตามแผนปฏิบัติความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานเอกชน ชุมชนจะอยู่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของฐานรองรับการท่องเที่ยว ที่พักอาศัยในลักษณะพักตามบ้าน (Home stay) ร้านอาหาร หรือการนำเสนอลูกค้านักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมศิลปะ และประเพณีต่างๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว หรือแม้แต่การเป็นมรดกโลกท้องถิ่น

แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

นำชัย ทนุผล (2542) ให้ข้อคิดว่าการออกแบบวางแผนโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำเป็นต้องการมีการออกแบบวางแผนด้วยความระมัดระวัง ซึ่งมีควรออกแบบวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยอาศัยความต้องการหรือแรงผลักดันจากการตลาดของการท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวเพียงประเด็นเดียว หากแต่ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นด้วย นำชัย ทนุผล (2542) ยังอ้างถึง Brandon ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับบทบาทของการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น (Local participation's role) การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะมีแรงผลักดันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากกิจกรรมนั้นๆ อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นคณะกรรมการของท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่สามารถดำเนินการในการควบคุม การเจริญเติบโต และการพัฒนาของท้องถิ่นตนเอง การขาดการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นอาจทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในทางลบมากกว่าทางบวก

2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเพื่อสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ในการต่อรอง ซึ่งจะสามารถช่วยให้ประชาชนรวมสรรพกำลังความสามารถของตนในการบริหารจัดการและควบคุมทรัพยากร รวมทั้งตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในวัฏจักรโครงการ (local participation in the project cycle) กล่าวคือ ให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของโครงการหรือทุกกิจกรรมของโครงการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนโครงการ การ

ดำเนินงานโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ หากแต่ประชาชนท้องถิ่นขาดความรู้ความสามารถในประเด็นใด ก็ควรดำเนินการฝึกอบรมเสริมความรู้ให้กับคนในท้องถิ่น

4. การสร้างส่วนแบ่งให้กับประชาชน (creating stakeholders) เพื่อสร้างจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของ (sense of ownership) ในโครงการของประชาชนท้องถิ่น การสร้างส่วนแบ่งให้กับประชาชนสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ เปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลเป็นเจ้าของกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

5. เชื่อมโยงผลกำไรไปสู่การอนุรักษ์ (distributing benefit to conservation) โดยพยายามให้กิจการการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นมีการจ้างงานในชนบท และมีการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนท้องถิ่นเหล่านี้ทุกคนปกป้องรักษาธรรมชาติและวัฒนธรรมของตน ซึ่งทุกคนจะถือว่าเป็นสินค้าสามารถขายได้และผลประโยชน์มาสู่ตน

6. การกระจายผลกำไร (distributing benefits) การออกแบบวางแผนและดำเนินการโครงการการท่องเที่ยว ควรมีการระบุให้ชัดเจนว่า ประชาชนท้องถิ่นจะได้ผลประโยชน์อะไร ผลประโยชน์จะกระจายไปทั่วทุกคนอย่างไรและเป็นระยะเวลานานเท่าไร

7. การระบุผู้นำท้องถิ่น (identifying community leader) การทำงานในชุมชนนั้น สิ่งแรกหรือประเด็นแรกที่พึงกระทำคือการค้นหาผู้นำท้องถิ่น เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดการประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจกับชุมชนในเบื้องต้นกับผู้นำท้องถิ่นในที่นี้อาจเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น ครู เกษตรตำบล ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำทางความคิด (opinion leader)

8. การนำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชนโดยอาศัยผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์กร (bring about change: agents and institutions) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนับได้ว่าเป็นบุคคลภายนอกชุมชนที่มีส่วนสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในที่นี้หมายถึงนักพัฒนา หรือกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวซึ่งมีความสนใจในการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ และวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น การนำเปลี่ยนแนวคิด (ideas) เทคโนโลยี (technologies) หรือกิจกรรมใหม่ๆ (new activities) เข้าสู่ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเป็นผู้นำสิ่งเหล่านี้เข้าไปในชุมชนได้รวดเร็วกว่าวิธีอื่นๆ

9. การดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมใดๆ ต้องทำความเข้าใจพื้นที่นั้นๆ เป็นอย่างดี (understanding site specific conditions) ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีรูปแบบของการมีส่วนร่วมและรูปแบบของการพัฒนาใด ควรมีการศึกษาสภาพการณ์ของพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ลักษณะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ ลักษณะทางสังคมของประชาชนและทรัพยากร ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้

ในการตัดสินใจในการออกแบบวางแผน โครงการนั้น นำชัย ทนุผล (2542) กล่าวว่า ควรเป็นการวางแผนโครงการแบบมีส่วนร่วม (participatory planning) โดยให้เกิดลักษณะการระบุและอธิบายปัญหา วิเคราะห์เหตุของปัญหา การจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดแนวทางแก้ไขและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักพัฒนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และตัวแทนประชาชนท้องถิ่น ซึ่งควรเป็นลักษณะการระดมพลังความคิด สำหรับเทคนิคและกระบวนการดำเนินการประชุม นั้น ควรใช้กระบวนการ AIC

10. การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้า (monitoring and evaluation progress) การดำเนินโครงการจำเป็นต้องมีการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนยุทธวิธี หรือวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนไป

รูปแบบของการมีส่วนร่วม (Forms of participation)

ชนิดของรูปแบบการมีส่วนร่วม

นำชัย ทนุผล (2542) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา ทั้งหมด 6 แบบด้วยกัน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนา 6 รูปแบบ

ลักษณะของผู้วางแผน	สถานะของอำนาจหน้าที่	หน้าที่	ชนิดของการมีส่วนร่วม
1. กลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาซึ่งถูกแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจนอกชุมชน	ผู้วางแผนและบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น	มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผนและดำเนินการโดยผ่านบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น	ประชาชนส่วนน้อยหรือไม่มีเลยในกระบวนการตัดสินใจ
2. ผู้นำท้องถิ่นถูกแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจนอกชุมชน	ผู้วางแผนและบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่น	มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผนและดำเนินการโดยผ่านบุคคลชั้นสูงในท้องถิ่นและปัจจัยในการดำเนินการจากภายนอก	ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมน้อยแม้ว่าจะมีการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบผลตอบแทน
3. ผู้วางแผนภายนอกแต่มีการปรึกษากับกลุ่มชาวบ้าน	ผู้วางแผนและประชาชนส่วนน้อย	มีหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายในการวางแผนโดยทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าพวกเขาได้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วางแผนแล้ว	ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่พวกเขาจะเข้ามามีส่วนร่วมแบบฉาบฉวยเท่านั้น
4. ผู้วางแผนได้มีการปรึกษากับกลุ่มประชาชนในขั้นริเริ่มแรกของการวางแผน	เป็นผู้วางแผนร่วมกับประชาชนแต่ผู้วางแผนมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่า	จัดการประชุมระหว่างผู้วางแผนกับประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญมากขึ้นของขบวนการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของการความต้องการ	ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการกิจกรรมเพราะพวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่อย่างไรก็ตามผู้วางแผนมีอำนาจในการควบคุมและการตัดสินใจมากกว่า

5. ในการวางแผนกิจกรรมและโครงการคณะกรรมการ โครงการมีตัวแทนของประชาชน	ผู้บริหารและผู้วางแผนมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่า	ตัวแทนประชาชนมีสิทธิ์มีเสียงในการวางแผนโครงการแต่การตัดสินใจในกิจกรรมมักจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารชั้นสูงเพราะว่ามีเสียงมากกว่า	ประชาชนในท้องถิ่นมีเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพราะพวกเขามีตัวแทนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ
6. ในการวางแผนกิจกรรมและโครงการคณะกรรมการวางแผนมีตัวแทนของประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเป็นส่วนมาก	ประชาชน ผู้วางแผนและผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจ แต่เสียงของประชาชนมีมากกว่า	ตัวแทนประชาชนมีสิทธิ์มีเสียงในการวางแผนมากขึ้น และหน้าที่ในการวางแผนตัดสินใจในกิจกรรมโดยมีผู้วางแผนและนักวิชาการเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ	ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจมากที่สุด

จากตารางรูปแบบการมีส่วนร่วมจากรูปที่ 1 ถึง 6 จะเห็นว่าการพัฒนาการของการมีส่วนร่วมของประชาชน จากน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยในแบบที่ 1 ถึงการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในแบบที่ 6 ซึ่งก็เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยหรือโครงการพัฒนาชุมชนที่พึงปรารถนาที่สุดสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวิจัยหรือโครงการพัฒนาชุมชนที่พึงปรารถนาที่สุด โดยมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นเครื่องมือ (มนัส สุขลักษณ์, 2544: 72-76)

กระบวนการของการมีส่วนร่วม

Sumayao (2542) เห็นว่ากระบวนการของการมีส่วนร่วมของชุมชนยังนำไปสู่การให้อำนาจประชาชน (empowerment) อีกด้วย แต่เพื่อให้การมีส่วนร่วมเป็นการให้อำนาจประชาชนต้องมีเงื่อนไขดังนี้

- 1) ประชาชนต้องอยู่ในฐานะที่ควบคุมโครงการหรือกระบวนการวิจัยด้วยตนเองได้ทั้ง หด รวมทั้งการตัดสินใจและการบริหารโครงการ
- 2) การมีส่วนร่วมต้องเป็นจริงทั้งในระดับการเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

3) การมีส่วนร่วมต้องนำไปสู่จิตสำนึกประชาธิปไตย (democracy) ความสมานฉันท์ (solidarity) และความเป็นผู้นำ (leadership)

4) การมีส่วนร่วมควรอยู่ในรูปแบบของการกำหนดร่วม (co-determination) กับบุคคลภายนอก ผู้ที่มีส่วนร่วมสร้างความหมายใหม่ตามแนวความคิดและความเห็นของตนโดยการเสวนา (dialogue) ที่สร้างสรรค์ร่วม (กับนักวิจัย) ซึ่งต้องยึดมั่นกับหลักการของการออกแบบและมรรคมีวิธของการวิจัยที่วางไว้

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

Sumayao (2542) ได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมโดยอ้าง Deshler, D. และ D. Sock ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบจอมปลอม (pseudo-participation) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับได้แก่

การมีส่วนร่วมแบบได้รับการเลี้ยงดู (domestication) เป็นการใช้อำนาจและการควบคุม ซึ่งผู้วางแผน ผู้บริหาร อภิสถิตชนท้องถิ่น นักวิชาการ หรือพวกมืออาชีพ ทั้งหลายมีอยู่ในมือในกิจกรรมใดๆ เป็นการทำให้เกิดการยอมรับโดยเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบจอมปลอมในการดึงดูดให้ประชาชนยอมตาม ในสิ่งซึ่งบุคคลภายนอกเหล่านี้เห็นดีเห็นควร เพื่อผลประโยชน์ของพวกเขา มากกว่าที่จะให้สิทธิ์อำนาจแก่ประชาชนผู้เข้าร่วม ซึ่งเป็นการทำให้ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมยอมทำตามทุกอย่างเพราะการเลี้ยงดูนั้นทำให้ผู้มีส่วนร่วมเชื่อใจไม่แข็งข้อได้ การมีส่วนร่วมแบบเลี้ยงดูนี้ ยังมีรูปแบบที่แตกต่างกันอีก 3 รูปแบบได้แก่

- การมีส่วนร่วมแบบถูกหลอกใช้ (manipulation) ซึ่งผู้เข้ามีส่วนร่วมจะถูกใช้เล่ห์เพทุบายให้เกิดการยอมทำตามโดยดุษฎี

- การมีส่วนร่วมแบบได้รับการบำบัดรักษา (Therapy) ซึ่งผู้เข้ามีส่วนร่วมจะได้รับบริการการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าของตน จนเกิดความพอใจและทำตามในกระบวนการที่ดูเหมือนว่ามีการมีส่วนร่วม

- การมีส่วนร่วมแบบได้รับการแจ้งให้ทราบ (informing) ซึ่งผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมจะได้รับการแจ้งให้ทราบข้อมูลเป็นระยะๆ ทำให้ไม่อาจโต้แย้ง จึงต้องปฏิบัติตาม เป็นเสมือนมีส่วนร่วมจริง

การมีส่วนร่วมแบบได้รับความช่วยเหลือ (assistentialism) หรือ (paternalism) ซึ่งอำนาจและการควบคุมยังอยู่ในมือของบุคคลภายนอก ประชาชนผู้เข้าร่วมได้รับข่าวสารข้อมูล และได้รับการปรึกษาหารือ ได้รับการช่วยเหลือ หรือ ปลอดภัย พวกเขาได้รับการปฏิบัติ

เหมือนวัตถุ ไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันได้ ประชาชนผู้เข้าร่วมไม่มีอิทธิพลในการตัดสินใจหรือการควบคุมใดๆ ในเรื่องผลประโยชน์ นักวิจัย หรือ ผู้รับผิดชอบโครงการอาจเพ่งพิศตรงการช่วยเหลือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อ “รักษาอาการ” มากกว่าเยียวยารักษาสาเหตุของโรคสังคม ซึ่งทำให้ผู้เข้ามีส่วนร่วมตกเป็นหนี้บุญคุณ ไม่สามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมาได้ ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างออกไปอีก 2 รูปแบบ ได้แก่

- การมีส่วนร่วมแบบได้รับการปรึกษาหารือ (consultation) ซึ่งผู้เข้ามีส่วนร่วมจะได้รับการปรึกษาหารือ หรือได้รับข่าวสารในกระบวนการ แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือมีอำนาจในการบริหารจัดการใดๆ
- การมีส่วนร่วมแบบได้รับการปลอบใจ (placation) ในกรณีที่ผู้เข้ามีส่วนร่วมมีความไม่พอใจที่สิทธิการมีส่วนร่วมได้ถูกกลืนหายไป ก็ได้รับคำปลอบใจว่าจะได้มีส่วนร่วม หรือจะได้รับการทดแทนสิทธิที่เสียไปด้วยมาตรการใดๆ จนทำให้ต้องยอมทำตาม จนดูเหมือนว่ามีส่วนร่วมจริง

2. การมีส่วนร่วมที่แท้จริง (genuine participation) แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับได้แก่ การมีส่วนร่วมแบบความร่วมมือ (cooperation) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประชาชนร่วมมือกับบุคคลภายนอก ในการทำกิจกรรมใดๆ ที่ผลลัพธ์จะกลายเป็นผลประโยชน์ของพวกเขา การตัดสินใจเกิดขึ้นโดยการเสวนา (dialogue) ระหว่างบุคคลภายในและบุคคลภายนอกประชาชนเข้าเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันในกิจกรรม อำนาจและการควบคุมได้รับการแบ่งปันตลอดกระบวนการ เป็นกระบวนการอุปนัย ซึ่งมีการสั่งการจากล่างขึ้นบน ไม่ใช่เป็นกระบวนการสั่งการจากบนลงล่าง ในรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบนี้ ยังสามารถแยกแยะลักษณะของการมีส่วนร่วมได้อีก 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่

- การมีส่วนร่วมแบบเป็นหุ้นส่วน (partnership) ซึ่งผู้เข้ามีส่วนร่วมมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันกับบุคคลภายนอก หรือผู้ที่อยู่ในระดับตัดสินใจหรือบริหารขององค์กรหรือกระบวนการ อย่างในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนของกันและกัน
- การมีส่วนร่วมแบบได้รับมอบอำนาจ (delegated power) คือการที่ผู้เข้ามีส่วนร่วมได้รับสิทธิ และอำนาจในการดำเนินการ ตัดสินใจ และบริหารในองค์กรหรือกระบวนการอย่างเต็มที่ แต่เป็นสิทธิและ

อำนาจหน้าที่ได้รับมาเท่านั้น ยังไม่มีอิสระในการเปลี่ยนระบบ
โครงสร้างใด ๆ ในกระบวนการ

การมีส่วนร่วมแบบประชาชนมีอำนาจ (empowerment) ซึ่งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างสมบูรณ์ที่สุด เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีศักดิ์ และอำนาจในทุกมิติ ทุกขั้นตอน ตลอดกระบวนการขององค์กร และกระบวนการซึ่งเพื่อที่จะได้มาซึ่งอำนาจดังกล่าว ประชาชนจะต้องสามารถควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จ (citizen control) ในโครงการหรือสถาบัน รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจและการบริหารจัดการมีส่วนร่วมในทุกๆ มิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมต้องนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย ความสมานฉันท์และการเป็นผู้นำ การมีส่วนร่วมควรอยู่ในรูปแบบของ “กำหนดหนทางร่วม” (co-determination) กับบุคคลภายนอก ซึ่งประชาชนผู้เข้าร่วมสร้างความหมายใหม่ให้เกิดขึ้นด้วยข้อต่อของพวกเขากเอง (their own terms) โดยการเสวนาร่วม ซึ่งเป็นผลมาจากหลักการพื้นฐานของการออกแบบ และวิธีวิจัยในการกระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนั่นเอง

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยว ควรมีการให้โอกาสชุมชนในการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนการท่องเที่ยวของชุมชนตั้งแต่การสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผนโครงการ ในการตัดสินใจ การดำเนินงานโครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ และการกระจายรายได้การแบ่งผลประโยชน์ให้กับชุมชน ถ้าประชาชนท้องถิ่นขาดความรู้ความสามารถในเรื่องใด ก็ควรดำเนินการฝึกอบรมเสริมความรู้ให้กับคนในท้องถิ่นเสริมไปด้วย

ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

ความเกี่ยวข้องระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวมีขอบเขต ลักษณะและรูปแบบกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งโดยตรงและทางอ้อม ไม่สามารถจะนำมากล่าวได้ครบ ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงได้กำหนดความเกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว เท่าที่จำเป็นไว้เพียง 2 ลักษณะ (วว., 2540, หน้า 3 – 50) ดังนี้

1. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ 2 ทาง คือ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

- 1) ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

- i. เกิดการสร้างงาน สมาชิกในชุมชนมีงานทำสืบเนื่องจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น
- ii. เกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการท่องเที่ยว
- iii. เกิดระบบตลาด เมื่อมีการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือเครื่องใช้ และปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นแก่การบริการการท่องเที่ยว
- iv. เกิดระบบการผลิตวัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อป้อนระบบตลาด
- v. มีรายได้จากแหล่งรายได้ใหม่ที่เกิดจากการท่องเที่ยว นอกเหนือจากรายได้จากแหล่งรายได้เดิมของชุมชน
- vi. ครอบครัวชุมชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถานการณ์การมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

2) ประโยชน์ทางสังคม ที่ชุมชนจะได้รับมาก

- i. เกิดการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ขึ้นในสังคม
- ii. มีการติดต่อทางสังคมที่มีรูปแบบมากขึ้น
- iii. มีสัญญาทางสังคมเกิดขึ้น เนื่องมาจากการตกลงในสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการท่องเที่ยวของสมาชิกชุมชน
- iv. สาธารณูปโภคของชุมชนได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุง เนื่องจากระบบการท่องเที่ยว
- v. จะเกิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยจากโรคภัย สืบเนื่องจากการอุปโภคบริโภคที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อการเข้าสู่ระบบการท่องเที่ยว

- vi. การบริการทางสังคมอื่น ๆ เช่น ความปลอดภัย และการมีระเบียบ
อิสระของสังคมจะได้รับการเอาใจใส่มากขึ้น

2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น อาจเป็นทั้งทางบวกและทางลบ

- 1) ผลกระทบทางบวก คือ ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับดังกล่าวข้างต้น
- 2) ผลกระทบทางลบ ที่อาจเกิดขึ้น
 - i. ขนาดของชุมชนอาจเติบโตเกินไป ถ้าปัจจัยดึงดูดจากการท่องเที่ยว มีกำลังมากและไม่ได้รับการจัดการให้ดี
 - ii. โครงสร้างการบริหารชุมชนอาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าอิทธิพลการท่องเที่ยวมีมากและไม่ได้รับการจัดการให้ดี
 - iii. วัฒนธรรมเดิมและวิถีชีวิตของชุมชน อาจได้รับผลกระทบกระเทือน และถูกกลืนจากอิทธิพล วัฒนธรรม และแนวทางชีวิตจากภายนอก

ในอดีตที่ผ่านมา ชุมชนแทบจะไม่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการท่องเที่ยว เนื่องจากมีผู้ที่มีโอกาสหรือกำลังมากกว่าได้แสวงหาประโยชน์จากชุมชนและทรัพยากร โดยให้ผลประโยชน์แก่ชุมชนเพียงเล็กน้อย และสร้างผลกระทบทางลบไว้มาก เนื่องจากชุมชนไม่มีโอกาสในการคัดเลือกการพัฒนาหรือจำกัดการขยายตัวของการท่องเที่ยว การพัฒนา มักเกิดจากความต้องการของบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ และการพัฒนาของภาครัฐบาลหรือการลงทุนของเอกชนในพื้นที่ โดยขาดการคำนึงผลประโยชน์และผลกระทบที่แท้จริง

แนวคิดเรื่องศักยภาพในการรองรับได้ของพื้นที่

การส่งเสริมการจัดการและการวางแผนการท่องเที่ยว ควรพิจารณาขนาดของพื้นที่ ข้อจำกัดทางระบบนิเวศและทัศนียภาพ เพื่อจะได้เสนอสิ่งที่มีในพื้นที่ความสามารถในการบริหาร และจัดการให้ตลาดการท่องเที่ยวให้ขยายออกไปมากขึ้น (Adrien M, 1997, อ้างใน เดชา ไต้งสูงเนิน, 2541)

มนัส สุวรรณ (2538) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่ โดยกล่าวว่า ธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ย่อมมีขีดจำกัดความสามารถที่รับได้อยู่ในระดับหนึ่ง ระดับ

ความสามารถที่รับได้นี้แตกต่างกันไปตามความแตกต่างทางด้านกายภาพ และชีวภาพของพื้นที่ และกิจกรรมของมนุษย์ที่กระทำในพื้นที่นั้น ซึ่งหากมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่เกินขีดจำกัดนี้ไปแล้ว จะทำให้สภาพและความสมดุลของพื้นที่สูญเสียไปจนเกิดปัญหาต่อเนื่องอื่น ๆ ตามมา ความสามารถที่จะรับได้นี้สามารถแยกพิจารณาเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ความสามารถที่จะรับได้ทางกายภาพ (Physical carrying capacity) สภาพทางกายภาพของสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวตามความประสงค์เป็นขีดจำกัดที่กำหนดได้ชัดเจนและจับต้องได้มากกว่า เช่น ขนาดของพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แน่นอนตายตัว ย่อมเป็นตัวกำหนดว่าจะสามารถสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างได้จำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นต้น

2. ความสามารถที่จะรับได้ทางสังคม (Social carrying capacity) หมายถึงความสามารถของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวที่จะพัฒนาเพื่อให้หรือขายบริการแก่ผู้มาเที่ยว กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความสามารถของสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในจำนวนสูงสุดโดยไม่ทำให้เกิดภาวะแออัด

3. ความสามารถที่จะรับได้ทางนิเวศ (Ecological carrying capacity) หมายถึงความสามารถของภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ และในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ที่จะได้รับต่อการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยา เกิดจากการพัฒนาสถานที่ดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะการที่นักท่องเที่ยวไปรวมตัวอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิดความกดดันต่อพื้นที่นั้นโดยตรง ซึ่งบางครั้งอาจจะมากเกินไปกว่าพื้นที่นั้นจะรับได้

มนัส สุวรรณ (2538) ได้กล่าวว่า การประเมินความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวต้องประเมินองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. ความปรารถนาของผู้เที่ยว ต้องประเมินความต้องการในประเภทและการบริการการท่องเที่ยวของคนส่วนใหญ่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้แตกต่างกัน เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เน้นความเป็นธรรมชาติจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยได้ดีกว่าชาวต่างประเทศ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน โบราณวัตถุ สิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น สามารถใช้เป็นดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ดี

2. ความสามารถในการให้บริการของนักท่องเที่ยว ความสามารถด้านนี้มีขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการที่สมเหตุสมผล การตั้งค่าธรรมเนียมการใช้หรือค่าบริการที่สูงจะทำให้นักท่องเที่ยวหันไปสนใจแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่มีอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าได้ เป็นต้น

3. ความสะดวกในการเดินทางและการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวใดที่ตั้งอยู่ไกลเกินไปถึงแม้การคมนาคมสะดวก หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ใกล้แต่มีความยากลำบากในการเข้าถึงย่อมมีส่วนทำให้ผู้ท่องเที่ยวเกิดความท้อแท้ที่จะไปใช้บริการได้ง่าย อย่างไรก็ตาม สถานที่ดังกล่าวนั้นอาจจะเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่นิยมการผจญภัยหรือต้องการความท้าทาย

4. ความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่ ซึ่งสามารถพิจารณาออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1. ความสามารถที่จะรับได้เชิงกายภาพ คือแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวตามความประสงค์ 2. ความสามารถที่จะรับได้ทางสังคม คือสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละลักษณะจะมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป และ 3. ความสามารถที่จะรับได้เชิงนิเวศ คือ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในแต่ละบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ที่จะรับได้ต่อการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาที่เกิดจากการพัฒนาสถานที่ดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะการพัฒนาสถานที่ใดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอาจต้องมีการสูญเสียทรัพยากรบ้างไม่มากก็น้อย แต่ก็ต้องมีความคุ้มค่ากับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ มนัส สุวรรณและคณะ (2541) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ดีต้องคำนึงถึงขีดความสามารถรองรับการท่องเที่ยว (Carrying capacity) คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้ความเติบโต ไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมมากเกินไป และได้มีนักวิชาการเสนอแนวทางการจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวไว้หลาย ๆ แนวทางดังนี้

1. แนวทางที่อิงสิ่งแวดล้อม (An environmentally base perspective) เสนอว่าการจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับการรักษาสมดุลระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว โดยให้มีการกำหนดสถานะของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าปรารถนาไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เกณฑ์สำหรับประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยว

2. แนวทางที่อิงการตลาด (A market – driven approach) เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่ไม่สามารถรองรับได้ จะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของนักท่องเที่ยวมีความต้องการอุปสงค์ทางการตลาดที่ลดลง จึงต้องมีมาตรการเพื่อนำมาแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ อาจจะเป็นรูปแบบของการขยายการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว หรือการจำกัดกิจกรรมการท่องเที่ยวลงก็ได้

3. แนวทางที่อิงชุมชน (A community – based perspective) มุ่งเน้นที่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของชุมชนก่อนที่จะชุมชนบริเวณดังกล่าวจะรู้สึกถึงผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น การจัดการขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวตามแนวทางนี้จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความเห็นพ้องกันระหว่างทุกฝ่ายในชุมชน เช่น ผู้อาศัย หน่วยงานราชการ และเอกชน เพื่อกำหนดสถานะที่พึงปรารถนาของแหล่งท่องเที่ยว และวิธีการจัดการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน

ทั้งสามแนวทางแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ทุกแนวทางล้วนแล้วแต่ถือข้อตกลงสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การท่องเที่ยวเป็นตัวเร่งเร้าให้เกิดความเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดทั้งผลประโยชน์และผลเสียทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. สถานะที่พึงปรารถนาของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สามารถกำหนดได้และหากสถานะนี้ถูกทำลายการท่องเที่ยวก็ไม่อาจคงอยู่ต่อไปได้
3. สถานะที่พึงปรารถนาไม่ได้คงที่ตายตัว แต่อาจแปรเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น รวมทั้งความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อสภาพของท้องถิ่น
4. สามารถกำหนดและดำเนินกลยุทธ์การจัดการ เพื่อควบคุมอัตราและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถานะที่พึงปรารถนาไว้

จากแนวคิดข้างต้น ขนาดของพื้นที่ ข้ำจำกัดทางระบบนิเวศ และทัศนียภาพ เป็นการพิจารณาถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ พื้นที่ในแหล่งธรรมชาติหนึ่ง ๆ ย่อมมีขีดจำกัดในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ หากใช้เกินขีดจำกัดจะทำให้สูญเสียความสมดุลของพื้นที่นั้นๆ และนำมาซึ่งปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ตามมา ซึ่งขีดความสามารถในการรองรับได้ของ

พื้นที่วัดได้จากความสามารถที่จะรับได้ทางกายภาพ ทางสังคม และทางนิเวศ ทั้งนี้เพื่อการประเมินความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว ความสามารถในการให้บริการ ความสะดวกในการเดินทางและการเข้าถึง และความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่ ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเติบโตจะไม่ไปทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมจนเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการโดยชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิสัย บุญบรรจง (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จากการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยองอยู่ในระดับต่ำ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลเมืองระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และความต้องการเกียรติยศ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ปิยพร ทาวีกุล (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษากันไถลั่น ตำบลไถลั่น อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง จากผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความถนัดของชาวบ้านและขนาดของงานว่าต้องการความช่วยเหลือมากหรือน้อย สำหรับรูปแบบที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นแบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาเส้นทาง
2. การพัฒนาร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
3. การประชาสัมพันธ์ ควรมีความร่วมมือจากทางภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน
4. ด้านความปลอดภัย และ
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว

สมชาย สนั่นเมือง (2541) ศึกษาถึงชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยวสามารถกำหนดได้ใน 2 ลักษณะ คือ

ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นตั้งแต่การเตรียมการ การวางแผน การควบคุมดูแล การใช้ทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการบริการและการได้รับประโยชน์จากการบริการโดยชุมชน ซึ่งจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวจะต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ประการสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมที่ดีต้องให้ความสำคัญในการรวมกลุ่มมากกว่าส่วนบุคคล

พนารัตน์ ลามเกิน (2549) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยว ประชากรภาคชุมชน บุคลากรภาคเอกชน และบุคลากรภาครัฐ เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสุโขทัย โดยเห็นว่าจะต้องพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนากิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 4 กลุ่ม คือนักท่องเที่ยว ประชากรภาคชุมชน บุคลากรภาคเอกชนและภาครัฐบาล มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการพัฒนาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงไป คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนากิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ตามลำดับ

วีระชัย มงคลพันธ์ (2542) ได้ทำการศึกษาความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน พบว่าประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความต้องการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ แต่ประชาชนท้องถิ่นเหล่านั้นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง และยังขาดความพร้อมด้านเงินทุนและทรัพยากรที่ใช้ประกอบการให้บริการด้านการท่องเที่ยว นอกจากนั้นจากการศึกษายังพบอีกว่าประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บริการด้านพาหนะรับ – ส่ง นักท่องเที่ยว รวมถึงไม่ต้องการจัดบริการขายอาหาร และเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ยศวีร์ ยุกตะนันท์ (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรทั้ง 4 แห่ง ตามลำดับ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรมหาสวัสดิ์ สวนผลไม้ สวนกล้วยไม้ นาบัว และมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวทางเกษตรทั้ง 4 แห่งนี้มีประโยชน์

มาก นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในการบริการที่เกี่ยวข้อง คือ บุคลากรของศูนย์บริการการท่องเที่ยวเกษตร เรือ และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเกษตร ส่วนปัญหาของนักท่องเที่ยวพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความสะดวก สะอาดและเอกสารเผยแพร่

ธเนศ ศรีสถิตย์ (2542) ได้ศึกษาบทบาทของการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดชะอำแบบยั่งยืน ซึ่งศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ของชายหาดชะอำและสภาพที่เปลี่ยนไป เมื่อชายหาดชะอำกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ชายหาดชะอำมีปัญหาที่เกิดจากการรุกรานสิ่งแวดล้อมร่วมจิตต์ของหาบเร่แผงลอย การขายอาหารแพง เปรียบเทียบบริบท ปัญหาการจราจรแออัดในช่วงวันหยุด สถานที่จอดรถ น้ำประปาไม่เพียงพอ ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีบางส่วนที่มีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม โดยได้เสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาโดยการปลูกฝังจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อม การรู้จักใช้และรักษาทรัพยากรทางทะเล การเข้ามามีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นของชาวชะอำ ทั้งนี้เพื่อความคงอยู่ของสังคมท้องถิ่นและสามารถพึ่งตนเองได้ อันเป็นแนวทางหลักสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547. ออนไลน์) ได้เขียนบทความเรื่อง คิดแต่ใจใหม่ให้ย่านตลาดเก่า เป็นที่ท่องเที่ยวแห่งแดนบูรพา กล่าวว่า ย่านตลาดเก่า คำนี้มีอยู่หลายแห่งและนับเป็นถิ่นที่น่าสนใจของคนต่างถิ่นหรือนักท่องเที่ยว เพราะได้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนที่แปลกและแตกต่าง ออกจากชีวิตประจำวันของเขาและหากได้มีโอกาสเข้าไปแวะรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม เดินชมสินค้า นับเป็นประสบการณ์ชีวิตการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีการดัดแปลงที่พักเป็นแบบโฮมสเตย์

บทความนี้ได้กล่าวถึง ย่านตลาดเก่าที่คิดจะปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่นี้ก็คือ ตลาดเก่ากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ต้องมีขั้นตอนการปรับปรุงและการจัดการดังนี้

1. ต้องถามความสมัครใจของชุมชนตลาดเก่าก่อน โดยต้องตามหากลุ่มผู้นำชุมชนของตลาดเก่า ผู้ที่ชาวบ้านมีความศรัทธายอมรับนับถือและตั้งเป็นคณะกรรมการปรับปรุงตลาดเก่าเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว นักพูดคุยกับชาวตลาดเก่าว่า มีร้านใดคิดอยากแต่งบ้านเรือนใหม่ให้สะอาด โดยรักษาความเก่าดั้งเดิมที่โดดเด่นไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยวหรือไม่

2. คณะทำงานปรับปรุงตลาดเก่า นำมติชุมชนตลาดเก่าประชุมกับคณะเทศบาล ตำบลบึงนารางบุรี คณะองค์การบริหารส่วนตำบลชุมชนตลาดเก่า คณะกรรมการอำเภอบึงนารางบุรี โดยวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดอ่อน โอกาส และช่องทางความเป็นไปได้ในการพัฒนานำมาสรุปทำ แผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดปราจีนบุรี

3. คณะทำงานปรับปรุงตลาดเก่า นำเสนอแผนงานและโครงการต่าง ๆ เสนอต่อ คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว เพื่อจัดสรรงบประมาณการ ปรับปรุง พื้นฟูตลาดเก่าตามโครงการต่าง ๆ ในเวลาที่กำหนดตามแผน ทั้งแผนงานเร่งด่วนที่ทำได้ ทันที กับแผนงานในช่วงห้าปี ซึ่งเรียกว่าแผนพัฒนาย่านตลาดเก่าเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

แนวทางการจัดการทำแผนย่านตลาดเก่า อำเภอบึงนารางบุรี จังหวัดปราจีนบุรี นี้เป็น ตัวอย่างของแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนทุกแห่งที่มี มรดกทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นสามารถร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผนพัฒนาและร่วม จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ทุกแห่ง โดยเฉพาะ จังหวัดนครปฐม มีย่านตลาดเก่า หลายแห่ง ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงย่านตลาดเก่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัด เช่น ย่าน ตลาดบางหลวง เป็นต้น

กลุ่มเบญจบุรพาสุวรรณภูมิ (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้วพบว่า ยังมีปัญหา มีความบกพร่องที่ รอกการแก้ไขอย่างจริงจังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ความสะอาด ด้านระบบจราจร ราคาสินค้า อาหาร รวมถึงปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในแหล่ง ท่องเที่ยว ซึ่งควรจะได้จัดวางระบบให้เป็นมาตรฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมไม่หลอกลวงผู้บริโภค หรือนักท่องเที่ยว และควรให้ความสำคัญในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ใน จังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อาทิเช่น เพิ่มและ ปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่สำคัญ ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาไทยและ ภาษาที่เป็นสากล ปรับปรุงระบบโทรคมนาคม เช่น เพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะ ปรับปรุงระบบข้อมูล ท่องเที่ยวให้ทันสมัย และค้นหาได้ทางอินเทอร์เน็ต (Internet) นอกจากนี้ควรจะสร้างจิตสำนึกให้กับ บุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ให้มีจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการด้วยความซื่อสัตย์

และด้วยน้ำใจ เพื่อสร้างความประทับใจกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมเยียน และพร้อมมรอาจะ กลับมาเยือนอีกเมื่อมีโอกาส

ดวงใจ หล่อธนวนวิชัย (สินธุ์ สโรบล. 2543: 162 – 164; อ้างอิงจาก ดวงใจ หล่อธนวนวิชัยและคณะ. 2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดแม่ฮ่องสอน วัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เงื่อนไขของการวิจัยคือ ต้องการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อค้นหาว่าความเหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ศึกษาศักยภาพทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และค้นหาลักษณะเด่นและลักษณะเฉพาะของพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยคือ การกำหนดทิศทางและวางระบบเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด ที่ต้องมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างมีระบบ มีระบบการทำงานระหว่างภาครัฐและเอกชนร่วมกัน มีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเมืองแม่ฮ่องสอนและพื้นที่ใกล้เคียง มีระบบการนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

พิเชษฐ บัญญัติและคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตาก เพื่อยกระดับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นและความหลากหลายในด้านแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน แต่จังหวัดตากกลับเป็นที่รู้จักน้อยจากนักท่องเที่ยวเนื่องจากการบริหารจัดการที่ขาดบูรณาการในภาพรวมทั้งภาครัฐและเอกชน สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อการรับนักท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญๆซึ่งอยู่ห่างไกลยังไม่ดีพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องเพียงพอท้องถิ่นและประชาชนยังมีความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวน้อย มองแต่ด้านรายได้เป็นตัวเงินอย่างเดียว ขาดความรู้จักและเข้าใจในคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น จากการประเมินปัจจัยด้านศักยภาพทางการท่องเที่ยวจะพบว่าการยกระดับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักยังห่างไกลแต่สามารถก้าวไปได้เพราะในด้านแหล่งท่องเที่ยวสามารถที่จะพัฒนาได้ดีและมีจุดเด่น แต่ทางด้านจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ทางการท่องเที่ยวยังต้องมีการพัฒนาอีกมากจึงจะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพื่อช่วยผลักดันให้ยกระดับจังหวัดตากเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก มีดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรทำการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัด

เพื่อพิจารณาว่า ควรจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ไหนบ้างจึงจะคุ้มค่าและขายได้ ไม่ควรมุ่งขายสินค้าเดิมๆที่มีอยู่ในประเทศแล้วทุ่มงบประมาณสนับสนุนแต่ ที่นั้นๆ จนทำให้แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆเกิดและติดตลาดได้ยาก

ข้อเสนอแนะเชิงบริหารจัดการ ศึกษาประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ตำนาน เพื่อนำมาทำเป็นเรื่องราวเล่าสู่กันท่องเที่ยว (Story Telling) จัดให้มีภาคพิเศษที่ท่องเที่ยวที่ผ่านการอบรมอย่างถูกต้องสนับสนุนให้ครู อาจารย์ในพื้นที่มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันในทุกภาคส่วน มีคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดตากที่มีการการบูรณาการเป็นทีม ไตรภาคีประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐกิจเอกชน ภาคราชการส่วนภูมิภาคและภาคราชการส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดทำประชาคมด้านการท่องเที่ยว โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมมาร่วมเป็นพี่เลี้ยงด้วย จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เมืองตากขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมและนำเสนอความเป็นมาใน อดีต ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับเมืองตากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จัดระบบเครือข่ายบริการสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีการกำหนดประเภทแหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งมีการพัฒนาแบบเน้นคุณภาพของแหล่ง ท่องเที่ยวมากกว่าด้านปริมาณและการเลือกแหล่งที่จะพัฒนาควรมีการศึกษาผล กระทบ ความต้องการตลาดการท่องเที่ยว สร้างจุดพักรถมาตรฐานทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อบริการและดูแลของนักท่องเที่ยว โดยจุดพักรถนี้ต้องประกอบด้วย ห้องน้ำ ร้านขายของสะดวกซื้อ ชุมชายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และบริการอื่น ๆ ที่น่าสนใจ รวมไปถึงส่วนส่งเสริมแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดตาก

ข้อเสนอแนะรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสนใจ รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ จัดกิจกรรมหรือเทศกาลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปีเดือนให้ครบ 12 เดือน

2.3 สรุป

สำหรับการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” นั้น สามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยได้ ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้านความร่วมมือและศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น เพื่อสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับการทำวิจัย เพื่อนำมาหาแนวทางในความร่วมมือและศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้สามารถนำมาอ้างอิงการอภิปรายผลได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 400 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการและชาวบ้านในชุมชนทั้งสิ้น 30 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรที่จะใช้ในการศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ชาวบ้านในชุมชน ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
2. นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาเที่ยวในตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรและบุคลากรตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่มีบทบาทด้านการท่องเที่ยว จำนวน 30 คน

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาเที่ยวในตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือและขั้นตอนที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสัมภาษณ์ประชากรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเรื่องบทบาทของชุมชนด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างๆ เกี่ยวกับศักยภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3.2.1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ประชากรและบุคลากรของเทศบาลตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ทำการสุ่มแบบไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น (Non-Probability) เนื่องจากการหาข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์จนพบว่าข้อมูลนั้นมีความซ้ำซ้อนกันแล้วจึงทำการหยุดเก็บข้อมูล ชื้อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 30 คน แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนและบุคลากรของตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัว จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ โดยเป็นคำถามแบบให้ผู้ตอบกรอกเองและตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ บุคลากรของตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยอิสระ

3.2.2 แบบสอบถาม

แบบสอบถาม กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาเที่ยวในตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน แล้วทำการสุ่มแบบไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น (Non-Probability) แบบสะดวก (Convenience Sampling) เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความหลากหลาย แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาเที่ยวในตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ จุดประสงค์การเดินทางท่องเที่ยว และความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเป็นคำถามแบบให้ผู้ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวง

ตอนที่ 4 แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 แบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยอิสระ

3.2.3 การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นก็นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลไปประมวลผลเพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability Test) ด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยไม่ต้องทำการวัดซ้ำ ใช้ Cronbach Alpha ได้ผลดังนี้

2.1 จุดเด่นของตลาดที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7046

2.2 ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8898

2.3 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7285

2.4 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8572

2.5 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9162

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะไปเก็บข้อมูล

2. แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3. เก็บและสำรวจความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แล้วนำฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วทำการคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows
3. วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่และร้อยละ
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรในชุมชนและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับจากคะแนนค่าเฉลี่ย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับจากคะแนนค่าเฉลี่ย

3.5 สรุป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยขั้นตอนการคำนวณหาจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกจนข้อมูลซ้ำจำนวน 30 คนและในส่วน of แบบสอบถามนักท่องเที่ยว 400 ชุด ได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือของแบบสอบถามซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.9162 และได้เริ่มการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบ SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องและชาวบ้านในชุมชนบางหลวง รวมไปถึงนักท่องเที่ยวซึ่งเข้ามาเที่ยวชมและซื้อของ ณ ตลาดบางหลวง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการร่วมมือในการพัฒนาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการร่วมมือในการพัฒนาของนักท่องเที่ยวในตลาดบางหลวงทั้ง 9 หัวข้อ ได้แก่ ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของตลาด จุดเด่นของตลาดบางหลวงที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน การมุ่งเน้นในการร่วมมือกันพัฒนาตลาด ศักยภาพในการให้ความร่วมมือพัฒนาตลาด ศักยภาพในด้านการวางแผนพัฒนา ศักยภาพในด้านการดำเนินการพัฒนา และศักยภาพในด้านการติดตามประเมินผลการพัฒนา

ตอนที่ 3 การรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้มีส่วนร่วมชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการร่วมมือในการพัฒนาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

4.1 ผลการศึกษา

คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 คณะผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับชาวชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดบางหลวงจำนวน 30 คน จากผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดังนี้

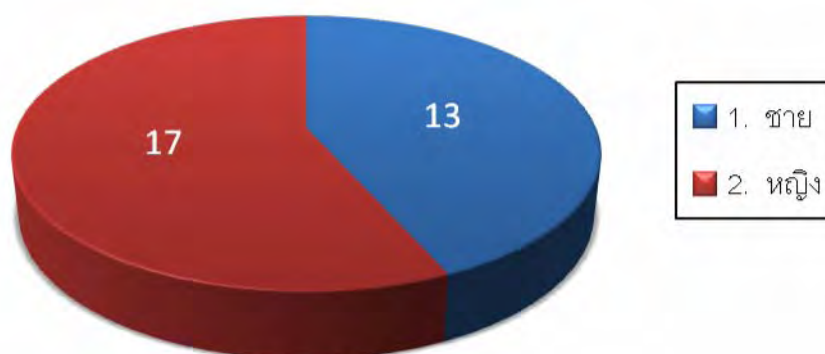
เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จากผลการวิจัย ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีส่วนร่วมและชาวบ้านในชุมชนตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยใช้ค่าความถี่ (จำนวน) และ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	13	43.3
2. หญิง	17	56.7
รวม	30	100.0



จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นเพศชายจำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.3) และเป็นเพศหญิงจำนวน 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 56.7)

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 20 ปี	2	6.7
2. 20 - 29 ปี	7	23.3
3. 30 - 39 ปี	3	10.0
4. 40 - 49 ปี	10	33.3
5. 50 - 59 ปี	4	13.3
6. 59 ปีขึ้นไป	4	13.3
รวม	30	100.0

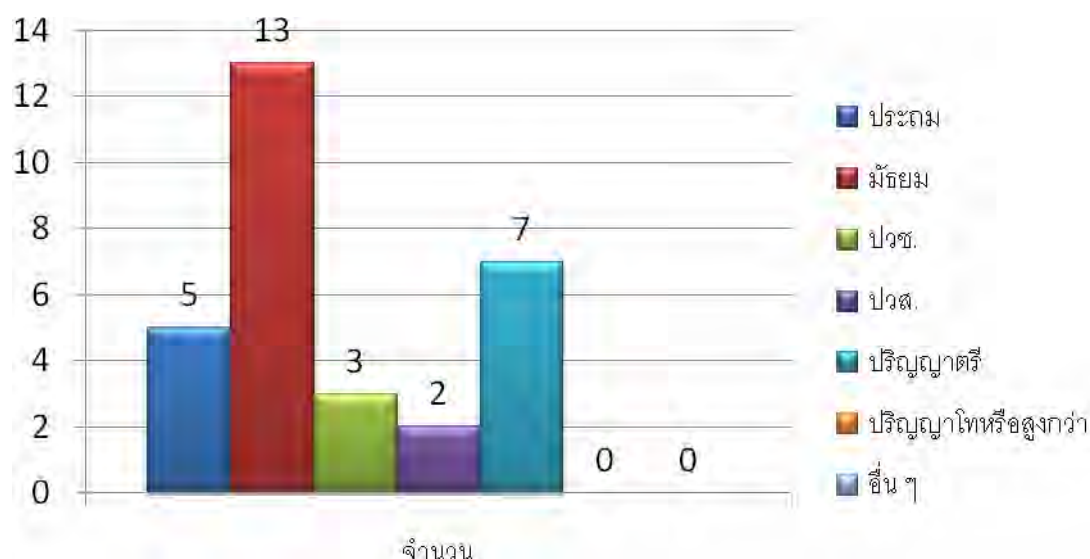


■ ต่ำกว่า 20 ปี ■ 20 - 29 ปี ■ 30 - 39 ปี
■ 40 - 49 ปี ■ 50 - 59 ปี ■ 59 ปีขึ้นไป

จากตาราง 4.2 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน (คิดเป็น ร้อยละ 6.7) อายุ 20 - 29 ปี จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) อายุ 30 - 39 ปี จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.0) อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) อายุ 50 - 59 ปี จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.3) และอายุ 59 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน (คิดเป็น ร้อยละ 13.3)

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

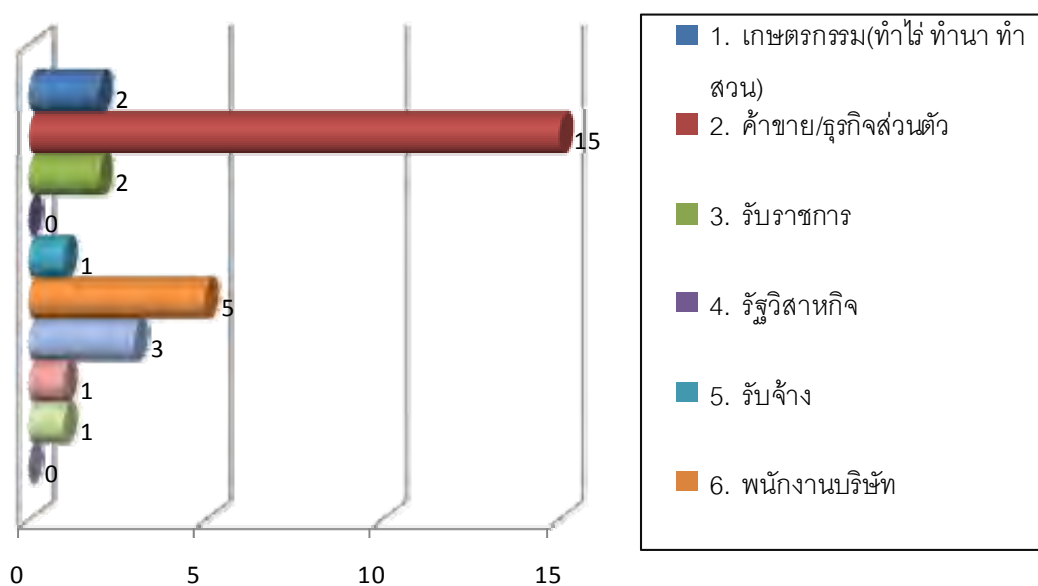
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถม	5	16.7
2. มัธยม	13	43.3
3. ปวช.	3	10.0
4. ปวส.	2	6.7
5.ปริญญาตรี	7	23.3
6.ปริญญาโทหรือสูงกว่า	0	0.0
7. อื่น ๆ	0	0.0
รวม	30	100.0



จากตาราง 4.3 ระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ ระดับประถม จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.7) ระดับมัธยม จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.3) ระดับปวช. จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.0) ระดับปวส. จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7) ปริญญาตรี จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 0 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.0) และอื่นๆ จำนวน 0 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.0)

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอาชีพ

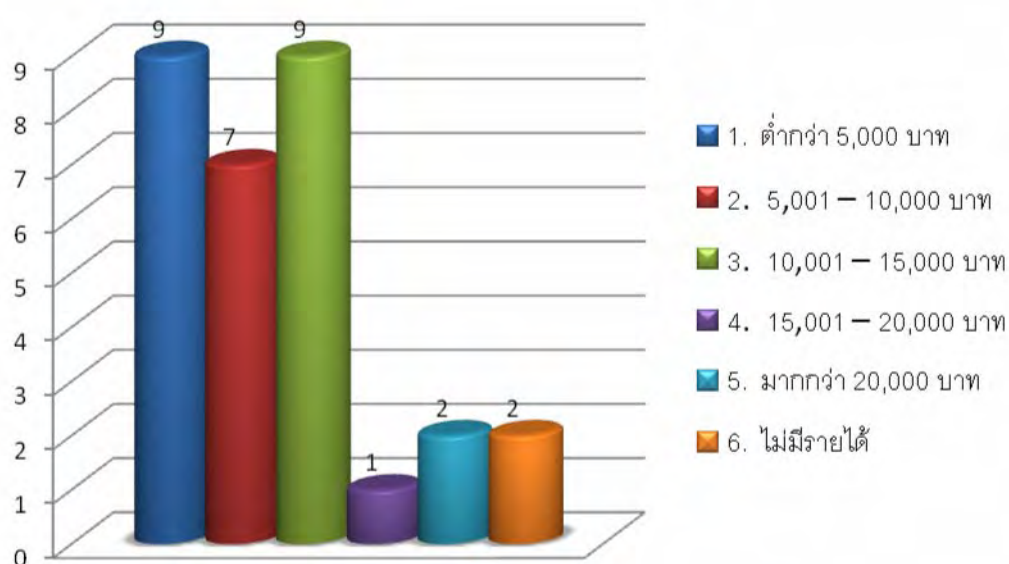
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม(ทำไร่ ทำนา ทำสวน)	2	6.7
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	15	50.0
3. รับราชการ	2	6.7
4. รัฐวิสาหกิจ	0	0.0
5. รับจ้าง	1	3.3
6. พนักงานบริษัท	5	16.7
7. นักเรียน/นักศึกษา	3	10.0
8. แม่บ้าน	1	3.3
9. ไม่มีอาชีพ	1	3.3
10. อื่น ๆ	0	0.0
รวม	30	100.0



จากตาราง 4.4 อาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์ เกษตรกรรม จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 15 คน (คิดเป็นร้อยละ 50.0) รับราชการ จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7) รับจ้าง จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.3) พนักงานบริษัท จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.7) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.0) และแม่บ้านกับผู้ไม่มีอาชีพ จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7)

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามรายได้ก่อนเปิดตลาดบางหลวง

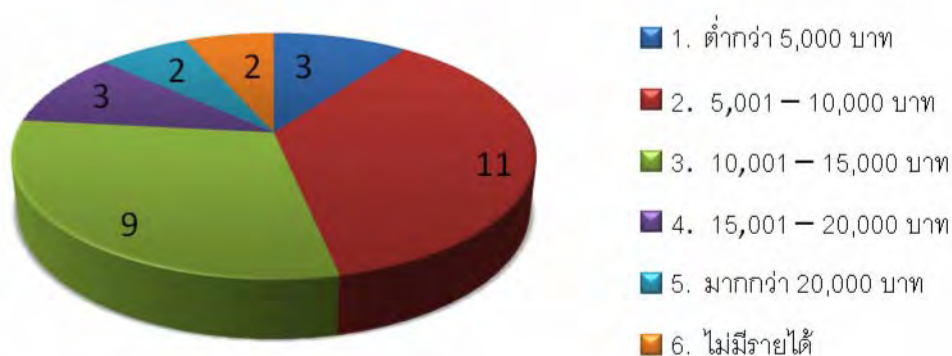
รายได้ก่อนเปิดตลาด	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	30.0
2. 5,001 – 10,000 บาท	7	23.3
3. 10,001 – 15,000 บาท	9	30.0
4. 15,001 – 20,000 บาท	1	3.3
5. มากกว่า 20,000 บาท	2	6.7
6. ไม่มีรายได้	2	6.7
รวม	30	100.0



จากตาราง 4.5 รายได้ก่อนเปิดตลาดของผู้ให้สัมภาษณ์ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.0) 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.0) 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.3) มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7) และไม่มีรายได้จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7)

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามรายได้หลังเปิดตลาดบางหลวง

รายได้หลังเปิดตลาด	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	10.0
2. 5,001 – 10,000 บาท	11	36.7
3. 10,001 – 15,000 บาท	9	30.0
4. 15,001 – 20,000 บาท	3	10.0
5. มากกว่า 20,000 บาท	2	6.7
6. ไม่มีรายได้	2	6.7
รวม	30	100.0



จากตาราง 4.6 รายได้หลังจากการฟื้นฟูตลาดของผู้ให้สัมภาษณ์ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.0) 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.7) 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.0) 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.0) มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7) และไม่มีรายได้จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.7)

หลังจากที่ตลาดบางหลวงได้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งโดยการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมก็พบว่า รายได้ของชุมชนชาวบางหลวงได้เพิ่มขึ้นในช่วงรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จาก 7 คน เป็น 11 คน เพิ่มขึ้น 4 คน และในช่วงรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จาก 1 คน เป็น 3 คน เพิ่มขึ้น 2 คน นับได้ว่าการเปิดตลาดสามารถทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดบางหลวง

สภาพทั่วไปของอำเภอบางเลน

สภาพทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีความลาดเทเล็กน้อย มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน เนื้อที่ประมาณ 18,750 ไร่ หรือ ประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร พื้นที่มี 21 หมู่บ้าน มีการปกครองท้องถิ่นทั้งในรูปแบบเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลบางเลนมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวน 12 หมู่บ้าน อยู่ในเขตเทศบาล 1 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 8 อยู่ในเขตเทศบาลบางส่วนจำนวน 4 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 6, 7, 8 และ 10 นอกจากนั้นอยู่นอกเขตเทศบาลจำนวน 7 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12 จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง 4,930 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,355 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก ได้แก่ เกษตรทั้งพืชและสัตว์ ประมง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) และมีอาชีพเสริม ได้แก่ รับจ้าง

ประวัติตำบลบางหลวง



ภาพที่ 1 ทางเข้าตลาดบางหลวง ร.ศ. 122

ตำบลบางหลวง ตั้งอยู่ในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประวัติความเป็นมา ยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าที่แน่ชัดว่ามีความเป็นมาอย่างไรแต่มีข้อสันนิษฐานจากหลักฐานหลายอย่างว่าบริเวณนี้เคยเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่ง เพราะมีพิกษेत्रกระเบื้องดินเผาอยู่ทั่วไปและมีมูลดินเป็นลักษณะคูเมือง ประวัติความเป็นมาที่ได้เล่าสืบต่อกันมาแต่ครั้งก่อนว่าสมัยพระเจ้าอู่ทอง ได้พาครอบครัวและราษฎรอพยพหนีโรคระบาดมาตั้งเมืองใหม่ที่บริเวณแถบนี้ ได้ให้พระมเหสี

หลวงคุมราษฎรพุดเมืองทางทิศใต้ซึ่งปัจจุบัน เรียกชื่อ คลองบางหลวง ให้พระมหาลีน้อยคุม
ราษฎรพุดเมืองทางทิศเหนือซึ่งปัจจุบันเรียกชื่อ คลองบางน้อย แต่ตั้งเมืองไม่สำเร็จ ปัจจุบันชื่อ
ตำบลบางหลวง จึงเรียงตามชื่อคลองดังกล่าวเช่นปัจจุบันนี้



ภาพที่ 2 สภาพบ้านเมืองและร้านค้าภายในตลาดบางหลวง

ตลาดบางหลวงเป็นชุมชนเก่าแก่ อายุกว่า 100 ปี เริ่มก่อตั้งตลาดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2446 ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน (หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี) ด้านฝั่งตะวันตก เป็นห้องแถวไม้สองชั้นหันหน้าเข้าหากัน ยาวจากหัวตลาดถึงท้ายตลาดประมาณ 68 ห้อง ปัจจุบันยังคงสภาพความสวยงามและบรรยากาศของสถาปัตยกรรมตลาดเก่าในอดีตไว้อย่างสมบูรณ์ ทั้งรูปแบบวิถีชีวิต ที่เรียบง่าย การค้าขายของคนในชุมชน รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรม ที่ผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทย – จีนที่สืบทอดกันมาเป็นเวลากว่า 100 ปี การสร้างตลาดบางหลวงในอดีต ได้เริ่มจากคนจีนโพ้นทะเล ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่บางหลวง จนกลายเป็นชุมชนที่ประกอบการค้า จึงสร้างเป็นตลาดเรือนไม้สองชั้น หันหน้าเข้าหากัน โดยสร้างตลาดบนก่อนเป็นตลาดแรก เมื่อตลาดมีความเจริญรุ่งเรืองชุมชนเริ่มขยาย ได้มีการสร้างตลาดล่าง และตลาดกลางตามลำดับ เดิมตลาดบางหลวงเป็นแหล่งค้าขายทางน้ำที่สำคัญแห่งหนึ่งของอำเภอบางเลน เพราะมีท่าเทียบเรือ หลายท่าสะดวกในการขนถ่ายสินค้า ทางกรมเกษตร มีบริษัทสุพรรณขนส่งให้บริการเดินเรือจากสุพรรณบุรีไปยังสถานีรถไฟจิ้วราย อำเภอนครชัยศรี เพื่อเดินทางระหว่างหมู่บ้านหรือเข้ากรุงเทพฯ เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทน มีการสร้างถนน การสัญจรทางน้ำลดลง รถยนต์เข้ามาแทนที่เรือ ทำให้การค้าขายสินค้าทางน้ำเริ่มซบเซาลง

ตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 ได้ริเริ่มมีการฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งโดยดาบตำรวจบำรุง วัฒนชาติ นายกฯ และคณะผู้บริหาร นายไพรัชย์ ถมคำพานิชย์ นายสกรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกฯ ปลัดธนาวุธ ดอนจันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่างๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาตลาดบางหลวง ชุมชน โดยนายสมศักดิ์ อยู่มา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 เทศบาลตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดนครปฐม โดยท่านอดิศร พวงชมพู นายแพทย์ทรงชัย ศรีโรจนกุล นายณรงค์ ปฐมกาญจนา เลขาธิการฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการฯและท่านผู้ว่า ราชการจังหวัดนครปฐม นายชินนทร์ บัวประเสริฐ โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกเป็นเงิน 500,000 บาท ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และที่จอดรถ และป้ายบอกทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยได้กำหนดการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ.122 บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐมในปี พ.ศ. 2552 เนื่องจากในช่วงนั้นเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ในขณะเดียวกันได้มีกองละครหลายเรื่องติดต่อมาเพื่อขอใช้สถานที่ในการถ่ายทำละคร และมีการเผยแพร่ไปตามสื่อต่างๆ ทำให้มีผู้คนสนใจเข้ามาท่องเที่ยว ทำให้มีการฟื้นฟูตลาดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะต้องทำให้ตลาดกลับมาเจริญรุ่งเรืองและมีชีวิตชีวาอีกครั้ง และยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านต่าง ๆ ไว้อย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นร้านขายยาจีนสมุนไพร ร้านทำฟันปลอม ร้านทำทอง ร้านบัดกรีโลหะ ร้านทำเส้นก๋วยเตี๋ยว ฯลฯ ก็ยังคงอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

ประวัติเทศบาลตำบลบางหลวง

เทศบาลตำบลบางหลวงเดิมเป็นสุขาภิบาล ตั้งเมื่อ 18 กรกฎาคม 2499 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 73 ตอนที่ 60 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2499 และได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ตามโครงสร้างปัจจุบันถูกจัดเป็นเทศบาลขนาดกลาง ในปัจจุบันมีนายปัญญา รัตนวรรณพันธ์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี มีนายพรศักดิ์ ลาโกดม และนายอุดม จารุพุทธุศรีพจน์ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี

ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลตำบลบางหลวงเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่ง แม่น้ำท่าจีน อยู่ในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ทั้งหมด 1.5 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล คือ

ตำบลบางหลวง ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,3,6 (บางส่วน) หมู่ 13 (บางส่วน) และหมู่ที่ 6 ตำบลหิน
มูล (บางส่วน) ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดนครปฐม ประมาณ 56 กิโลเมตร และ ห่างจากอำเภอบางเลน
ประมาณ 14 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 90 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศทั่วไปเป็นพื้นที่ราบภาคกลางตอนล่างในเขตลุ่มแม่น้ำท่าจีน โดยพื้นที่
เป็นพื้นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีป่าและภูเขา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 2 เมตร
เป็นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน ซึ่งไหลจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ จากสุพรรณบุรีผ่านชุมชนบางหลวง ไป
ยังจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 571 ครัวเรือน ประชากรรวม 2,315 คน แบ่งเป็นประชากรชาย
1,109 คน ประชากรหญิง 1,206 คน

อาณาเขตตำบลบางหลวง

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลคลองนกกระทุง และตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลดอนตูม และตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

สถานที่สำคัญของตำบลบางหลวง

- 1) วัดบางหลวง ชื่อที่ชาวบ้านเรียก วัดบางหลวง ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 43 บ้านบางหลวง หมู่ที่ 6 ตำบล
บางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม สังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย วัดตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2459
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 10 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2515 เขตวิสุงคามสีมา
กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตรที่ดินเฉพาะบริเวณที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 61 ไร่ 1 งาน 84 ตารางวา
กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของวัด
- 2) วัดราษฎร์สามัคคี
- 3) วัดลัญจิวาราม
- 4) วัดบางน้อยใน
- 5) สำนักสงฆ์ลาดหลวง
- 6) บึงลาดหลวง



ภาพที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง (ภาพประกอบจาก www.annaontour.com)

ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของตลาด



ภาพที่ 4 แพสำหรับนั่งรับประทานอาหารและนั่งเล่นพักผ่อน

จากการสัมภาษณ์พบว่าด้านการรองรับนักท่องเที่ยว ตลาดบางหลวงสามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอต่อการรองรับในปัจจุบัน เพราะสถานที่รองรับประกอบไปด้วยแพนั่งเล่นริมน้ำขนาดใหญ่จำนวน 3 แพ รวมไปถึงร้านอาหารที่มีโต๊ะและเก้าอี้รองรับ และข้างแพริมน้ำก็ยังมีฝูงปลาจำนวนมากมาให้นักท่องเที่ยวให้อาหารปลาอีกด้วย แต่ในขณะเดียวกันนั้นทางตลาดได้ประสบปัญหาในเรื่องห้องน้ำและลานจอดรถที่ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นในขณะนี้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการมีอยู่อย่างเหมาะสมกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่ยังมีไม่มากนักในแต่ละวัน ได้แก่ กิจกรรมล่องเรือชมริมสองฝั่งแม่น้ำ ซึ่งขณะไปหาข้อมูลวิจัยนั้นมีเรือนำเที่ยวอยู่เพียงแค่นี้ลำเท่านั้น ค่าโดยสารเพียงคนละ 30 บาทในวันเสาร์และวันอาทิตย์ หากนักท่องเที่ยวเดินทางมาในวันธรรมดาและต้องการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือก็ต้องเช่าเหมาลำไปในราคาเหมา 500 บาท ด้านวันและเวลาการเปิดให้บริการของร้านค้าและการบริการ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่แล้ว เนื่องจากทางตลาดได้เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลาประมาณแปดนาฬิกาถึงประมาณสิบเจ็ดนาฬิกา แต่ร้านค้าจะเปิดให้บริการทั้งหมดในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมามากในวันเสาร์และวันอาทิตย์หรือวันหยุดตามเทศกาล



ภาพที่ 5 เรือนำเที่ยว

โดยภาพรวมแล้วมีการรองรับของพื้นที่อย่างเพียงพอและเหมาะสม มีกิจกรรม เช่น การล่องเรือชมสองฝั่งแม่น้ำ การเปิดให้บริการในวันเสาร์และอาทิตย์ก็ถือว่าเหมาะสมเพราะเป็นวันหยุดนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้

จุดเด่นของตลาดบางหลวงที่สามารถพัฒนาให้เป็นโอกาส

ชุมชนชาวบางหลวงได้แสดงความเห็นในเรื่องของจุดเด่นของตลาดที่สามารถใช้เป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวทำให้มีความสนใจที่จะเดินทางมายังตลาดบางหลวง ได้แก่ ด้านความเป็นชุมชนชาวจีนเก่าแก่ เป็นตลาดโบราณที่หาดูได้ยากในปัจจุบัน บ้านเรือนมีความสวยงาม คงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมโบราณของบ้านเรือนได้อย่างเหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์ในแทบบริเวณลุ่มน้ำท่าจีนตอนบน มีร้านค้าแปรรูปโบราณ ศาลเจ้าแม่ทับทิม โรงภาพยนตร์เก่าแก่ อาหารต่าง ๆ ได้แก่ ขนมซุนเปี้ยะ ซึ่งเป็นขนมโบราณโดยการใช้แผ่นแป้งปอเปี๊ยะที่ทำเองสดใหม่ทุกวันนำไปห่อด้วยไส้ผัก หมู กุ้งแห้ง ทอดด้วยไฟอ่อน ๆ ทำให้กรอบนอก นุ่มใน รสชาติ ชวนชิม ประกอบการโดยนางเอี่ยม แซ่ฮึง และข้าวเกรียบปากหม้อโบราณที่อร่อยและเป็นสูตรที่ไม่เหมือนใคร ทำจากแป้งเหนียวนุ่ม เพราะมีส่วนผสมของแป้งถึง 3 ชนิด คือ แป้งท้าวยายม่อม แป้งข้าวเจ้าสด แป้งมัน ห่อไส้ 5 อย่าง ไส้หวาน หน่อไม้ กุยช่าย ผักกระเฉด ถั่วงอกยาว สูตรน้ำจิ้มที่แสนอร่อยด้วย พริกขี้หนูสด มะนาว และน้ำตาล และยังมีสินค้าโบราณหลากหลายให้เลือกชมและซื้อหาเป็นของฝากได้อีกด้วย ในส่วนรองลงไป ได้แก่ สถานที่ที่ได้ถูกถ่ายทอดให้ปรากฏแก่สาธารณชน ผ่านทางละครโทรทัศน์หลายเรื่อง อาทิเช่น ผู้ใหญ่ลีกับนางมาทางไทยทีวีสีช่อง 3 รายการตลาดสดสนามเป้า ทางช่อง 5

คุณสมศักดิ์ อยู่มาก ได้กล่าวว่า

“ที่สร้างชื่อให้ตลาดเป็นอย่างมาก คือละครเรื่อง คมแฝก และรูกษาท
ทางช่อง 7 สีและยังมีละครที่กำลังอยู่ระหว่างการบันทึกเทป ได้แก่เรื่อง บ้าน
ก้านมะยม ละครเรื่อง ดำขำ โสณบานเข้า กระตุกหนวดเสือ สาวน้อยร้อยล้าน
รายการวันวานยังหวานอยู่ ทางช่อง 7 สีและสื่อวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ”

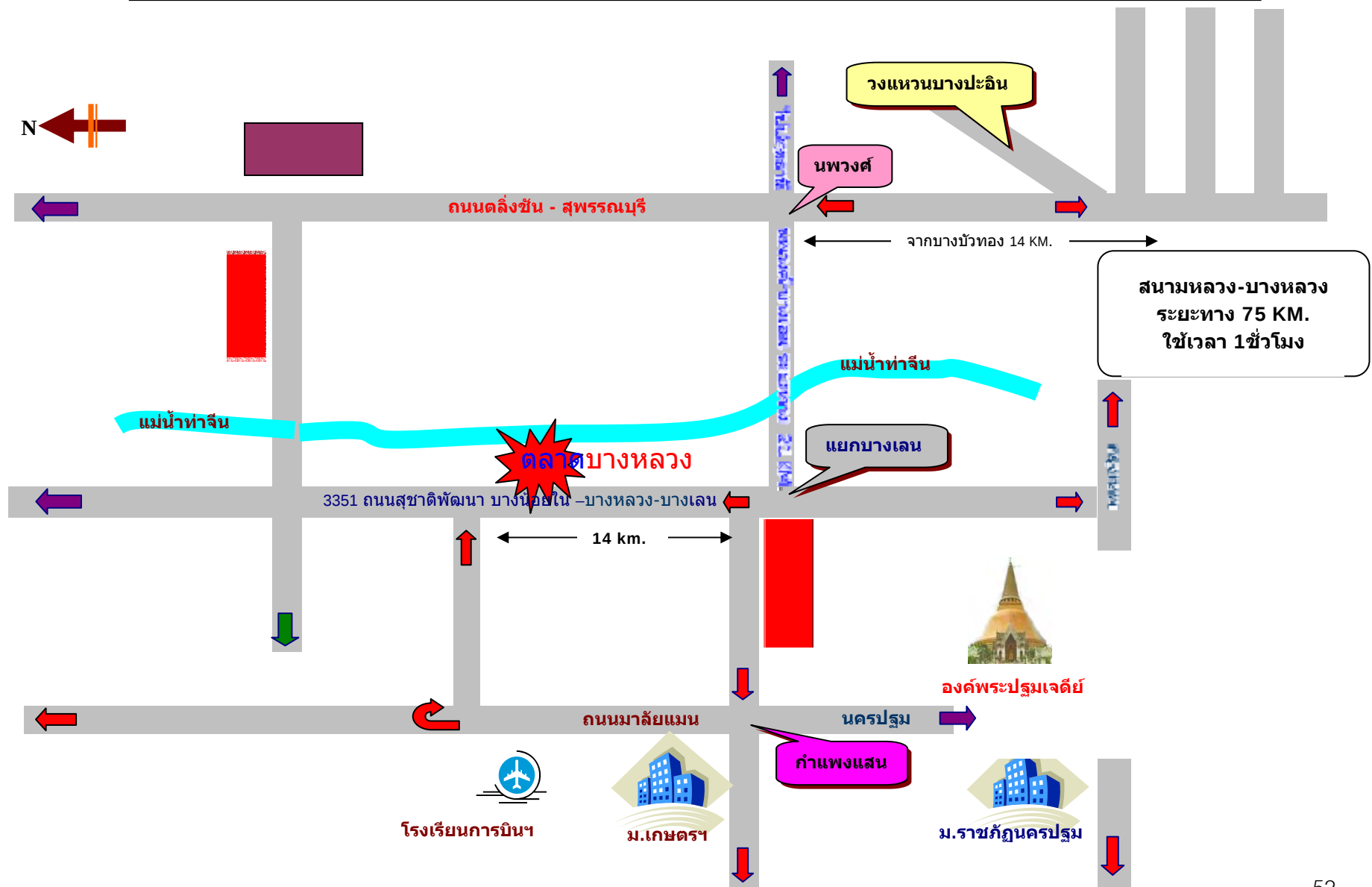
ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด

ในด้านของจำนวนร้านค้านั้นยังมีน้อยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการ รวมทั้ง
สินค้าที่นำมาจำหน่ายก็ไม่หลากหลายเป็นสินค้าที่เหมือนกันหลายร้าน ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง
จึงดูเหมือนว่าสินค้านั้นมีเพียงไม่กี่ชนิด และอาจนำไปสู่การเปรียบเทียบกับตลาดโบราณอื่น ๆ เช่น
ตลาดสามชุก ตลาดดอนหวาย และตลาดน้ำอัมพวา เป็นต้น

ในเรื่องของการเดินทางเข้าถึงตลาดบางหลวงนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้เห็นว่าเป็น
อุปสรรคแต่อย่างใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดบางหลวง เนื่องจากมีหลายวิธี ได้แก่ การ
เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว มีเส้นทางให้มาได้สองเส้นทาง จากกรุงเทพมหานคร ใช้เส้นทางถนน
บรมราชชนนี เข้าแยกต่างระดับฉิมพลีเข้าเส้นทางวงแหวนรอบนอกกรุงเทพฯสู่อำเภอบางบัวทอง
(ตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี) หมายเลข 340 ถึงแยกถนนพวงศั ใช้เส้นทางลาดหลุมแก้ว - บางเลน หมายเลข
346 เข้าอำเภอบางเลน เลี้ยวขวาเส้นทางบางเลน - บางหลวง (สุชาติพัฒนา สาย 3351) จาก
สนามหลวงถึงตลาดบางหลวงระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครปฐม ใช้เส้นทางสายมาลัยแมน (นครปฐม - สุพรรณบุรี) ผ่าน
อำเภอกำแพงแสน ผ่านมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสนผ่านทางเข้า โรงเรียนการบิน
กำแพงแสน กลับรถที่แยกเข้าท่าเสา เข้าถนนกระต๊อบ - บางหลวง (สาย3231) อีก 15 กิโลเมตรถึง
ตลาดบางหลวง ระยะทางรวม 55 กิโลเมตร ในส่วนของการใช้บริการของรถโดยสารประจำทาง ใน
การเดินทางจากสนามหลวง จะเป็นรถตู้โดยสารจากสนามหลวง - ตลาดบางหลวง ค่าโดยสาร 80
บาท มีรถออกทุก 45 นาที คันแรกออกจากสนามหลวงเวลา 06.40 น. และคันสุดท้าย ออกจาก
ตลาดบางหลวงเวลา 16.45 น.ในการเดินทางจากนครปฐม รถโดยสารประจำทางสายนครปฐม -
วัดไผ่โรงวัว ค่าโดยสาร 35 บาท ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 45 นาที

ภาพที่ 6 แผนที่เดินทางไปตลาดบางหลวง ร.ศ.๑๒๒ “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้”



ในด้านวันและเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในวันนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนกว่าครึ่ง ได้แสดงความเห็นว่ายังมีข้อจำกัดในการเปิดให้บริการในส่วนจากร้านค้า เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ ทำให้ร้านค้าและร้านบริการต่าง ๆ จะพร้อมเพรียงกันเปิดให้บริการเฉพาะในวันเสาร์ – อาทิตย์ โดยเริ่มเปิดตลาดเวลาประมาณ 09.00 – 17.00 น. ส่วนในวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก ทำให้บางร้านค้าไม่เปิดให้บริการ จึงดูเหมือนว่าไม่พร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ในส่วนของการติดต่อประสานงานนั้นมีความสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง ซึ่งเปิดให้บริการในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในเวลาราชการ และในวันเสาร์และวันอาทิตย์นั้นถ้าหากนักท่องเที่ยวต้องการข้อมูลก็ยังสามารถติดต่อไปได้ที่ศูนย์ประสานงานของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ของผู้ใหญ่สมศักดิ์ อยู่มาก ซึ่งเปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งในวันธรรมดา วันเสาร์และวันอาทิตย์ ในด้านความเข้มงวดของกฎระเบียบในพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าไม่ค่อยมีความเข้มงวดด้านกฎระเบียบมากนัก โดยทางชุมชนได้ตกลงร่วมกันให้ทุกบ้านเรือนช่วยกันดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงทำให้ไม่ได้มีการตั้งกฎเกณฑ์บังคับตายตัว

โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าจำนวนร้านค้ายังไม่มีเพียงพอต่อการให้บริการ ส่วนในด้านการเดินทางมาท่องเที่ยวในวันนั้นไม่ใช่อุปสรรค เพราะมีหลายเส้นทางในการเดินทางมาตลาดบางหลวงได้อย่างสะดวกสบาย ในเรื่องวันและเวลาเปิด – ปิดของตลาดนั้นยังคงมีข้อจำกัดอยู่บ้างเพราะร้านค้าส่วนใหญ่จะเปิดให้บริการเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น แต่ในด้านการติดต่อประสานงานนั้นมีความสะดวกเป็นอย่างมาก และข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ที่ไม่ได้เข้มงวดเท่าที่ควร แต่ก็ได้มีการหวงกันในการเข้ามาเปิดร้านค้าของบุคคลนอกชุมชน

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน

คุณสมถวิล จินสุขประเสริฐ ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนได้แสดงความเห็นว่า

“หลังจากการเปิดตลาดแล้วนั้นก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมบ้านเรือน ซึ่งบางที่ชาวบ้านบางส่วนต้องการพักผ่อนอย่างสงบในวันหยุดสุดสัปดาห์”

ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อีกกลุ่ม โดยคุณรำพึง จิตรดาได้กล่าวว่า

“นั่นเป็นการทำให้ตลาดบางหลวงกลับฟื้นมีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้ง
แล้วไม่เจียบเหงา แต่ในขณะที่เดียวกันหลังจากเปิดตลาดก็ทำให้เกิดขยะ
ความสกปรกและความเสื่อมโทรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งก็เกิดจากปริมาณ
นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงขยะจากร้านค้าต่าง ๆ
นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้ามอีกด้วย ทำให้เกิดทัศนียภาพ
และความสำคัญของสถานที่ลดลง”

โดยภาพรวมคุณสมศักดิ์ อยู่มาก ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“เสียงรบกวนที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่ปัญหาแต่ก็มีส่วนทำให้ชุมชนไม่เป็น
ระเบียบเรียบร้อย ส่วนเรื่องขยะนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหามากนักเพราะมี
เทศบาลให้การดูแล ในด้านพื้นที่นั้นไม่ได้มีการรุกร้าพื้นที่เพิ่มขึ้น แต่ทำให้
เห็นความสำคัญของทัศนียภาพและพื้นที่ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น”

สิ่งที่ควรมุ่งเน้นในการร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยนางเกษร สุจินดานุพงศ์ ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลบาง
หลวงได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ทางตลาดต้องการให้นักท่องเที่ยวทยอยกันเดินทางมาท่องเที่ยว
ในแต่ละช่วงเวลาตลอดทั้งวัน เนื่องจากทางตลาดยังข้อจำกัดด้านสถานที่
ที่ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละจำนวนมาก
ได้แก่ แพร่มน้ำที่ใช้เป็นสถานที่นั่งรับประทานอาหาร และพักผ่อน ถ้า
นักท่องเที่ยวเดินทางมาพร้อมกันคราวละมาก ๆ อาจทำให้การบริการไม่ดี
พอและจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ”

ในส่วนของการได้จากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้
แสดงความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เนื่องจากถ้ามีรายได้เข้ามา ก็ทำให้ชาวชุมชนตลาดบาง
หลวงมีกำลังใจและนำรายได้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาตลาดให้ดียิ่งขึ้น

โดยภาพรวมควรมีการมุ่งเน้นในเรื่องจำนวนนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงการร่วมมือกันพัฒนาตลาดเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุด

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 คณะผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับชาวชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดบางหลวงจำนวน 30 คน จากผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ดังนี้

เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จากผลการวิจัย ได้ผลดังนี้
ชุมชนมีศักยภาพในการให้ความร่วมมือพัฒนาตลาด

นางเอี่ยม แซ่ฮึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ตลาดบางหลวงมีศักยภาพมากในการมีส่วนร่วมในการจัดหาจัดทำ และขายสินค้าต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ขนมหวาน ของขบเคี้ยว หรือแม้แต่การจัดหา จัดทำและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากตลาดบางหลวง เพราะชาวบ้านบางหลวงทำอาหารอร่อยเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เช่น ขนมซุนเปี้ยะเจ้าเก่า เป็นขนมโบราณคล้ายกับปอเปี๊ยะทอด แต่ที่นี้จะใช้แผ่นแป้งปอเปี๊ยะที่ทำเองสดใหม่ทุกวัน ห่อด้วยไส้ผัก หมู กุ้งแห้ง แล้วทอดด้วยไฟอ่อน ๆ ทำให้กรอบนอก นุ่มใน รสชาติ ชวนชิมน่าลิ้มลอง”



ภาพที่ 7 ขนมซุนเปี้ยะและข้าวเกรียบปากหม้อโบราณ

นอกจากนี้ในส่วนของกินขึ้นชื่อยังมีข้าวเกรียบปากหม้อสูตรโบราณไม่เหมือนใคร ทำจากแป้งเหนียวนุ่ม ด้วยส่วนผสมของแป้ง 3 ชนิด คือ แป้งท้าวยาย่ม่อม แป้งข้าวเจ้าวด แป้งมัน ห่อไส้ 5 อย่าง ไส้หวาน หน่อไม้ กุยช่าย ผักกระเฉด ถั่วฝักยาว สูตรน้ำจิ้มที่ประกอบด้วย พริก ขี้หนูสด มะนาว และน้ำตาล และยังมีเรือขายก๋วยเตี๋ยวหมูมาจอดให้บริการริมแพที่นั่งอีกด้วย ในส่วนของสินค้าโบราณก็มีให้เลือกชมหลากหลายและยังสามารถซื้อหาเป็นของฝากได้อีกด้วย ได้แก่ เสื้อที่ระลึก ไม้คมแพก พวงกุญแจ แม่เหล็กติดตู้เย็น เป็นต้น



ภาพที่ 8 สินค้าที่ระลึกต่าง ๆ จากตลาดบางหลวง

คุณสมศักดิ์ อยู่มาก ได้กล่าวว่า

“ขณะนี้ชาวชุมชนบางหลวงมีศักยภาพอย่างมากในการร่วมเป็นภาคีภาคีท้องถิ่นหรือผู้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เพราะทุกคนเต็มใจและรู้สึกมีความสุขที่ได้เห็นนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม แต่ในขณะเดียวกัน ปัญหาที่พบได้แก่ การต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สาเหตุก็เพราะว่าชาวชุมชนนั้นไม่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ อาจจะสื่อสารด้วยภาษาจีนได้บ้าง แต่ภาษาอังกฤษนั้นยังเป็นปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่”

นอกจากนี้ชาวบางหลวงยังได้มีส่วนร่วมในการรับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการทำขนมไทย เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง แต่ในส่วนของที่ระลึกนั้น สินค้าบางชนิดก็ไม่ได้ผลิตเอง แต่ไปรับหรือจ้างชุมชนภายนอกผลิตและนำมาจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึก

คุณศุภมิตร ทับทิมเจริญ กล่าวว่

“ชาวชุมชนตลาดบางหลวงยังได้มีส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่และให้
ความร่วมมือร่วมใจทั้งด้านแรงงานและแรงใจ เพราะได้มีการจัดตั้ง
คณะกรรมการของตลาดบางหลวงขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลความเรียบร้อยของ
ตลาด และทางชุมชนยังได้รับเงินทุนในการพัฒนาตลาดอีกด้วย”

จากความร่วมมือกันโดยดาบตำรวจบำรุง วิมูลชาติ นายกเทศมนตรี และคณะ
ผู้บริหาร นายไพรัช ถมคำพานิชย์ นายสกรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกเทศมนตรี ปลัดธนาวุธ ดอน
จันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาตลาด
บางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบาง
หลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดนครปฐม โดย
ท่านอดิศร พวงชมพู นายแพทย์ทรงชัย ศรีโรจนกุล นายณรงค์ ปฐมกาญจนา เลขาธิการฯ พร้อม
ด้วยคณะกรรมการฯและท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม นายชินนทร์ บัวประเสริฐ โดยได้รับ
งบประมาณส่วนแรกเป็นเงิน 500,000 บาท ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอก
ทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็น
แหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวในชุมชน เมื่อมีความคิดที่จะริเริ่มฟื้นฟูตลาดบางหลวงชาวชุมชนได้ร่วมกันสำรวจและ
แสดงความคิดเห็น ว่าสถานที่ใดบ้างสามารถฟื้นฟูและแนะนำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใกล้ ๆ กับ
ตลาดบางหลวงได้บ้าง โดยได้มีการนำเสนอสถานที่ ดังนี้ โรงเจบัวนฮกตึง พร้อมกับพักผ่อนชื่นชม
ทัศนียภาพที่แพรมน้ำท่าจีนที่เทศบาลฯ การให้อาหารปลาตะเพียนทอง และล่องเรือชมวิถีชีวิตริม
น้ำท่าจีน นมัสการหลวงปู่ทา วัดบางหลวง หลวงพ่อสุโขทัย วัดราษฎร์สามัคคี หลวงปู่คล้ายวัด

ศิลามูล ชมนกปากห่าง และค้ำคาวแม่ไก่ ทั้งนี้ยังได้มีการพัฒนาชุมชนให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายให้แก่แหล่งท่องเที่ยว

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการสอบถามถึงความต้องการ ความเป็นไปได้ มีการวางแผน เสนอทางเลือกและแนวทางต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ในตลาดบางหลวงเพื่อที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันวางแผน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน มีส่วนร่วมเสนอทางเลือกหรือแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว และยังสามารถแสดงความเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมมีการร่วมวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนอีกด้วย

ชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินการพัฒนา

ในด้านศักยภาพการดำเนินการนั้น ทุกคนในชุมชนมีความพร้อมเสมอเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมจัดระเบียบร้านค้า คัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย การให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และได้มีการริเริ่ม พัฒนามารวมไปถึงปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพทางต่าง ๆ ดังนี้

1. ชุมชนมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
2. ชุมชนมีศักยภาพในการบริจาคเงินทุนหรืออุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว
3. ชุมชนมีศักยภาพในการร่วมสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
4. ชุมชนมีศักยภาพในการให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว
5. หน่วยงานภาครัฐมีศักยภาพในการเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาตลาด
6. ชุมชนมีศักยภาพในการร่วมจัดระเบียบร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยว

ชุมชนมีศักยภาพในการติดตามประเมินผลการพัฒนา

คุณอัญชลี เรืองศิลป์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่า

“ชุมชนสามารถรับทราบความคืบหน้าในการดำเนินงานพัฒนาตลาดได้โดยการส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้งซึ่งโดยปกติจะมีการจัดประชุมกันเดือนละ 1 ครั้งเป็นอย่างต่ำและจะมีการแจ้งข่าวสารมายังชุมชนอย่างทั่วถึง”

คุณชุบ สีแป้น ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่า

“ชุมชนสามารถเข้าร่วมสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและสามารถรายงานความไม่ชอบให้แก่องค์กรรมการชุมชน เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงที และยังสามารถเข้าร่วมการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้ด้วย นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าชุมชนสามารถร่วมกันสอดส่องพฤติกรรมที่อาจสร้างปัญหาให้ชุมชนและทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย”

โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันติดตามและประเมินผลการพัฒนาตลาดให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและหาข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงตลาด แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ และนอกจากคนในชุมชนแล้วหน่วยงานภาครัฐก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าทางชุมชนตลาดบางหลวงควรดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตที่เหมือนครั้งแต่ก่อนมา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายเพื่อที่จะสร้างจุดเด่นให้เด่นยิ่งขึ้น

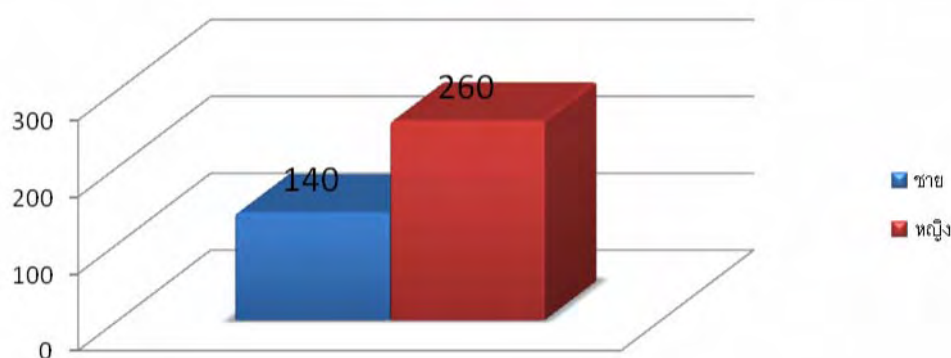
คำถามการวิจัยข้อที่ 3 แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 คณะผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 450 ชุด ได้รับกลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

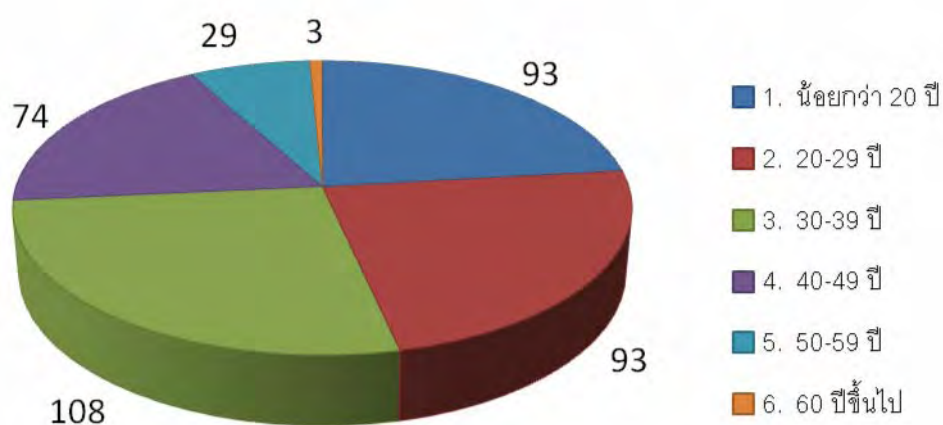
เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	140	35.0
2. หญิง	260	65.0
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.7 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 และเป็นเพศชายจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

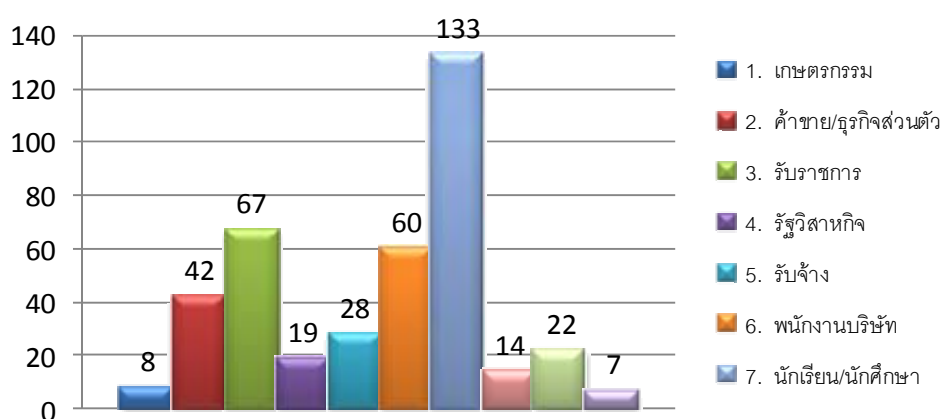
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 20 ปี	93	23.3
2. 20-29 ปี	93	23.3
3. 30-39 ปี	108	27.0
4. 40-49 ปี	74	18.5
5. 50-59 ปี	29	7.3
6. 60 ปีขึ้นไป	3	0.8
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.8 พบว่า นักท่องเที่ยวอายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 108 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.0) รองลงมาเป็นช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 93 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) อายุ 20 – 29 ปี จำนวน 93 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.3) อายุ 40 – 49 ปี จำนวน 74 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.5) อายุ 50 – 59 ปี จำนวน 29 คน (คิดเป็นร้อยละ 7.3) และอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.8)

ตาราง 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

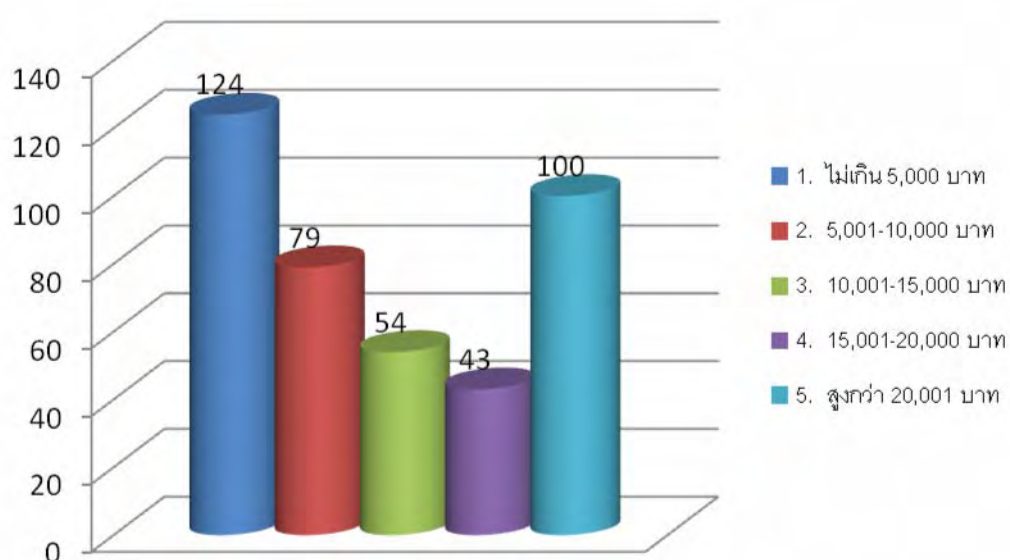
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม	8	2.0
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	42	10.5
3. รับราชการ	67	16.8
4. รัฐวิสาหกิจ	19	4.8
5. รับจ้าง	28	7.0
6. พนักงานบริษัท	60	15.0
7. นักเรียน/นักศึกษา	133	33.3
8. แม่บ้าน	14	3.5
9. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	22	5.5
10. อื่นๆ	7	1.8
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.9 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 133 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) รองลงมาได้แก่ อาชีพรับราชการ จำนวน 67 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.8) อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 60 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.0) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 42 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.5) อาชีพรับจ้าง จำนวน 28 คน (คิดเป็นร้อยละ 7.0) ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 22 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.5) ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.8) แม่บ้าน จำนวน 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.5) อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.0) และอื่นๆ จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 1.8) ตามลำดับ

ตาราง 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

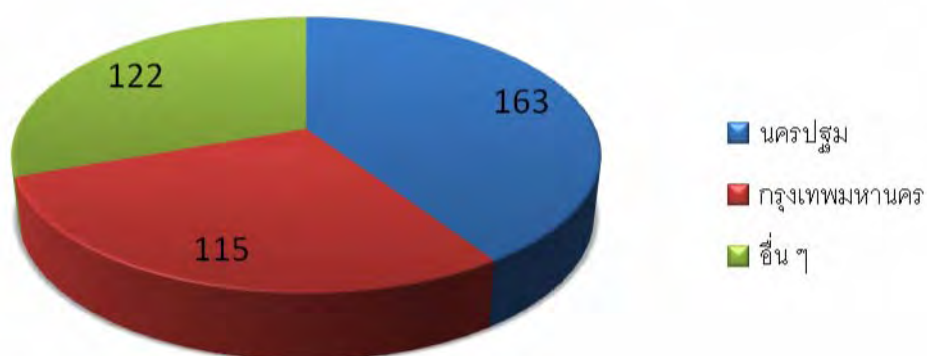
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 5,000 บาท	124	31.0
2. 5,001-10,000 บาท	79	19.8
3. 10,001-15,000 บาท	54	13.5
4. 15,001-20,000 บาท	43	10.8
5. สูงกว่า 20,001 บาท	100	25.0
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.10 พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดบางหลวงนั้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่รายได้ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 124 คน (คิดเป็นร้อยละ 31.0) รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ สูงกว่า 20,001 บาท จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.0) รายได้ที่ 5,001-10,000 บาท จำนวน 79 คน (คิดเป็นร้อยละ 19.8) รายได้ที่ 10,001-15,000 บาท จำนวน 54 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.5) และรายได้ที่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 43 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.8) ตามลำดับ

ตาราง 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา

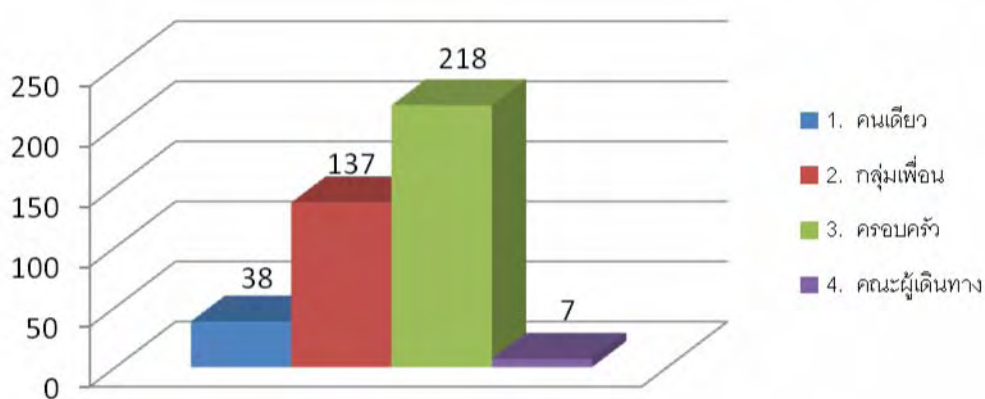
ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
นครปฐม	163	40.8
กรุงเทพมหานคร	115	28.8
อื่นๆ	122	30.5
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.11 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นชาวนครปฐมจำนวน 163 คน (คิดเป็นร้อยละ 40.8) ชาวกรุงเทพมหานครจำนวน 115 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.8) และเดินทางมาจากจังหวัดอื่นๆ จำนวน 122 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.5)

ตาราง 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการเดินทาง

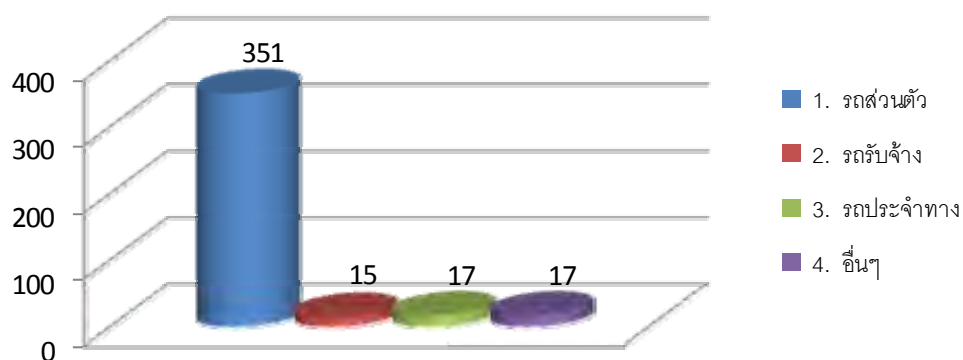
ลักษณะการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
1. คนเดียว	38	9.5
2. กลุ่มเพื่อน	137	34.3
3. ครอบครัว	218	54.5
4. คณะผู้เดินทาง	7	1.8
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.12 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัวจำนวน 218 คน (คิดเป็นร้อยละ 54.5) รองลงมา ได้แก่ การเดินทางมากับกลุ่มเพื่อนจำนวน 137 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.3) เดินทางมาท่องเที่ยวคนเดียวจำนวน 38 คน (คิดเป็นร้อยละ 9.5) และเดินทางมาเป็นคณะ จำนวน 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 1.8) ตามลำดับ

ตาราง 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการเดินทาง

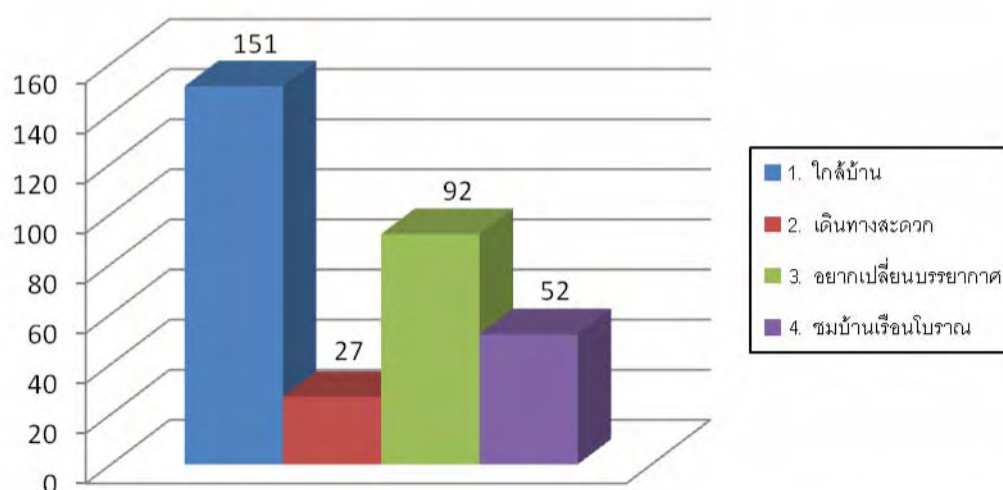
วิธีการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
1. รถส่วนตัว	351	87.8
2. รถรับจ้าง	15	3.8
3. รถประจำทาง	17	4.3
4. อื่นๆ	17	4.3
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.13 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 เดินทางมาโดยรถส่วนตัวจำนวน 351 คน (คิดเป็นร้อยละ 87.8) รถรับจ้างจำนวน 15 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.8) รถประจำทางจำนวน 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.3) และอื่นๆ จำนวน 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.3)

ตาราง 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เลือกมาเที่ยวที่ตลาด

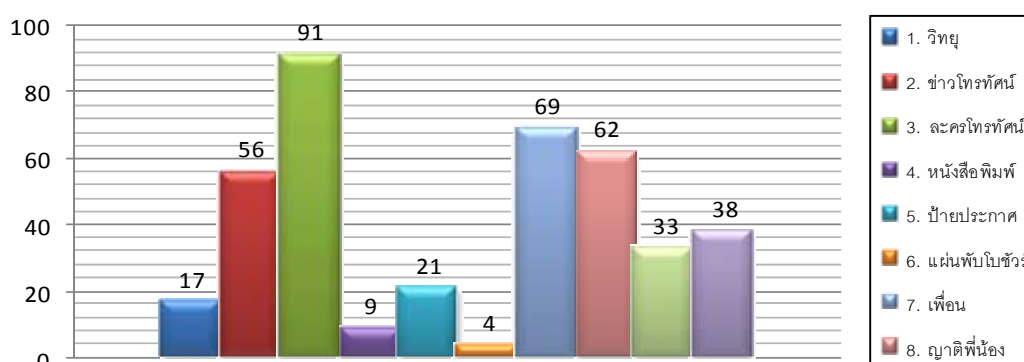
เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. ใกล้บ้าน	151	37.8
2. เดินทางสะดวก	27	6.8
3. อยากเปลี่ยนบรรยากาศ	92	23.0
4. ชมน้ำพุร้อนโบราณ	52	13.0
5. มีสินค้ามากมาย	10	2.5
6. เรียนรู้วิถีไทย	10	2.5
7. ธรรมชาติของตลาด	58	14.5
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.14 พบว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาเที่ยวยังตลาดบางหลวง ได้แก่ ใกล้บ้าน จำนวน 151 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.8) รองลงมาได้แก่ อยากเปลี่ยนบรรยากาศ จำนวน 92 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.0) ต้องการศึกษาศาสนาธรรมชาติของตลาดจำนวน 58 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.5) และเที่ยวชมบ้านเรือนโบราณ จำนวน 52 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.0) เดินทางสะดวก จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 6.8) มีสินค้ามากมาย จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.5) และต้องการเรียนรู้วิถีไทย จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.5)

ตาราง 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการทราบข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุ	17	4.3
2. ข่าวโทรทัศน์	56	14.0
3. ละครโทรทัศน์	91	22.8
4. หนังสือพิมพ์	9	2.3
5. ป้ายประกาศ	21	5.3
6. แผ่นพับโบชัวร์	4	1.0
7. เพื่อน	69	17.3
8. ญาติพี่น้อง	62	15.5
9. อินเทอร์เน็ต	33	8.3
10. อื่นๆ	38	9.5
รวม	400	100.0



จากตาราง 4.15 พบว่า นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ตลาดบางหลวงจากละครโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 91 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.8) รองลงมาทราบจากเพื่อน จำนวน 69 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.3) วิทยุ จำนวน 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.3) ข่าวโทรทัศน์ จำนวน 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.0) หนังสือพิมพ์ จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 2.3) ป้ายประกาศ จำนวน 21 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.3) แผ่นพับโบชัวร์ จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 1.0) ญาติพี่น้อง จำนวน 62 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.5) อินเทอร์เน็ต จำนวน 33 คน (คิดเป็นร้อยละ 8.3) และอื่นๆ จำนวน 38 คน (คิดเป็นร้อยละ 9.5) จากผลการสำรวจทำให้ทราบว่าละครโทรทัศน์มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวงอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวงอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวงอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวงอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวงอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตาราง 4.16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับจุดเด่นของตลาดที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก

จุดเด่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเห็นด้วย
1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจและคงความเป็นตลาดริมน้ำไว้เป็นอย่างดี	3.91	0.70	มาก
2. มีละครมาถ่ายทำบ่อยครั้ง	3.75	0.79	มาก
3. บ้านเรือนมีเอกลักษณ์	3.90	0.71	มาก
4. สินค้าโบราณหลากหลาย	3.60	3.45	มาก
5. ความสะดวกในการเดินทางมาตลาด	3.65	0.83	มาก
6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางพื้นที่และทางธรรมชาติ	3.56	0.83	มาก
7. ชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตร	3.88	0.85	มาก
รวม	3.75	0.73	มาก

จากตาราง 4.16 พบว่าสิ่งที่นักท่องเที่ยวเล็งเห็นตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่น คือ ในด้านความน่าสนใจและคงความเป็นตลาดริมน้ำได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ บ้านเรือนมีเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.71)

ตาราง 4.17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด

ข้อจำกัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเห็นด้วย
1. จำนวนร้านค้า	3.45	1.00	ปานกลาง
2. สถานที่จอดรถ	3.54	0.94	มาก
3. ข้อจำกัดเรื่องวันและเวลาในการเปิดปิดตลาด	3.38	0.87	ปานกลาง
4. ความสะดวกในการติดต่อและประสานงาน	3.43	0.89	ปานกลาง
5. ความเข้มของกฎระเบียบในพื้นที่	3.36	0.82	ปานกลาง
รวม	3.43	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 4.17 พบว่าระดับข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาดโดยรวม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.72) อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง และในรายชื่อเรื่องจำนวนสถานที่จอดรถ ถือว่าเป็นจุดอ่อน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.94) และรองลงมา คือ ร้านค้ามีระดับของข้อจำกัดอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.00)

ผลจากการสำรวจพบว่า จำนวนของร้านค้าและสถานที่จอดรถนั้นสามารถทำให้เกิดข้อจำกัดในการเลือกมาท่องเที่ยวตลาดบางหลวงได้ เนื่องจากจำนวนร้านค้าน้อยเกินไป และมีสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเห็นด้วย
1. ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในพื้นที่	3.15	1.03	ปานกลาง
2. ทำให้เกิดขยะ ความสกปรกและเกิด ความเสื่อมโทรม	3.56	1.09	มาก
3. ทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้าม	3.20	1.02	ปานกลาง
4. ทำให้เกิดทัศนียภาพและความสำคัญ ของพื้นที่ลดลง	3.17	1.05	ปานกลาง
รวม	3.26	0.91	ปานกลาง

จากตาราง 4.18 พบว่าระดับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชนโดยรวม ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.91) อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง และในรายชื่อเรื่องทำให้เกิดขยะ ความสกปรกและเกิดความเสื่อมโทรมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.09)

จากผลการสำรวจพบว่าปัญหาที่คาดว่าจะตามมาหลังการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมตลาด คือ ทำให้เกิดขยะและความสกปรกและเกิดความเสื่อมโทรมมีแนวโน้มมากที่สุด

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเห็นด้วย
1. เส้นทางคมนาคมสะดวก	3.64	0.84	มาก
2. เส้นทางคมนาคมรวดเร็ว	3.53	0.88	มาก
3. ป้ายบอกทางชัดเจน	3.68	0.79	มาก
4. สถานที่จอดรถเพียงพอ	3.76	0.90	มาก
5. ห้องสุขาเพียงพอ	3.85	1.00	มาก
6. ห้องสุขาสะอาด	3.96	0.98	มาก
7. บริเวณที่นั่งพักเพียงพอ	3.98	0.95	มาก
8. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ	3.65	0.90	มาก
9. บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.62	0.92	มาก
10. จัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	3.99	0.80	มาก
11. กำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	3.95	0.95	มาก
12. ดูแลธรรมชาติอย่างดี	3.95	0.87	มาก
13. ร่วมมือพัฒนาด้านนักท่องเที่ยว	3.78	0.97	มาก
14. ร่วมมือพัฒนาด้านรายได้	3.75	0.97	มาก
15. ร่วมมือพัฒนาด้านความพึงพอใจ	3.87	0.98	มาก
16. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.72	0.97	มาก
17. จัดทำของที่ระลึก	3.68	0.99	มาก
18. พัฒนาอาชีพ	3.65	1.01	มาก
19. ควบคุมดูแลพื้นที่	3.71	0.85	มาก
20. บริจาคเงินทุน	3.49	0.91	ปานกลาง
21. ร่วมกันรักษาความสะอาด	3.77	0.84	มาก
22. ประชาสัมพันธ์	3.80	0.80	มาก
23. อบรมภาคีเครือข่าย	3.56	0.90	มาก
24. จัดทำของที่ระลึกเพื่อจำหน่าย	3.63	0.96	มาก
25. ชุมชนพัฒนาทุกคน	3.88	0.88	มาก
26. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.82	0.88	มาก
27. จัดระเบียบร้านค้า	3.89	0.85	มาก

28. หน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ	3.88	1.04	มาก
รวม	3.76	0.61	มาก

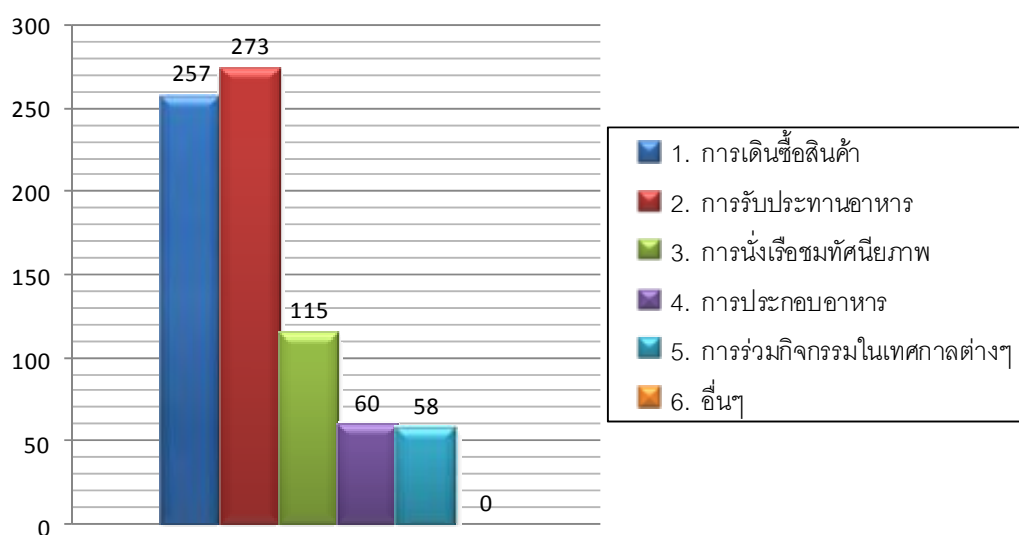
จากตาราง 4.19 พบว่าระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.61) โดยชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.80) และมีการจัดหาบริเวณที่นั่งพักให้เพียงพออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.95)

จากผลการสำรวจพบว่า ในทุกข้อคำถาม นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญว่าชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ตอนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการในสิ่งอำนวยความสะดวก

ตาราง 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามความชื่นชอบกิจกรรมของตลาด

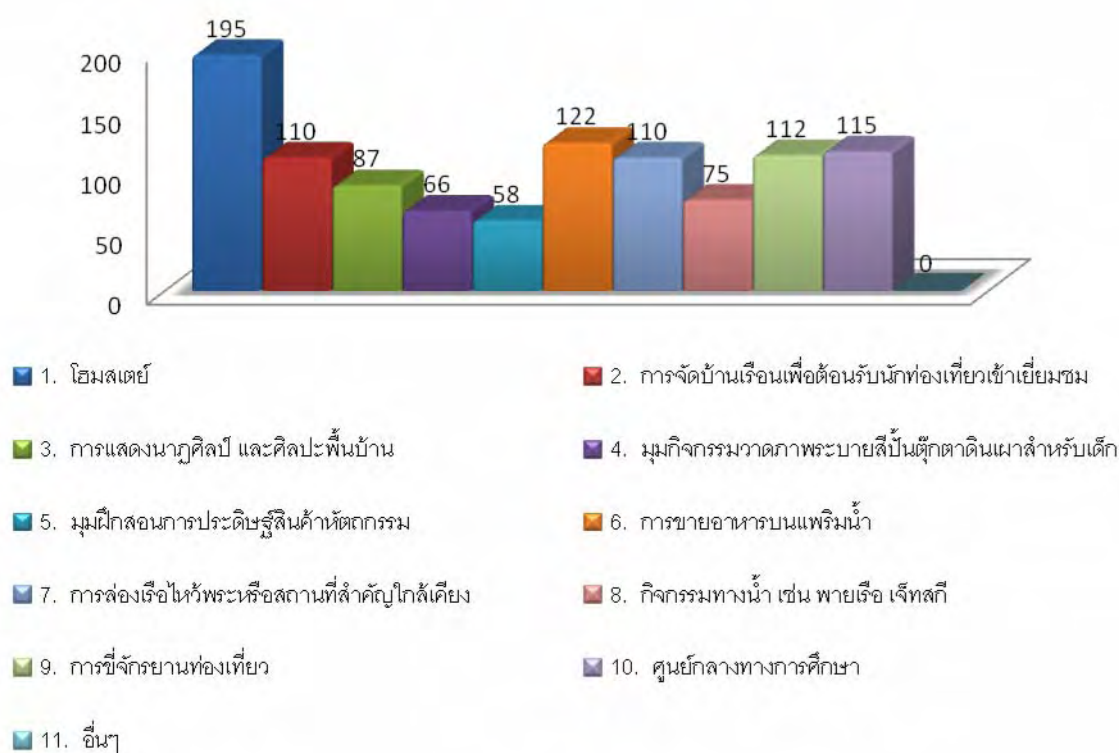
กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การเดินซื้อสินค้า	257	64.3
2. การรับประทานอาหาร	273	68.3
3. การนั่งเรือชมทัศนียภาพ	115	28.8
4. การประกอบอาหาร	60	15.0
5. การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ	58	14.5
6. อื่นๆ	0	0



จากตาราง 4.20 พบว่ากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบมากที่สุด คือ การรับประทานอาหาร จำนวน 273 คน (คิดเป็นร้อยละ 68.3) รองลงมา คือ การเดินซื้อสินค้า จำนวน 257 คน (คิดเป็นร้อยละ 64.3) การนั่งเรือชมทัศนียภาพ จำนวน 115 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.8) การประกอบอาหาร จำนวน 60 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.0) และการร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ จำนวน 58 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.5) ตามลำดับ

ตาราง 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามความต้องการกิจกรรมของตลาด

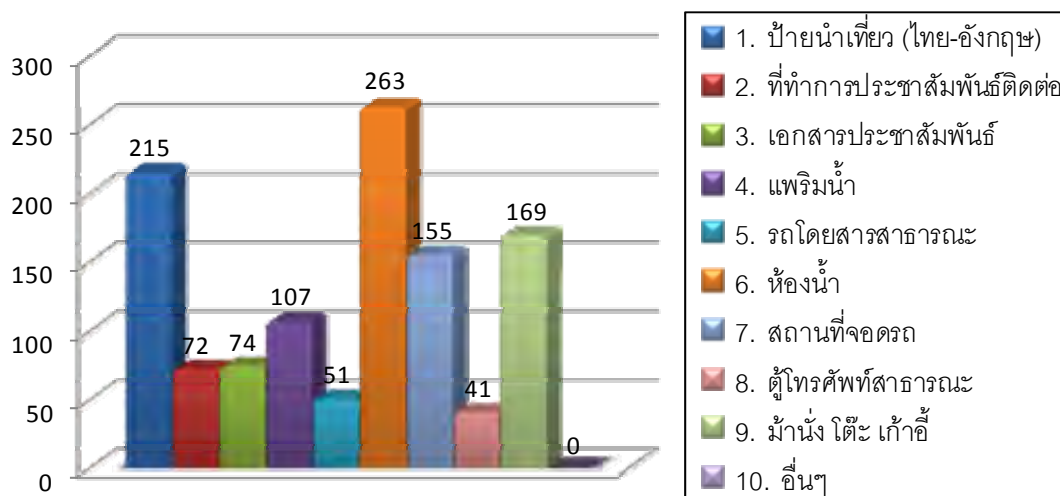
กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. โฮมสเตย์	195	48.8
2. การจัดบ้านเรือนเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม	110	27.5
3. การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน	87	21.8
4. มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสีปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก	66	16.5
5. มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม	58	14.5
6. การขายอาหารบนแพริมน้ำ	122	30.5
7. การล่องเรือไหว้พระหรือสถานที่สำคัญใกล้เคียง	110	27.5
8. กิจกรรมทางน้ำ เช่น พายเรือ เจ็ตสกี	75	18.8
9. การขี่จักรยานท่องเที่ยว	112	28.0
10. ศูนย์กลางทางการศึกษา	115	28.8
11. อื่นๆ	0	0



จากตาราง 4.21 พบว่ากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เพิ่มมากที่สุด คือ การมี โฮมสเตย์ จำนวน 195 คน (คิดเป็นร้อยละ 48.8) รองลงมา คือ การขายอาหารบนแพริมน้ำ จำนวน 122 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.5) การซื้อจักรยานท่องเที่ยว จำนวน 112 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.0) การล่องเรือไหว้ พระหรือสถานที่สำคัญใกล้เคียงจำนวน 110 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.5) การจัดบ้านเรือนเพื่อต้อนรับ นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม ศูนย์กลางทางการศึกษา จำนวนอย่าง 110 คน(คิดเป็นร้อยละ 27.5) การแสดง นาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้านจำนวน 87 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.8) กิจกรรมทางน้ำ เช่น พายเรือ เจ็ตสกี จำนวน 75 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.8) มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสีปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก จำนวน 66 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.5) และมุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม จำนวน 58 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.5) ตามลำดับ

ตาราง 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาด

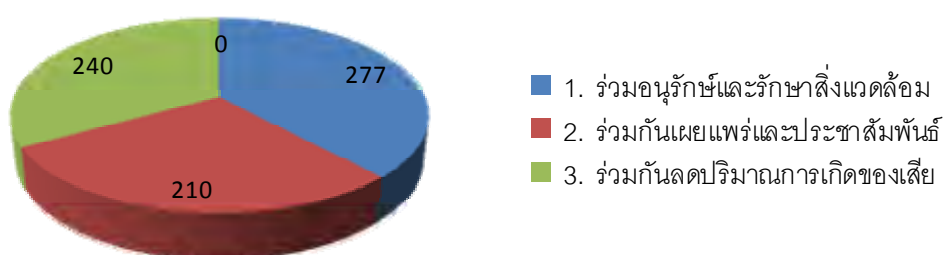
สิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. ป้ายนำเที่ยว (ไทย-อังกฤษ)	215	53.8
2. ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ	72	18.0
3. เอกสารประชาสัมพันธ์	74	18.5
4. แพรมน้ำ	107	26.8
5. รถโดยสารสาธารณะ	51	12.8
6. ห้องน้ำ	263	65.8
7. สถานที่จอดรถ	155	38.8
8. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	41	10.3
9. ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้	169	42.3
10. อื่นๆ	0	0



จากตาราง 4.22 พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เพิ่มมากที่สุด คือ ห้องน้ำ จำนวน 263 คน (คิดเป็นร้อยละ 65.8) รองลงมา คือ ป้ายนำเที่ยว (ไทย-อังกฤษ) จำนวน 215 คน (คิดเป็นร้อยละ 53.8) ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ จำนวน 169 คน (คิดเป็นร้อยละ 42.3) สถานที่จอดรถ จำนวน 155 คน (คิดเป็นร้อยละ 38.8) แพรมน้ำ จำนวน 107 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.8) เอกสารประชาสัมพันธ์ จำนวน 74 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.5) ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ จำนวน 72 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.0) รถโดยสารสาธารณะ จำนวน 51 คน (คิดเป็นร้อยละ 12.8) และตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 41 คน (คิดเป็นร้อยละ 10.3) ตามลำดับ

ตาราง 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง
การตลาด

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. ร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม	277	69.3
2. ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	210	52.5
3. ร่วมกันลดปริมาณการเกิดของเสีย	240	60.0
4. อื่นๆ	0	0



จากตาราง 23 พบว่ากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การร่วมอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน 277 คน (คิดเป็นร้อยละ 69.3) รองลงมา คือ ร่วมกันลดปริมาณการเกิดของเสีย จำนวน 210 คน (คิดเป็นร้อยละ 52.5) และร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จำนวน 240 คน (คิดเป็นร้อยละ 60.0) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้ตอบแบบสอบถามอยากให้มีความร่วมมือกับพื้นที่ใกล้เคียง ในการร่วมมือกันเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถานและผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะได้พัฒนาให้มีสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและเป็นสถานที่ที่มีคนนึกถึงเมื่อต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว
2. ต้องการให้เพิ่มจำนวนร้านอาหารให้หลากหลายกว่านี้
3. ด้านบรรจุกฎบัตรนักท่องเที่ยวต้องการให้เป็นแบบที่ย่อยสลายง่ายมากที่สุด เช่น กระดาษไบโอบอง แก้ว (ลดการใช้โฟม)
4. ต้องการให้มีป้ายบอกประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถาปัตยกรรม ทำไมถึงสร้างให้เป็นบ้านไม้เรือนแถว หรือทำไมเป็นชุมชนชาวจีน
5. ควรเพิ่มจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น
6. ร้านค้าน้อยไป รายการอาหารไม่มีความหลากหลาย
7. ควรนำความแออัด ความเสื่อมโทรม การบดบังทัศนียภาพ ธรรมชาติของชุมชนและตลาด จากตลาดที่เป็นที่รู้จักแล้วอย่างตลาดยามเย็นอัมพวา และตลาดสามชุก มาศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ควรเน้นความเป็นชุมชนโบราณ และความเป็นธรรมชาติไว้เหมือนเดิม
8. ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักในวงกว้าง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สวยงามมากขึ้น
9. อนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งที่มีอยู่แล้ว อย่าสร้างสิ่งใดเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยว เปิดเพลงและส่งเสียงประชาสัมพันธ์ดังเกินไป ทำลายเสียงของธรรมชาติ
10. อยากให้ช่วยกันลดขยะ และไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ ภาชนะที่ใช้ไม่ควรเป็นพลาสติก
11. ควรมีเพลง บรรเลงโดยวงดนตรีสดในวันเสาร์ อาทิตย์
12. ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรี
13. ควรมีสถานที่ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สอบถาม และจัดที่นั่งพักและสุขาให้พร้อม
14. ควรเพิ่มความถี่ของรถประจำทาง และการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวมากกว่านี้
15. อยากให้มีอาหาร สินค้า ตลอดจนของที่ระลึกที่น่าสนใจ ที่แตกต่างจากตลาดดอนหวาย ตลาดสามชุก และตลาดยามเย็นอัมพวา
16. ควรมีสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจมากกว่านี้ สร้างจุดสนใจนอกจากบ้านเรือนเก่าให้มากกว่านี้

4.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยการศึกษาความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ว่ามีความเป็นไปได้ขนาดไหน โดยคณะผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า หลังจากที่ได้เปิดตลาดบางหลวงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมก็พบว่า รายได้ของชุมชนชาวบางหลวงได้เพิ่มขึ้นในช่วงรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จาก 7 คน เป็น 11 คน เพิ่มขึ้น 4 คน และในช่วงรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จาก 1 คน เป็น 3 คน เพิ่มขึ้น 2 คน นับได้ว่าการเปิดตลาดสามารถทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

จากการสัมภาษณ์พบว่าด้านการรองรับนักท่องเที่ยว ตลาดบางหลวงสามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอต่อการรองรับในปัจจุบัน ทั้งแพนง์เล่น และร้านอาหาร แต่ในขณะเดียวกันนั้นห้องน้ำและลานจอดรถยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นในขณะนี้ว่ามีกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการอย่างเหมาะสม ได้แก่ การล่องเรือชมริมสองฝั่งแม่น้ำ การให้อาหารปลา ด้านความเหมาะสมของการเปิดให้บริการของร้านค้า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่แล้ว เนื่องจากทางตลาดได้เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลาประมาณแปดนาฬิกาถึงประมาณสิบเจ็ดนาฬิกา แต่ร้านค้าจะเปิดให้บริการมากในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมามากในวันเสาร์และวันอาทิตย์หรือวันหยุดตามเทศกาล

ประชาชนเทศบาลบางหลวงได้แสดงความเห็นในเรื่องของจุดเด่นของตลาดที่สามารถใช้เป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวทำให้มีความสนใจที่จะเดินทางมายังตลาดบางหลวง ในด้านความเป็นชุมชนชาวจีนเก่าแก่ เป็นตลาดโบราณที่หาได้ยากในปัจจุบัน บ้านเรือนมีความสวยงาม คงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมโบราณของบ้านเรือนได้อย่างเหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์ ในแทบบริเวณลุ่มน้ำท่าจีนตอนบน มีร้านค้าแพโบราณ ศาลเจ้าแม่ทับทิม โรงภาพยนตร์เก่าแก่ อาหารต่าง ๆ ได้แก่ ขนมซวนเปี้ยะ ประกอบการโดยนางเลี่ยม แซ่ฮึง และข้าวเกรียบปากหม้อ โบราณที่อร่อยและเป็นสูตรที่ไม่เหมือนใคร ห่อด้วยไส้ 5 อย่าง รับประทานพร้อมน้ำจิ้มสูตรพิเศษ และยังมีสินค้าโบราณหลากหลายให้เลือกชมและซื้อหาเป็นของฝากได้อีกด้วย ในส่วนรองลงไป

ได้แก่ สถานที่ได้ถูกถ่ายทอดให้ปรากฏแก่สาธารณชน ผ่านทางละครโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก อาทิ เช่น ผู้ใหญ่ลีกับนางมาทางไทยทีวีสีช่อง 3 รายการตลาดสดสนามเป้า ทางช่อง 5 และที่สร้างชื่อให้ตลาดเก่า คือบทละครเรื่อง คมแฝก และรูกษัต ทางช่อง 7 สีและกำลังอยู่ระหว่างการบันทึกเทปเรื่อง บ้านก้านมะยม ละครเรื่อง ดำขำ โสนบานเช้า กระตุกหนวดเสือ สาวน้อยร้อยล้าน รายการวันวานยังหวานอยู่ ทางช่อง 7 สีและสื่อวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ในด้านของจำนวนร้านค้าพบว่ายังมีน้อยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการ รวมทั้งสินค้าที่นำมาจำหน่ายก็เป็นสินค้าที่เหมือนกันหลายร้าน ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง หลากหลาย จึงดูเหมือนว่าสินค้ามีเพียงไม่กี่ชนิด และอาจนำไปสู่การเปรียบเทียบกับตลาดโบราณอื่น ๆ เช่น ตลาดสามชุก เป็นต้น

ส่วนในเรื่องของการเดินทางเข้าถึงตลาดบางหลวงนั้น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เห็นว่าเป็นอุปสรรคแต่อย่างใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดบางหลวง เนื่องจากมีหลายวิธี ได้แก่ การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว มีเส้นทางมาได้สองเส้นทาง จากกรุงเทพมหานคร ใช้เส้นทางถนนบรมราชชนนี เข้าแยกต่างระดับฉิมพลีเข้าสู่เส้นทางวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครสู่อำเภอ บางบัวทอง (ตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี) หมายเลข 340 ถึงแยกนพวงศ์ ใช้เส้นทางลาดหลุมแก้ว - บางเลน หมายเลข 346 เข้าอำเภอบางเลน เลี้ยวขวาเส้นทางบางเลน -บางหลวง (สุชาติพัฒนา สาย 3351) จากสนามหลวงถึงตลาดบางหลวงระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครปฐม ใช้เส้นทางสายมาลัยแมน (นครปฐม - สุพรรณบุรี) ผ่านอำเภอกำแพงแสน ผ่านมหาวิทยาลัยเกษตรวิทยาเขตกำแพงแสนผ่านทางเข้า โรงเรียนการบิน กำแพงแสน กลับรถที่แยกเข้าท่าเสา เข้าถนนกระต๊อบ - บางหลวง (สาย 3231) ระยะทางรวม 55 กิโลเมตร ในส่วนของการใช้บริการของรถโดยสารประจำทาง ในการเดินทางจากสนามหลวง จะเป็นรถตู้โดยสารจากสนามหลวง - ตลาดบางหลวง ค่าโดยสาร 80 บาท มีรถออกทุก 45 นาที คันแรกออกจากสนามหลวงเวลา 06.40 น. และคันสุดท้าย ออกจากตลาดบางหลวงเวลา 16.45 น. ในการเดินทางจากนครปฐม รถโดยสารประจำทางสายนครปฐม – วัดไร่ขิง ค่าโดยสาร 35 บาท ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 45 นาที จึงเห็นได้ว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดบางหลวงนั้นมีความสะดวกสบายในอนาคตคาดว่าจะมีการเพิ่มช่องทางการเดินทางมากขึ้น

ในด้านข้อจำกัดเรื่องวันและเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนเกินครึ่งได้แสดงความเห็นว่ามีข้อจำกัดในการเปิดให้บริการในส่วนของร้านค้า เนื่องจากยังเปิดให้บริการแค่วันเสาร์ - อาทิตย์ โดยเริ่มเปิดตลาดเวลาประมาณ 09.00 – 17.00 น. ส่วนในวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก ทำให้บางร้านค้าไม่เปิดให้บริการ ซึ่งเห็นว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะดำเนินการค้าขายเฉพาะในวันเสาร์ - อาทิตย์เท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าส่วนของการติดต่อประสานงานนั้นมีความสะดวก เนื่องจากมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง ซึ่งเปิดให้บริการในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และศูนย์ประสานงานของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ของนายสมศักดิ์ อยู่มาก ให้สามารถเข้าไปติดต่อขอทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วทั้งในวันธรรมดา วันเสาร์และวันอาทิตย์ ในด้านความเข้มงวดของกฎระเบียบในพื้นที่ ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่ค่อยมีความเข้มงวดด้านกฎระเบียบมากนัก โดยปกติจะให้ทุกบ้านเรือนช่วยกันดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ได้มีกฎเกณฑ์บังคับตายตัว

โดยภาพรวมคือจำนวนร้านค้าไม่มีความเพียงพอ การเดินทางมาท่องเที่ยวไม่ใช่เรื่องยาก เรื่องวันและเวลาที่มีข้อจำกัดเพราะเฉพาะเสาร์อาทิตย์เท่านั้น มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ก็ไม่ได้เข้มงวดเท่าที่ควร แต่ก็ได้มีการทวงกันในการเข้ามาเปิดร้านค้าของบุคคลนอกชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนได้แสดงความเห็นว่าหลังจากการเปิดตลาดแล้วนั้นทำให้เกิดเสียงดังรบกวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมบ้านเรือน ซึ่งชาวบ้านเหล่านั้นต้องการอาศัยอย่างสงบในวันหยุดสุดสัปดาห์ ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อีกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นว่านั่นเป็นการทำให้ตลาดบางหลวงกลับฟื้นมีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้ง แลดูไม่เงียบเหงา แต่ในขณะเดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นหลังจากการเปิดตลาดทำให้เกิดขยะ ความสกปรกและความเสื่อมโทรมเพิ่มมากขึ้นซึ่งเกิดจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น และขยะจากร้านค้าต่าง ๆ นอกจากนี้นี้ยังทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้ามอีกด้วย ทำให้เกิดทัศนียภาพและความสำคัญของสถานที่ลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลสิริ เหมทานนท์ (2546) ที่ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาชุมชนย่านบางลำพู ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้นโยบายด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร การรับรู้เรื่องมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว ความต้องการรักษาวิถีชีวิตเดิม ความต้องการรักษาโบราณสถานและระดับการรักษาผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยได้แสดงความคิดเห็นว่าทางตลาดต้องการให้นักท่องเที่ยวทยอยกันเดินทางมาท่องเที่ยวในแต่ละช่วงเวลาตลอดทั้งวัน เนื่องจากข้อจำกัดด้านสถานที่ ที่ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละจำนวนมาก ได้แก่ แพร่มน้ำที่ใช้เป็นที่นั่งรับประทานอาหาร และพักผ่อน ถ้านักท่องเที่ยวเดินทางมาพร้อมกันคราวละมาก ๆ อาจทำให้การบริการไม่ดีพอและจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

ในส่วนของการได้จากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เนื่องจากถ้ามีรายได้เข้ามา ก็ทำให้ชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีกำลังใจและนำรายได้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาตลาดให้ดียิ่งขึ้น

2. ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่าทุกคนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ขนมหวาน ของขบเคี้ยว หรือแม้แต่การจัดหา จัดทำและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากตลาดบางหลวง ได้แก่ เสื้อผ้า ผ้าไหมแพรวา พวงกุญแจ แม่เหล็กติดตู้เย็น เป็นต้น ในด้านการให้ข้อมูลหรือการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะถือเป็นการประชาสัมพันธ์ตลาดอีกทางหนึ่งด้วย และทำให้เห็นว่าชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีน้ำใจพร้อมจะให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา มีอัธยาศัยไมตรีดีและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่และร่วมมือร่วมใจทั้งด้านแรงงานและแรงใจ เพราะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของตลาดบางหลวงขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลความเรียบร้อยของตลาด และทางชุมชนยังได้รับเงินทุนในการพัฒนาตลาดจากความร่วมมือกันโดยดาบตำรวจบำรุง วิมลชาติ นายกเทศมนตรี และคณะผู้บริหาร นายไพรัช ถมคำพานิชย์ นายสกรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกเทศมนตรี ปลัดธนาวุธ ดอนจันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาตลาดบางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัด พร้อมด้วยคณะกรรมการฯ และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกเป็นเงิน 500,000 บาท ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอกทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2552

เมื่อมีความคิดที่จะริเริ่มฟื้นฟูตลาดบางหลวงชาวชุมชนได้ร่วมกันสำรวจและแสดงความคิดเห็น สอบถามถึงความต้องการ ความเป็นไปได้ มีการวางแผน เสนอทางเลือกและแนวทางต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ในตลาดบางหลวงเพื่อที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันวางแผนพัฒนาชุมชนให้มีความน่าสนใจมากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายให้แก่แหล่งท่องเที่ยว

ในด้านศักยภาพการดำเนินการนั้น ทุกคนในชุมชนมีความพร้อมเสมอเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมจัดระเบียบร้านค้า คัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย การให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และได้มีการริเริ่ม พัฒนามาไปถึงปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดวงใจ หล่อธนวณิชย์. (สินธุ์ สโรบล. 2543: 162 – 164; อ้างอิงจาก ดวงใจ หล่อธนวณิชย์และคณะ. 2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดแม่ฮ่องสอน วัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เจาะเนของการวิจัยคือ ต้องการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เพื่อค้นหาว่าความเหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และค้นหาลักษณะเด่นและลักษณะเฉพาะของพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยคือ การกำหนดทิศทางและวางระบบเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด ที่ต้องมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างมีระบบ มีระบบการทำงานระหว่างภาครัฐและเอกชนร่วมกัน มีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเมืองแม่ฮ่องสอนและพื้นที่ใกล้เคียง มีระบบการนำเสนอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันติดตามและประเมินผลการพัฒนาตลาดให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและหาข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงตลาด แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานภาครัฐก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิเชฐ บัญญัติและคณะ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตาก เพื่อยกระดับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นและความหลากหลายในด้านแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน แต่จังหวัดตากกลับเป็นที่รู้จักน้อยจากนักท่องเที่ยวเนื่องจากการบริหารจัดการที่ขาดบูรณาการในภาพรวมทั้งภาครัฐและเอกชน สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อการรับนักท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญๆซึ่งอยู่ห่างไกลยังไม่ดีพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ต่อเนื่องเพียงพอ ท่องถิ่นและประชาชนยังมีความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวน้อย มองแต่ด้านรายได้เป็นตัวเงินอย่างเดียว ขาดความรู้จักและเข้าใจในคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น จากการประเมินปัจจัยด้านศักยภาพ

ทางการท่องเที่ยวจะพบว่าการยกระดับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักยังห่างไกลแต่สามารถก้าวไปถึงได้ เพราะในด้านแหล่งท่องเที่ยวสามารถที่จะพัฒนาได้ดีและมีจุดเด่นแต่ทางด้านจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ทางการท่องเที่ยวยังต้องมีการพัฒนาอีกมากจึงจะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพื่อช่วยผลักดันให้ยกระดับจังหวัดตากเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักมีดังนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรทำการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัดเพื่อพิจารณาว่าควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ไหนบ้างจึงจะคุ้มค่าและขายได้ ไม่ควรมุ่งขายสินค้าเดิม ๆ ที่มีอยู่ในประเทศแล้วมุ่งงบประมาณสนับสนุนแต่ที่นั่น ๆ จนทำให้แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เกิดและติดตลาดได้ยาก

ข้อเสนอแนะเชิงบริหารจัดการ ศึกษาประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ตำนาน เพื่อนำมาทำเป็นเรื่องราวเล่าสู่กันฟัง (Story Telling) จัดให้มีภาคีเครือข่ายท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมอย่างถูกต้องสนับสนุนให้ครู อาจารย์ในพื้นที่มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันในทุกภาคส่วน มีคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดตากที่มีการบูรณาการเป็นทีม ไตรภาคีประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐกิจเอกชน ภาคราชการส่วนภูมิภาค และภาคราชการส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดทำประชาคมด้านการท่องเที่ยว โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมมาร่วมเป็นที่ปรึกษา จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เมืองตากขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมและนำเสนอความเป็นมาในอดีต ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับเมืองตากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจัด ระบบเครือข่ายบริการสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีการกำหนดประเภทแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีการพัฒนาแบบเน้นคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าด้านปริมาณและการเลือกแหล่งที่จะพัฒนาควรมีการศึกษาผลกระทบความต้องการตลาดการท่องเที่ยว สร้างจุดพักรถมาตรฐานทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อบริการและดูแลของนักท่องเที่ยว โดยจุดพักรถนี้ต้องประกอบด้วย ห้องน้ำ ร้านขายของสะดวกซื้อ ชุมชนผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และบริการอื่น ๆ ที่น่าสนใจรวมไปถึงส่วนส่งเสริมแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดตาก

ข้อเสนอแนะรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดเส้นทาง การท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสนใจ รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ จัดกิจกรรมหรือเทศกาลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปีให้ครบ 12 เดือน

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าทางชุมชนตลาดบางหลวงควรดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตที่เหมือนครั้งแต่ก่อนมา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายเพื่อที่จะสร้างจุดเด่นให้เด่นยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาภรณ์

อินทยงต์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า การเข้าร่วมในการจัดการของชุมชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการเสนอความคิด การวางแผน และการตัดสินใจ รวมทั้งการปฏิบัติการ การแบ่งผลประโยชน์จากการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล โดยรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้วิจัยได้เสนอแนวทางที่เหมาะสม ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของประชาชน คือ การกำหนดมาตรฐานและการชี้วัดการประเมินในระดับบุคคล ชุมชน และสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อความเป็นระบบหรือมาตรฐานในการจัดการ การแบ่งบทบาทหน้าที่การจัดสรรผลตอบแทนที่เหมาะสมโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งยังเป็น การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนอีกด้วย

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เลือกเดินทางมาเที่ยวยังตลาดบางหลวง มาจากสาเหตุใกล้บ้าน เพราะเป็นนักท่องเที่ยวชาวนครปฐมถึงกว่าร้อยละ 40 เหตุผลรองลงมาได้แก่ อยากเปลี่ยนบรรยากาศการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวโดยรถยนต์ส่วนตัว หลังจากเปิดตลาดแล้ว สื่อที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้แก่ ละครโทรทัศน์ และเพื่อน ๆ ที่ได้เข้ามาท่องเที่ยวและนำไปโฆษณาแบบปากต่อปาก (Word – of – Mouth Advertising) สอดคล้องกับบทความของ เว็บไซต์สาระดีดี.คอม/WWW.SARA-DD.COM

“... การสื่อสารการตลาดแบบปากต่อปากเป็นรูปแบบการโฆษณาที่มีต้นทุนต่ำ และเป็นกลยุทธ์ที่นิยมใช้สำหรับการโฆษณาแบบ Pushing ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เกิดจากการส่งข้อความ หรือสอบถามปัญหาให้กับเพื่อน โดยในปัจจุบันผู้โฆษณาจะแนบแฟ้มไปกับ e-mail ของผู้สนับสนุนให้การ forward e-mail ไปยังเพื่อนหรือบุคคลอื่น การแพร่ขยายข้อมูลและการสร้างกระแสโดยการใช้การสื่อสารแบบปากต่อปาก ซึ่งมีประสิทธิภาพอย่างมาก เพราะข้อมูลเดินทางแพร่ขยายอย่างรวดเร็วและสร้างปฏิกิริยาให้เกิดขึ้น ซึ่งในทุกวันนี้การสื่อสารแบบปากต่อปากถูกนำมาใช้กับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ มากขึ้นและมีแนวโน้มได้รับความนิยมสูงขึ้นอีกในอนาคต...”

นักท่องเที่ยวเห็นว่าจุดเด่นของตลาดที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก ตลาดบางหลวงเป็นตลาดที่เก่าแก่ที่น่าสนใจและยังความเป็นตลาดโบราณริมน้ำไว้เป็นอย่างดี รวมทั้งความมีเอกลักษณ์ของบ้านเรือน และที่สำคัญชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรพร้อมให้การต้อนรับผู้มาเยือนเสมอ ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นว่าตลาดบางหลวงสามารถร่วมมือกันพัฒนาตลาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไม่ยากนัก แต่ทั้งนี้ต้องร่วมมือกันแก้ไขจุดอ่อนของตลาด รวมไปถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้หมดไป สถานที่จอดรถนั้นอย่างมีอยู่อย่างจำกัด รวมไปถึงร้านค้าที่ยังน้อยและไม่หลากหลายเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตลาดสามชุกและตลาดอัมพวา

เมื่อเกิดตลาดสิ่งตามมาคือ ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ซึ่งมีทั้งปัญหาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและไม่ดี จากผลการสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเป็นห่วงในเรื่องของปริมาณขยะ และความสกปรกที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นในชุมชน และอาจมีการทำให้เกิดการรื้อล้างพื้นที่หวงห้าม ทำให้เกิดทัศนียภาพและความสำคัญของพื้นที่ลดลง และทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในพื้นที่

นักท่องเที่ยวต้องการให้ชาวชุมชนตลาดบางหลวงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดมากที่สุด ในด้านการจัดการสภาพแวดล้อมให้ดี สะอาดสวยงาม และการจัดหาสถานที่นั่งพักให้เพียงพอต่อปริมาณของนักท่องเที่ยว ในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนั้น นักท่องเที่ยวมีความพอใจแต่ยังคงอยากให้ร่วมมือกันพัฒนาตลาดในด้านห้องสุขา สถานที่จอดรถให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะในส่วนของสุขา นั้น ที่เป็นของส่วนกลางอยู่ค่อนข้างไกลจากตัวตลาด ถึงแม้ว่าจะมีห้องสุขาที่หาเข้าได้ตามร้านค้า หรือแหล่งบริการสุภาพรี แต่ยังมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมไปถึงป้ายบอกทางเข้ามายังตลาดบางหลวงด้วยต้องให้มีความชัดเจนและมากกว่านี้

จากกิจกรรมที่ทางตลาดมีนั้น พบว่า นักท่องเที่ยวชื่นชอบอาหารที่มีขายเป็นอย่างมาก และมีความสุขกับการเดินเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ ทำให้วิเคราะห์ได้ว่า ทางชุมชนตลาดบางหลวงควรเพิ่มความหลากหลายของอาหารและสินค้าให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และควรมีโฮมสเตย์ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกเปลี่ยนบรรยากาศในการพักผ่อนอีกรูปแบบหนึ่งด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มเบญจบุรพาสุวรรณภูมิ (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้วพบว่า ยังมีปัญหา มีความบกพร่องที่รอการแก้ไขอย่างจริงจังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ความสะอาด ด้านระบบจราจร ราคาสินค้า อาหาร รวมถึงปัญหาด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในแหล่ง

ท่องเที่ยว ซึ่งควรจะได้จัดวางระบบให้เป็นมาตรฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมไม่หลอกลวง ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว และควรให้ความสำคัญในด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ อาทิเช่น เพิ่มและปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่สำคัญ ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวด้วยภาษาไทย และภาษาที่เป็นสากล ปรับปรุงระบบโทรคมนาคม เช่น เพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะ ปรับปรุงระบบข้อมูลท่องเที่ยวให้ทันสมัย และค้นหาได้ทางอินเทอร์เน็ต (Internet) นอกจากนี้ควรสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ให้มีจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการด้วยความซื่อสัตย์และด้วยน้ำใจ เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชม และพร้อมมว่าจะกลับมาเยือนอีกเมื่อมีโอกาส

4.3 สรุป

การวิจัยแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการร่วมพัฒนาตลาดบางหลวง รวมถึงศึกษาและรวบรวมข้อมูลความต้องการจากนักท่องเที่ยวในสิ่งที่ขาดหายไปเพื่อที่จะได้นำเสนอต่อผู้นำชุมชนได้นำไปพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการมาเดินทางมาท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

บทสรุป

รายงานการวิจัยเรื่อง “โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” ในบทนี้คณะผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญที่ประกอบด้วย การสรุปส่วนสำคัญในบทที่ 1 – 4 และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 บทสรุป

5.1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกต่างให้การยอมรับความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่เพียงก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง แต่ยังเป็นวิถีทางที่จะนำเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศได้ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง การท่องเที่ยวจึงมักถูกนำไปใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่น่าการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธิ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากจะได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยด้วยเช่นกัน

การท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณเป็นรูปแบบแรก ๆ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจ ด้วยเสน่ห์ของการท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณที่เกิดจากความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนชาวสวน จากการค้าขายผลผลิตทางเกษตรทางน้ำของชาวบ้านที่หาญได้ยากในประเทศของตน

เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco – tourism) ความร่วมมือกันระหว่างชาวบ้านในชุมชนตลาดบางหลวงควรได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกันทั้งในระดับชุมชนและระดับองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง เพื่อให้เห็นพ้องต้องกันในแนวความคิดพัฒนาตลาดโบราณเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและจำหน่ายผลผลิตของชาวบ้านโดยดาบตำรวจบำรุง วิมูล

ชาติ นายกฯ และคณะผู้บริหาร พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่างๆ ร่วมกับ คณะกรรมการพัฒนาตลาดบางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟู และพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้า จังหวัดนครปฐม พร้อมด้วยคณะกรรมการฯและท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม นายชินทร์ บัว ประเสริฐ โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกใช้ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอก ทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็น แหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม 2552 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว “ตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” มีความพร้อมในการรองรับ นักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ให้มีความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนบางหลวงในการพัฒนาตลาดบางหลวง จึงเป็นการสร้าง แนวทางในการพัฒนา “ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” อย่างยั่งยืนต่อไป

5.1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาด บางหลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาด บางหลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบาง หลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

5.1.3 คำถามการวิจัย

1. ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบาง เลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร
2. ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบาง เลน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร
3. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ควรเป็นอย่างไร

5.1.4 การทบทวนวรรณกรรม

สำหรับการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยเรื่อง “โครงการ แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน

จังหวัดนครปฐม” นั้น สามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยได้ ด้วยการศึกษาแนวคิดด้านการพัฒนาชุมชน แนวคิดด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงสู่แนวคิดการร่วมมือกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในด้านลักษณะการมีส่วนร่วมและความต้องการการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หลังจากนั้นจึงได้สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับการวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อนำมาหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป และจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้สามารถนำมาอ้างอิงการอภิปรายผลได้เป็นอย่างดี

5.1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

5.1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งประชากรออกได้ ดังนี้

- 1) ประชากรตำบลบางหลวง ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในตำบลบางหลวง
- 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวยังตลาดบางหลวง

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 1) ประชากรตำบลบางหลวง ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในตำบลบางหลวง กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร เป็นจำนวน 30 คน เนื่องจากการหาข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์จนพบว่าข้อมูลนั้นมีความซ้ำซ้อนกันแล้วจึงหยุดทำการเก็บข้อมูล ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 30 คน
- 2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวยังตลาดบางหลวง กลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถามในเชิงปริมาณ มีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน และทำการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้เทคนิค การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ณ ตลาดบางหลวง

5.1.5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) แบบสำรวจ (Survey) เป็นการศึกษาสภาพทั่วไป ที่ตั้งของตลาดบางหลวง อำเภอ บางเลน จังหวัดนครปฐม
- 2) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวมายังตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เรื่อง “แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม”
- 3) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Dept Interview) เป็นการสัมภาษณ์ประชากรตำบลบางหลวง ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในตำบลบางหลวง

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

5.1.6.1 ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

จากการสำรวจความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้ตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 คณะผู้วิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้

แนวทางการร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดบางหลวงทางชุมชนมีความเห็นว่าชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม เพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

5.1.6.2 ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

จากการสอบถามศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้ตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 คณะผู้วิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าทุกคนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ขนมหวาน ของขบเคี้ยว หรือแม้แต่การจัดหา จัดทำและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากตลาดบางหลวง ได้แก่ เสื้อผ้า ผ้าไหมแพรวา พวงกุญแจ แม่เหล็กติดตู้เย็น เป็นต้น ในด้านการให้ข้อมูลหรือการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะถือเป็นการประชาสัมพันธ์ตลาดอีกทางหนึ่งด้วย และทำให้เห็นว่าชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีน้ำใจพร้อมจะให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา มีอัธยาศัยไมตรีดีและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว
2. นอกจากนี้ชาวบางหลวงยังมีส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่และร่วมมือร่วมใจทั้งด้านแรงงานและแรงใจ เพราะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของตลาดบางหลวงขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลความเรียบร้อยของตลาด และทางชุมชนยังได้รับเงินทุนในการพัฒนาตลาดจากความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบาง

หลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือน
มกราคม พ.ศ. 2552

3. เมื่อมีความคิดที่จะริเริ่มฟื้นฟูตลาดบางหลวงชาวชุมชนได้ร่วมกันสำรวจและแสดง
ความคิดเห็น สอบถามถึงความต้องการ ความเป็นไปได้ มีการวางแผน เสนอ
ทางเลือกและแนวทางต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ในตลาดบางหลวง
เพื่อที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมใน
การช่วยกันวางแผนพัฒนาชุมชนให้มีความน่าสนใจมากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขาย
ให้แก่แหล่งท่องเที่ยว
4. ในด้านศักยภาพการดำเนินการนั้น ทุกคนในชุมชนมีความพร้อมเสมอเพื่อพัฒนา
ตลาดบางหลวงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว
และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการ
พัฒนาด้วย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมจัดระเบียบร้านค้า คัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย
การให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และได้มีการริเริ่ม พัฒนารวมไปถึงปรับปรุงแหล่ง
ท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น
5. โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันติดตามและ
ประเมินผลการพัฒนาตลาดให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของ
แหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและหา
ข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงตลาด แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงระบบ
สาธารณูปโภคต่าง ๆ และนอกจากคนในชุมชนแล้วหน่วยงานภาครัฐก็ได้เข้ามามี
ส่วนร่วมด้วย
6. ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าทางชุมชนตลาดบางหลวงควรดำรงไว้ซึ่งวิถี
ชีวิตที่เหมือนครั้งแต่ก่อนมา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น
ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายเพื่อที่จะสร้างจุดเด่นให้เด่นยิ่งขึ้น

5.1.6.3 แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบาง หลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

จากการสอบถามแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมซึ่งใช้ตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 คณะผู้วิจัยได้
ข้อสรุป ดังนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวนครปฐมและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกเดินทางมายัง
ตลาดบางหลวงเนื่องจากเดินทางมาไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก เดินทางมากันเป็น

ครอบครัวและเดินทางมากับเพื่อน ๆ สาเหตุที่ตลาดบางหลวงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวได้มาจากสถานที่ที่ใช้ถ่ายทำละครหลายเรื่อง ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาชื่นชมบรรยากาศบ้านเก่าด้วยตนเอง จากการสอบถามนักท่องเที่ยวนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดความร่วมมือกันมากที่สุดนั้นสอดคล้องกับการพัฒนาของชุมชนชาวตลาดบางหลวงอยู่ในขณะนี้ ในด้านจุดเด่นที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีความร่วมมือในด้านความน่าสนใจและคงความเป็นตลาดริมน้ำได้เป็นอย่างดี บ้านเรือนมีเอกลักษณ์ และชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรสามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก ในส่วนของข้อจำกัดของตลาดบางหลวงที่ยังต้องนำไปพัฒนา ได้แก่ จำนวนร้านค้าซึ่งยังมีปริมาณน้อยเกินไปและสินค้าที่นำมาจำหน่ายนั้นยังไม่หลากหลาย ไม่เป็นเอกลักษณ์หรือแปลกแตกต่างจากตลาดอื่นเท่าที่ควร ในส่วนของสถานที่จอดรถนั้น ณ ขณะนี้ยังถือว่าเพียงพอต่อการให้บริการ แต่ก็ควรจัดสถานที่รองรับไว้เผื่อในอนาคตด้วย ข้อจำกัดเรื่องวันและเวลาในการเปิดและปิดตลาด ความสะดวกในการติดต่อและประสานงาน และความเข้มของกฎระเบียบในพื้นที่ ในด้านปัญหาและผลกระทบที่จะตามมาหลังจากตลาดเกิดขึ้นมาแล้วนั้นพบว่า สิ่งที่ต้องร่วมมือกันป้องกันและระวังไม่ให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ได้แก่ เสียงดังรบกวนในพื้นที่ ชยะ ความสกปรกและความเสื่อมโทรม การรुकล้ำพื้นที่หวงห้าม รวมถึงการทำให้ทัศนียภาพและความสำคัญของพื้นที่ลดน้อยลง นักท่องเที่ยวยังต้องการให้ชุมชนร่วมมือกันพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการตลาด ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบันที่เป็นอยู่

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีความร่วมมือกับพื้นที่ใกล้เคียง ในการร่วมมือกันเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะได้พัฒนาให้มีสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและเป็นสถานที่แรก ๆ ที่มีคนนึกถึงเมื่อต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว
2. ควรเพิ่มจำนวนร้านอาหารและร้านค้าให้มากขึ้นและมีสินค้าหลากหลายกว่านี้
3. ลดการใช้วัสดุสังเคราะห์ในการบรรจุผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ควรเป็นแบบที่ย่อยสลายง่ายมากที่สุด เพื่อที่จะได้เข้ากับบรรยากาศของสถานที่ เช่น กระถางใบตอง แก้ว (ลดการใช้โฟม)
4. ควรจัดทำป้ายบอกประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถาปัตยกรรม ทำไม้ถึงสร้างให้เป็นบ้านไม้เรือนแถว หรือทำไมเป็นชุมชนชาวจีน
5. ควรเพิ่มจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น
6. ควรนำความแออัด ความเสื่อมโทรม การบดบังทัศนียภาพ ธรรมชาติของชุมชนและตลาด โดยสามารถศึกษาตัวอย่างได้จากตลาดที่เป็นที่รู้จักแล้วอย่างตลาดยามเย็นอัมพวา และ

ตลาดสามชุก มาศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ควรเน้นความเป็นชุมชนโบราณ และความเป็นธรรมชาติไว้เหมือนเดิม

7. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักในวงกว้าง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สวยงามมากขึ้น
8. ควรนำเสนอสิ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจ และสร้างจุดขายหรือจุดดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว นอกจากบ้านเรือนเก่าให้มากกว่านี้
9. อนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งที่มีอยู่แล้ว อย่างสร้างสิ่งใดเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยว เช่น การเปิดเพลงและเสียงประชาสัมพันธ์ดังเกินไป ทำลายเสียงของธรรมชาติ
10. ช่วยกันรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการลดปริมาณขยะ และไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ
11. ควรมีเพลงบรรเลงโดยวงดนตรีสดในวันเสาร์และวันอาทิตย์
12. ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรี
13. ควรมีสถานที่ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนกว่านี้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สอบถาม และจัดสถานที่นั่งพักผ่อนและสูชาให้พร้อม
14. ควรเพิ่มความถี่ของรถประจำทาง และการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวมากกว่านี้
15. อยากให้มีอาหาร สินค้า ตลอดจนของที่ระลึกที่น่าสนใจ และแตกต่างไปจากตลาดดอนหวาย ตลาดสามชุก และตลาดยามเย็นอัมพวา

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิจัยว่าสาเหตุใดตลาดบางหลวงถึงยังไม่มีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมที่นักท่องเที่ยวจะนึกถึงเป็นอันดับแรก
2. ควรศึกษากลยุทธ์แผนการพัฒนาและปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
3. ควรศึกษาหาข้อบกพร่องในการร่วมมือกันพัฒนาตลาดบางหลวง

5.3 สรุป

รายงานการวิจัยเรื่อง “โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” พบว่า ความร่วมมือร่วมใจกันของชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และควรรับฟังข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวเพื่อที่จะนำมาซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาตลาดให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). **การท่องเที่ยวเชิงเกษตร.**

<http://www.tourismthailand.org/agrotourism index.htm>, สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2552.

กิ่งแก้ว บัวเพชร. 2549. **การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนกรณีศึกษาชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

กรรณิกา ชมดี. 2524. **การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจศึกษาเฉพาะกรณี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

กอบแก้ว ชัยเดชสุริยะ. 2546. **การจัดการทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. **การศึกษารูปแบบและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ.

ข้อมูลจังหวัดนครปฐม. “n.d.” <http://www.nakhonpathom.go.th/>, สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2552.

ข้อมูลตลาดบางหลวง. “n.d.” **ตลาดเก่าร้อยปี ของดี ขนมอ้อย.**

www.bangluang.go.th/market.htm, สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2552.

จรงค์ อินทวงศ์. 2545. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาน้ำพุร้อน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง.** วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

ฉัตรชัย ดั่งจาด. 2545. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ปรินูญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

ชูเกียรติ ภัยล้. 2536. การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างเขตพื้นที่ที่มีการปฏิบัติงานกับเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

เดชา ไต้สูงเนิน. 2543. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร: กรณีศึกษาบ้านแม่ม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดวงใจ หล่อธนวิชัย. 2543. โครงการวิจัยเรื่องประมวผลงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย พ.ศ. 2529 – 2539. กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. 2534. การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. บพิศการพิมพ์.

ทวีทอง พงศ์วิวัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ. ศักดิ์โสภการพิมพ์.

ทวีศักดิ์ ทิพยมหิงษ์. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา. อดุสหากรรมท่องเที่ยว. ฉะเชิงเทรา: คณะวิทยาการจัดการ, สถาบันราชภัฏราชนครินทร์.

ไทยตำบลดอทคอม. (2552). ข้อมูลตำบลบางหลวง.

<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=730503>, สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2552.

ธเนศ ศรีสถิตย์. 2542. บทบาทของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. ปรินูญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ

นภดล ภาคพรต. (2546). **ความหมาย ความสำคัญ และหลักการการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. วารสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน, 46, 165 – 171.

นาคม ธีรสุวรรณจักร. 2541. **ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ

นิรนาม. (2533). **ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว**. วารสารวิชาการ, 33(30), 19 – 23.

นิรนาม. 2540. **แผนการตลาดการท่องเที่ยว 2540**. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ

ปรีชา แดงโรจน์. 2544. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ. บริษัทดวงกมล สมัย.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2524). **การบริหารการพัฒนาชนบท**. วารสารกรมการพัฒนาชุมชน, กระทรวงมหาดไทย, 24.

พัฒนาไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุคศาสตร์การในปัจจุบัน**. ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. วารสารศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร, 27, 6 – 7.

พนรัตน์ ลาภเก็น. (2549). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสุโขทัย**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิเชฐ บุญฤดีและคณะ. (2547). **การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตากเพื่อยกระดับเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. พิษณุโลก.

- มนัส สุวรรณ. (2538). **นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยศวีร์ ยุกตะนันท์. (2546). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร เลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. นครปฐม.
- รัฐปรกรณ์ นิภานันท์. (2548). **การทำแผนพัฒนาตำบลโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน**. <http://www.law2day.com/hotstories/plan.html>, สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2552.
- ราณี อธิชัยกุล. (2547). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). **คิดแต่งใจให้ย่านตลาดเก่าเป็นที่ท่องเที่ยวแห่งแดนบูรพา. โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**. <http://www.stou.ac.th/tourism>, สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2553.
- วรรณพร วณิชชานุก. (2537). **นิเวศท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. กรุงเทพฯ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วิลาส เตชะไพบลย์. (2538). **การท่องเที่ยวสัญญาณเพื่อการอนุรักษ์ไม่ชัดเจน**. วารสาร สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2538, 38, 178 – 197.
- วรรณา วงษ์วานิช. 2546. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. **รายงานฉบับสมบูรณ์ขั้นสุดท้าย แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพฯและปริมณฑล**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศุณยวิชัยปาโม. 2542. **คู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สารคดีดีดอทคอม. การโฆษณาประชาสัมพันธ์กับการสื่อสารแบบปากต่อปาก: กรณีการ
สืบค้นและการเยี่ยมชมเว็บไซต์ (Advertising's Impact on Word of Mouth, Web
 Searches and Web Site Visits). <http://www.sara-dd.com>, สืบค้นเมื่อวันที่ 20
 เมษายน 2553.

สินธุ์ สโรบล และอุดร วงศ์ทับทิม. (2546). **การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวคิดและ
 ประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ**. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
 สำนักงานภาคเหนือ.

สุรเชษฐ์ เชษฐมาล. 2547. **การท่องเที่ยวและหลักการบริหารจัดการที่ยั่งยืน**. ภาควิชา
 อนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวรรณี คงทอง. 2536. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในท้องที่
 อำเภอสีเกาจังหวัดตรัง**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์ และ สุดารัตน์ นาคประกอบ. 2548. **ชุมชนกับการจัดการการท่องเที่ยว
 เชิงนิเวศแบบยั่งยืน**. วารสารการประชุมวิชาการประเพณีเกษตรศาสตร์ – ธรรมศาสตร์ –
 มหิดล – กองทัพเรือ ครั้งที่ 10, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 48, 200 – 214.

สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ. 2547. **ผลการ
 ประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน โจฮันเนสเบิร์ก** 2545. กรุงเทพฯ:
 สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

สมชาย สนั่นเมือง. (2541). **ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว**.
 กรุงเทพฯ: กองวิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (วท.). (2540). **แผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยว
 ของประเทศ ฉบับสรุปสำหรับผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., หน้า 6 – 7.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.). (2540). **การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, หน้า 3 – 55.

อคิน รพีพัฒน์. (2544). **การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ขอนแก่น. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

----- . (2527). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสถานสังคมวัฒนธรรมไทย**. ในทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร. ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

อิทธิพล ไทยกมล. 2545. **ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาชุมชนตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร**. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. บทความการวิจัย

แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

A Participation on Tourism Management on Bangluang Floating Market,
Banglane District, Nakhonpathom

พีรยา เศรษฐพัฒน์

Peeraya Setthapat

มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Christian University of Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 3) สร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าชุมชนมีความเห็นว่าชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม เพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

คำหลัก : ความร่วมมือ, การพัฒนา

Abstract

The project of this research is to study the possibility, the efficiency and the creation of the participation on tourism management on Bangluang Market, Banglane District, Nakhonpathom Province. The result of this research found that everyone in the Bangluang's community has to give the co – operation in developing the tourism attraction center and nearby in every aspects. Actually the community has the good co – operation in each other; however there are some points that the community requires some co – operation from the public sector and private sector to make the perfect development. In the tourists' opinions found that they give the precedence with environmental preservation to make the valuable forever.

Keywords: Co – operation, Development

คำนำ

ปัจจุบันทั่วโลกต่างให้การยอมรับความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวไม่เพียงก่อให้เกิดการจ้างงานอย่างกว้างขวาง แต่ยังเป็นวิถีทางที่จะนำเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศได้ง่ายที่สุดวิธีหนึ่ง การท่องเที่ยวจึงมักถูกนำไปใช้เป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่นำการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากจะได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังมาจากการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยด้วยเช่นกัน

การท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณเป็นรูปแบบแรก ๆ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจ ด้วยเสน่ห์ของการท่องเที่ยวตลาดน้ำและตลาดโบราณที่เกิดจากความประทับใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนชาวสวน จากการค้าขายผลผลิตทางเกษตรทางน้ำของชาวบ้านที่หาญได้ยากในประเทศของตน

เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco – tourism) ความร่วมมือกันระหว่างชาวบ้านในชุมชนตลาดบางหลวงควรได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกันทั้งในระดับชุมชนและระดับ

องค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง เพื่อให้เห็นพ้องต้องกันในแนวคิดการพัฒนาตลาดโบราณ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและจำหน่ายผลผลิตของชาวบ้านโดยดาบตำรวจบำรุง วิมูลชาติ นายกฯ และคณะผู้บริหาร นายไพรัชย์ ถมคำพานิชย์ นายสรการ สวัสดิ์กิจ รองนายกฯ ปลัดธนาวุธ ดอนจันทร์ทอง พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการสำนัก กองต่างๆ ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาตลาดบางหลวง ชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดนครปฐม โดยท่านอดิศร พวงชมพู นายแพทย์ทรงชัย ศรีโรจนกุล นายณรงค์ ปฐมกาญจนา เลขาธิการฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการฯ และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม นายชนินทร์ บัวประเสริฐ โดยได้รับงบประมาณส่วนแรกใช้ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และลานจอดรถ และป้ายบอกทางชั่วคราวจำนวน 205 ป้าย โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม 2552 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว “ตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนบางหลวงในการพัฒนาตลาดบางหลวง จึงเป็นการสร้างแนวทางในการพัฒนา “ตลาดน้ำบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม” อย่างยั่งยืนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจนข้อมูลซ้ำกันจำนวน 30 คนจึงหยุดการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังตลาดบางหลวงจำนวน 400 ชุด เพื่อค้นหาแนวทางในการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนตลาดบางหลวงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับ ดังเช่น ตลาดดอนหวาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ สรุปและตีความเชิงพรรณนา และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการบรรยายความ

แนวทางความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดบางหลวงทางชุมชนมีความเห็นว่าชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม เพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept Interview) สภาทั่วไปของตลาดบางหลวง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้นำชุมชน ชาวชุมชนตลาดบางหลวงและผู้ประกอบการจำนวน 30 คน โดยการสำรวจ (Survey) สอบถามสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะต้องการให้ชุมชนมีความร่วมมือและร่วมกันพัฒนาตลาดจำนวน 400 คน เพื่อหาแนวทางในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมให้ยั่งยืน

ผลการศึกษา

จากผลการสำรวจแนวทางความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดบางหลวงทางชุมชนเห็นควรที่ชาวชุมชนควรให้ความร่วมมือกันพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในทุก ๆ ด้าน ผลการวิจัยพบว่าชาวชุมชนบางหลวงให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐด้วยเพื่อให้การพัฒนาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในส่วนของนักท่องเที่ยวนั้น ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ในรูปแบบเดิม เพื่อให้ตลาดดูทรงคุณค่าตลอดไป

ในด้านศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมนั้น ได้ข้อสรุป ดังนี้ ทุกคนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ขนมหวาน ของขบเคี้ยว หรือแม้แต่การจัดหาจัดทำและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากตลาดบางหลวง ได้แก่ เสื้อผ้า ผ้าไหมแพรวา พวงกุญแจ แม่เหล็กติดตู้เย็น เป็นต้น ในด้านการให้ข้อมูลหรือการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะถือเป็นการประชาสัมพันธ์ตลาดอีกทางหนึ่งด้วย และทำให้เห็นว่าชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีน้ำใจพร้อมจะให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา มีอัธยาศัยไมตรีดีและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ชาวบางหลวงยังมีส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่และร่วมมือร่วมใจทั้งด้านแรงงานและแรงใจ เพราะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของตลาดบางหลวงขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลความเรียบร้อยของตลาด และทางชุมชนยังได้รับเงินทุนในการพัฒนาตลาดจากความร่วมมือกันของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและชุมชน ผู้ประกอบการค้าในตลาดบางหลวง ดำเนินการฟื้นฟูและพัฒนาให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2552 เมื่อมีความคิดที่จะริเริ่มฟื้นฟูตลาดบางหลวงชาวชุมชนได้ร่วมกันสำรวจและแสดงความคิดเห็น สอบถามถึง

ความต้องการ ความเป็นไปได้ มีการวางแผน เสนอทางเลือกและแนวทางต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ในตลาดบางหลวงเพื่อที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันวางแผนพัฒนาชุมชนให้มีความน่าสนใจมากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายให้แก่แหล่งท่องเที่ยว ในด้านศักยภาพการดำเนินการนั้น ทุกคนในชุมชนมีความพร้อมเสมอเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมจัดระเบียบร้านค้า คัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย การให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และได้มีการริเริ่ม พัฒนารวมไปถึงปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันติดตามและประเมินผลการพัฒนาตลาดให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและหาข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงตลาด แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ และนอกจากคนในชุมชนแล้วหน่วยงานภาครัฐก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย นอกจากนี้ทางชุมชนตลาดบางหลวงได้เสนอให้ดำรงวิถีชีวิตเหมือนครั้งแต่ก่อนมา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลาย เพื่อที่จะสร้างจุดเด่นให้เด่นยิ่งขึ้น

ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมได้ข้อสรุป ดังนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวนครปฐมและกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกเดินทางมายังตลาดบางหลวงเนื่องจากเดินทางมาไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก เดินทางมาคนเดียวเป็นครอบครัวและเดินทางมากับเพื่อน ๆ สาเหตุที่ตลาดบางหลวงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวได้มาจากสถานที่ที่ถ่ายภาพละครหลายเรื่อง ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางมาชื่นชมบรรยากาศบ้านเก่าด้วยตนเอง จากการสอบถามนักท่องเที่ยวนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดความร่วมมือกันมากที่สุดคือชุมชนนั้นสอดคล้องกับการพัฒนาของชุมชนชาวตลาดบางหลวงอยู่ในขณะนี้ ในด้านจุดเด่นที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีความร่วมมือในด้านความน่าสนใจและคงความเป็นตลาดริมน้ำได้เป็นอย่างดี บ้านเรือนมีเอกลักษณ์ และชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรสามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก ในส่วนของข้อจำกัดของตลาดบางหลวงที่ยังต้องนำไปพัฒนา ได้แก่ จำนวนร้านค้าซึ่งยังมีปริมาณน้อยเกินไปและสินค้าที่นำมาจำหน่ายนั้นยังไม่หลากหลาย ไม่เป็นเอกลักษณ์หรือแปลกตาจากตลาดอื่นเท่าที่ควร ในส่วนของสถานที่จอดรถนั้น ณ ขณะนี้ยังถือว่าเพียงพอต่อการให้บริการ แต่ก็ควรจัดสถานที่รองรับไว้เผื่อในอนาคตด้วย ข้อจำกัดเรื่องวันและเวลาในการเปิดและปิดตลาด ความสะดวกในการติดต่อและประสานงาน และความเข้มของกฎระเบียบในพื้นที่ ในด้านปัญหาและผลกระทบที่จะตามมาหลังจากตลาดเกิดขึ้นมาแล้วนั้น พบว่า สิ่งที่ต้องร่วมมือกันป้องกันและ

ระวังไม่ให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ได้แก่ เสี่ยงดังรบกวนในพื้นที่ ชยะ ความสกปรกและความเสื่อมโทรม การรุกร้าพื้นที่หวงห้าม รวมถึงการทำให้ทัศนียภาพและความสำคัญของพื้นที่ลดน้อยลง นักท่องเที่ยวยังต้องการให้ชุมชนร่วมมือกันพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของตลาด ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบันที่เป็นอยู่

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยการศึกษาความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ว่ามีความเป็นไปได้ขนาดไหน ได้ผลการอภิปรายดังนี้

1. ความเป็นไปได้ของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษา พบว่า หลังจากที่ได้เปิดตลาดบางหลวงให้นักท่องเที่ยวเข้าเที่ยวชมทำให้รายได้ของชุมชนชาวบางหลวงเพิ่มขึ้น ในด้านการรองรับนักท่องเที่ยว ตลาดบางหลวงสามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอต่อการรองรับในปัจจุบัน ทั้งแพนงเล่น และร้านอาหาร แต่ในขณะเดียวกันนั้นห้องน้ำและลานจอดรถยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการในขณะนี้ว่ามีกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการอย่างเหมาะสม ได้แก่ การล่องเรือชมริมสองฝั่งแม่น้ำ การให้อาหารปลา ด้านความเหมาะสมของการเปิดให้บริการของร้านค้า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่แล้ว เนื่องจากทางตลาดได้เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลาประมาณแปดนาฬิกาถึงประมาณสิบเจ็ดนาฬิกา แต่ร้านค้าจะเปิดให้บริการมากในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมามากในวันเสาร์และวันอาทิตย์หรือวันหยุดตามเทศกาล

ประชาชนเทศบาลบางหลวงได้แสดงความเห็นในเรื่องของจุดเด่นของตลาดที่สามารถใช้เป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวทำให้มีความสนใจที่จะเดินทางมายังตลาดบางหลวง ในด้านความเป็นชุมชนชาวจีนเก่าแก่ เป็นตลาดโบราณที่หาดูได้ยากในปัจจุบัน บ้านเรือนมีความสวยงาม คงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมโบราณของบ้านเรือนได้อย่างเหมาะสมครบถ้วนสมบูรณ์ในแทบบริเวณลุ่มน้ำท่าจีนตอนบน มีร้านกาแฟโบราณ ศาลเจ้าแม่ทับทิม โรงภาพยนตร์เก่าแก่ อาหารต่าง ๆ ได้แก่ ขนมซวนเปี้ยะ ประกอบการโดยนางเอี่ยม แซ่ฮึง และข้าวเกรียบปากหม้อโบราณที่อร่อยและเป็นสูตรที่ไม่เหมือนใคร ห่อด้วยไส้ 5 อย่าง รับประทานพร้อมน้ำจิ้มสูตรพิเศษ และยังมีสินค้าโบราณหลากหลายให้เลือกชมและ

ซื้อหาเป็นของฝากได้อีกด้วย ในส่วนรองลงไป ได้แก่ สถานที่ได้ถูกถ่ายทอดให้ปรากฏแก่สาธารณชนผ่านทางละครโทรทัศน์เป็นจำนวนมากและยังพบได้ในสื่อวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ในด้านของจำนวนร้านค้าพบว่ายังมีน้อยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการ รวมทั้งสินค้าที่นำมาจำหน่ายก็เป็นสินค้าที่เหมือนกันหลายร้าน ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง หลากหลาย จึงดูเหมือนว่าสินค้ามีเพียงไม่กี่ชนิด และอาจนำไปสู่การเปรียบเทียบกับตลาดโบราณอื่น ๆ เช่น ตลาดสามชุก เป็นต้น

ส่วนในเรื่องของการเดินทางเข้าถึงตลาดบางหลวงนั้น พบว่า มีหลายวิธี ได้แก่ การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว มีเส้นทางมาได้สองเส้นทาง จากกรุงเทพมหานคร ใช้เส้นทางถนนบรมราชชนนี เข้าแยกต่างระดับฉิมพลีเข้าสู่เส้นทางวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครสู่อำเภอบางบัวทอง (ตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี) หมายเลข 340 ถึงแยกนพวงศ์ ใช้เส้นทางลาดหลุมแก้ว - บางเลน หมายเลข 346 เข้าอำเภอบางเลน เลี้ยวขวาเส้นทางบางเลน -บางหลวง (สุชาติพัฒนา สาย 3351) จากสนามหลวงถึงตลาดบางหลวงระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครปฐม ใช้เส้นทางสายมาลัยแมน (นครปฐม - สุพรรณบุรี) ผ่านอำเภอกำแพงแสน ผ่านมหาวิทยาลัยเกษตรวิทยาเขตกำแพงแสนผ่านทางเข้า โรงเรียนการบินกำแพงแสน กลับรถที่แยกเข้าท่าเสา เข้าถนนกระต๊อบ - บางหลวง (สาย3231) ระยะทางรวม 55 กิโลเมตร ในส่วนของการใช้บริการของรถโดยสารประจำทาง ในการเดินทางจากสนามหลวง จะเป็นรถตู้โดยสารจากสนามหลวง - ตลาดบางหลวง ในการเดินทางจากนครปฐม รถโดยสารประจำทางสายนครปฐม – วัดไร่โรงวัว จึงเห็นได้ว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดบางหลวงนั้นมีความสะดวกสบายในอนาคตคาดว่าจะมีการเพิ่มช่องทางในการเดินทางมากขึ้น

ในด้านข้อจำกัดเรื่องวันและเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่ายังมีข้อจำกัดในการเปิดให้บริการในส่วน of ร้านค้า เนื่องจากยังเปิดให้บริการแค่วันเสาร์ - อาทิตย์ โดยเริ่มเปิดตลาดเวลาประมาณ 09.00 – 17.00 น. ส่วนในวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก ทำให้บางร้านค้าไม่เปิดให้บริการ ซึ่งให้เห็นว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะดำเนินการค้าขายเฉพาะในวันเสาร์ - อาทิตย์เท่านั้น

ในส่วนของการติดต่อประสานงานนั้นมีความสะดวก เนื่องจากมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางหลวง ซึ่งเปิดให้บริการในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และศูนย์ประสานงานของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ของนายสมศักดิ์ อยู่มาก ให้สามารถเข้าไปติดต่อขอทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วทั้งในวันธรรมดา วันเสาร์และวันอาทิตย์ ในด้านความเข้มงวดของกฎระเบียบในพื้นที่ ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่ค่อยมีความเข้มงวดด้านกฎระเบียบมากนัก โดยปกติจะให้ทุกบ้านเรือนช่วยกันดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ได้มีกฎเกณฑ์บังคับตายตัว

โดยภาพรวมคือจำนวนร้านค้าไม่มีความเพียงพอ การเดินทางมาท่องเที่ยวไม่ใช่เรื่องยาก เรื่องวันและเวลาซื้อจำกัดเพราะเฉพาะเสาร์อาทิตย์เท่านั้น มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ที่ไม่ได้เข้มงวดเท่าที่ควร แต่ก็ได้มีการหวั่นกันในการเข้ามาเปิดร้านค้าของบุคคลนอกชุมชน

หลังจากการเปิดตลาดแล้วนั้นทำให้เกิดเสียงดังรบกวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมบ้านเรือน ซึ่งชาวบ้านเหล่านั้นต้องการอาศัยอย่างสงบในวันหยุดสุดสัปดาห์ ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อีกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นว่านั่นเป็นการทำให้ตลาดบางหลวงกลับพื้นที่ชีวิตช้าขึ้นอีกครั้ง แลดูไม่เจียบเหงา แต่ในขณะเดียวกันผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นหลังจากการเปิดตลาดทำให้เกิดขยะ ความสกปรกและความเสื่อมโทรมเพิ่มมากขึ้นซึ่งเกิดจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น และขยะจากร้านค้าต่าง ๆ นอกจากนี้นี้ยังทำให้เกิดการรุกรานพื้นที่หวงห้ามอีกด้วย ทำให้เกิดทัศนียภาพและความสำคัญของสถานที่ลดลง

ในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก โดยได้แสดงความคิดเห็นว่าทางตลาดต้องการให้นักท่องเที่ยวทยอยกันเดินทางมาท่องเที่ยวในแต่ละช่วงเวลาตลอดทั้งวัน เนื่องจากข้อจำกัดด้านสถานที่ ที่ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละจำนวนมาก ได้แก่ แพร่มน้ำที่ใช้เป็นที่นั่งรับประทานอาหาร และพักผ่อน ถ้านักท่องเที่ยวเดินทางมาพร้อมกันคราวละมาก ๆ อาจทำให้การบริการไม่ดีพอและจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

ในส่วนของการรายได้จากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เนื่องจากถ้ามีรายได้เข้ามา ก็ทำให้ชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีกำลังใจและนำรายได้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาตลาดให้ดียิ่งขึ้น

2. ศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาศักยภาพของชุมชนในการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ทุกคนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม ขนมหวาน ของขบเคี้ยว หรือแม้แต่การจัดหาจัดทำและจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากตลาดบางหลวง ในด้านการให้ข้อมูลหรือการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะถือเป็นการประชาสัมพันธ์ตลาดอีกทางหนึ่งด้วย และทำให้เห็นว่าชาวชุมชนตลาดบางหลวงมีน้ำใจพร้อมจะให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา มีอัธยาศัยไมตรีดีและเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ชาวบางหลวงยังมีส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่และร่วมมือร่วมใจทั้งด้านแรงงานและแรงใจ เพราะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการของตลาดบางหลวงขึ้นมาเพื่อควบคุมดูแลความ

เรียบง่ายของตลาด และทางชุมชนยังได้รับเงินทุนในการพัฒนาตลาดและจากความร่วมมือกันหลายฝ่ายทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยมีการเปิดตลาดบางหลวง ร.ศ. 122 “บ้านเก่า เหล่าเต็งไม้” เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดนครปฐม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2552

เมื่อมีความคิดที่จะริเริ่มฟื้นฟูตลาดบางหลวงชาวชุมชนได้ร่วมกันสำรวจและแสดงความคิดเห็น สอบถามถึงความต้องการ ความเป็นไปได้ มีการวางแผน เส้นทางเลือกและแนวทางต่างๆ ในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ในตลาดบางหลวงเพื่อที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันวางแผนพัฒนาชุมชนให้มีความน่าสนใจมากขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายให้แก่แหล่งท่องเที่ยว

ในด้านศักยภาพการดำเนินการนั้น ทุกคนในชุมชนมีความพร้อมเสมอเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว และนอกจากคนในชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ไม่ว่าจะเป็นการร่วมจัดระเบียบร้านค้า คัดเลือกสินค้ามาจำหน่าย การให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และได้มีการริเริ่ม พัฒนามารวมไปถึงปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

โดยภาพรวมคือทุกคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันติดตามและประเมินผลการพัฒนาตลาดให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยเพิ่มจุดขายของแหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานและหาข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงตลาด แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมไปถึงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ และนอกจากคนในชุมชนแล้วหน่วยงานภาครัฐก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตที่เหมือนครั้งแต่ก่อนมา โดยให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายเพื่อที่จะสร้างจุดเด่นให้เด่นยิ่งขึ้น

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เลือกเดินทางมาเที่ยวยังตลาดบางหลวง มาจากสาเหตุใกล้บ้าน เพราะเป็นนักท่องเที่ยวชาวนครปฐมถึงกว่าร้อยละ 40 เหตุผลรองลงมาได้แก่ อยากเปลี่ยนบรรยากาศการท่องเที่ยว และส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวโดยรถยนต์ส่วนตัว หลังจากเปิดตลาดแล้ว สื่อที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้แก่ ละครโทรทัศน์ และเพื่อน ๆ ที่ได้เข้ามาท่องเที่ยวและนำไปโฆษณาแบบปากต่อปาก (Word – of – Mouth Advertising)

นักท่องเที่ยวเห็นว่าจุดเด่นของตลาดที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก ตลาดบางหลวงเป็นตลาดที่เก่าแก่ที่น่าสนใจและยังความเป็นตลาดโบราณมีน้ำไว้เป็นอย่างดี

รวมทั้งความมีเอกลักษณ์ของบ้านเรือน และที่สำคัญชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรพร้อมให้การต้อนรับผู้มาเยือนเสมอ ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นว่าตลาดบางหลวงสามารถร่วมมือกันพัฒนาตลาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไม่ยากนัก แต่ทั้งนี้ต้องร่วมมือกันแก้ไขจุดอ่อนของตลาด รวมไปถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้หมดไป สถานที่จอดรถนั้นอย่างมีอยู่อย่างจำกัด รวมไปถึงร้านค้าที่ยังน้อยและไม่หลากหลายเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตลาดสามชุกและตลาดอัมพวา

เมื่อเกิดตลาดสิ่งตามมาคือ ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ซึ่งมีทั้งปัญหาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและไม่ดี จากผลการสอบถาม พบว่านักท่องเที่ยวมีความเป็นห่วงในเรื่องของปริมาณขยะ และความสกปรกที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นในชุมชน และอาจมีการทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้าม ทำให้เกิดทัศนียภาพและความสำคัญของพื้นที่ลดลง และทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในพื้นที่

นักท่องเที่ยวต้องการให้ชาวชุมชนตลาดบางหลวงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดมากที่สุด ในด้านการจัดการสภาพแวดล้อมให้ดี สะอาดสวยงาม และการจัดหาสถานที่นั่งพักให้เพียงพอต่อปริมาณของนักท่องเที่ยว ในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วนั้น นักท่องเที่ยวมีความพอใจแต่ยังคงอยากให้ร่วมมือกันพัฒนาตลาดในด้านห้องสุขา สถานที่จอดรถ ให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะในส่วนของสุขา นั้นที่เป็นของส่วนกลางอยู่ค่อนข้างไกลจากตัวตลาด ถึงแม้ว่าจะมีห้องสุขาที่หาเข้าได้ตามร้านค้า หรือแหล่งบริการสุขาฟรี แต่ยังมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมไปถึงป้ายบอกทางเข้ามายังตลาดบางหลวงด้วยต้องให้มีความชัดเจนและมากกว่านี้

จากกิจกรรมที่ทางตลาดมีนั้น พบว่า นักท่องเที่ยวชื่นชอบอาหารที่มีขายเป็นอย่างมาก และมีความสุขกับการเดินเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ ทำให้วิเคราะห์ได้ว่า ทางชุมชนตลาดบางหลวงควรเพิ่มความหลากหลายของอาหารและสินค้าให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และควรมีไฮมสเตย์ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกเปลี่ยนบรรยากาศในการพักผ่อนอีกรูปแบบหนึ่งด้วย

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การวิจัยแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอ บางเลน จังหวัดนครปฐม ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการร่วมพัฒนาตลาดบางหลวง รวมถึงศึกษาและรวบรวมข้อมูลความต้องการจากนักท่องเที่ยวในสิ่งที่ขาดหายไปเพื่อที่จะได้นำเสนอต่อผู้นำชุมชนได้นำไปพัฒนาและ

ปรับปรุงเพื่อให้ตลาดบางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการมาเดินทางมาท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะซึ่งได้มาจากผลการวิจัยในด้านความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาตลาดบางหลวง ดังนี้

1. ควรมีความร่วมมือกับพื้นที่ใกล้เคียง ในการร่วมมือกันเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะได้พัฒนาให้มีสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและเป็นสถานที่แรก ๆ ที่มีคนนึกถึงเมื่อต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว
2. ควรเพิ่มจำนวนร้านอาหารและร้านค้าให้มากขึ้นและมีสินค้าหลากหลายกว่านี้
3. ลดการใช้วัสดุสังเคราะห์ในการบรรจุผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ควรเป็นแบบที่ย่อยสลายง่ายมากที่สุด เพื่อที่จะได้เข้ากับบรรยากาศของสถานที่ เช่น กระถางใบตอง แก้ว (ลดการใช้โฟม)
4. ควรจัดทำป้ายบอกประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถาปัตยกรรม ทำไม้ถึงสร้างให้เป็นบ้านไม้เรือนแถว หรือทำไม้เป็นชุมชนชาวจีน
5. ควรเพิ่มจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น
6. ควรนำความแออัด ความเสื่อมโทรม การบดบังทัศนียภาพ ธรรมชาติของชุมชนและตลาด โดยสามารถศึกษาตัวอย่างได้จากตลาดที่เป็นที่รู้จักแล้วอย่างตลาดยามเย็นอัมพวา และตลาดสามชุก มาศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ควรเน้นความเป็นชุมชนโบราณ และความเป็นธรรมชาติไว้เหมือนเดิม
7. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักในวงกว้าง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สวยงามมากขึ้น
8. ควรนำเสนอสิ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจ และสร้างจุดดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว นอกจากบ้านเรือนเก่าให้มากกว่านี้
9. อนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งที่มีอยู่แล้ว อย่าสร้างสิ่งใดเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยว เปิดเพลงและส่งเสียงประชาสัมพันธ์ดังเกินไป ทำลายเสียงของธรรมชาติ
10. ช่วยกันรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการลดปริมาณขยะ และไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ
11. ควรมีเพลง บรรเลงโดยวงดนตรีสดในวันเสาร์ อาทิตย์
12. ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรี
13. ควรมีสถานที่ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สอบถาม และจัดที่นั่งพักและสุขาให้พร้อม

14. ควรเพิ่มความถี่ของรถประจำทาง และการให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวมากกว่านี้
15. อยากให้มีอาหาร สินค้า ตลอดจนของที่ระลึกที่น่าสนใจ และแตกต่างไปจากตลาดดอนหวาย ตลาดสามชุก และตลาดยามเย็นอัมพวา

บรรณานุกรม

- กอบแก้ว ชัยเดชสุริยะ. 2546. **การจัดการทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม**.
 ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ข้อมูลจังหวัดนครปฐม. “n.d.” <http://www.nakhonpathom.go.th/>, สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2552.
- ข้อมูลตลาดบางหลวง. “n.d.” **ตลาดเก่าร้อยปี ของดี ขนมอ้อย**.
www.bangluang.go.th/market.htm, สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2552.
- ทวีทอง พงศ์วิวัฒน์. 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ.
 ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- ไทยตำบลดอทคอม. (2552). **ข้อมูลตำบลบางหลวง**.
<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=730503>, สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2552.
- ธเนศ ศรีสถิตย์. 2542. **บทบาทของท้องถิ่นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. ปริญญา
 นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ
- นภดล ภาคพรต. (2546). **ความหมาย ความสำคัญ และหลักการการจัดการการท่องเที่ยวอย่าง
 ยั่งยืน**. วารสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน, 46,
 165 – 171.
- ปรีชา แดงโรจน์. 2544. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ. บริษัทดวงกมลสมัย.
- ยศวีร์ ยุกตะนันท์. 2546. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตรเลียบ
 คลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. นครปฐม.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). **คิดแต่งใจให้ย่านตลาดเก่าเป็นที่ท่องเที่ยวแห่งแดนบูรพา.
 โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**.
<http://www.stou.ac.th/tourism>, สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2553.
- สุรเชษฐ์ เขษมมาส. 2547. **การท่องเที่ยวและหลักการบริหารจัดการที่ยั่งยืน**. ภาควิชาอนุรักษ์
 วิทยา คณะวนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก ข.

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

ตารางกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
ภาครัฐ	1. นำเสนอให้จัดทำแผนพับ และนำเสนอข้อมูลในเว็บไซต์ (Web site) 2. เสนอให้จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ตลาดให้เป็นแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 3. จัดการประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัยให้แก่ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป
ภาคเอกชนและภาคชุมชน	1. จัดทำแผนความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเป็นระเบียบ 2. จัดการประชุมเพื่อนำเสนอผลการวิจัยให้แก่ผู้ประกอบการชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาคผนวก ค.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกัน	1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 1.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เกี่ยวข้องจำนวน 30 คน	1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 1.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เกี่ยวข้องจำนวน 30 คน ได้แก่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ของเทศบาลบางหลวงผู้ริเริ่มตลาดบางหลวงและผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดบางหลวง รวมไปถึงชาวบ้านและผู้ค้าผู้ประกอบการในตลาดบางหลวง	1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาและการก่อตั้งของตลาดบางหลวง โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ตและเวปของเทศบาลตำบลบางหลวง http://www.bangluang.go.th/ และจังหวัดนครปฐม http://www.nakhonpathom.go.th/ 1.2 แนวทางความร่วมมือในการพัฒนาของนักท่องเที่ยวในตลาดบางหลวง 9 หัวข้อ ได้แก่ ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของตลาด จุดเด่นของตลาดบางหลวงที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก

			ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อการตลาดและชุมชน การมุ่งเน้นในการร่วมมือกันพัฒนาตลาด ศักยภาพในการให้ความร่วมมือพัฒนาตลาด ศักยภาพในด้านการวางแผนพัฒนา ศักยภาพในด้านการดำเนินการพัฒนา และ ศักยภาพในด้านการติดตามประเมินผลการพัฒนา
2 เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง รศ. 122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม	2.1 นำแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดบางหลวง 2.2 สังเกตการณ์ดำเนินงานตามแนวทางที่ได้ทราบมาและนำไปกำหนดไว้	2.1 เก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดบางหลวง 2.2 สังเกตการณ์ดำเนินงานตามแนวทางที่ได้ทราบมาและนำไปกำหนดไว้ในวิจัย	ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ตลาดพัฒนาไปในแนวทางใดบ้าง

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิชาการ ผลการศึกษาไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้นต่อผู้ให้ข้อมูล แต่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในอนาคต ขอให้ทุกท่านกรุณาตอบคำถามตามความเห็นที่แท้จริงเพื่อผลการศึกษาจะตรงกับความจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบคำถาม

1 ชื่อ.....

2 ตำแหน่ง.....

3 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

4 อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20 – 29 ปี☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี☐ 50 – 59 ปี ☐ 59 ปีขึ้นไป

5 ระดับการศึกษา

☐ ประถม ☐ มัธยม ☐ ปวช. ☐ ปวส.☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโทหรือสูงกว่า ☐อื่นๆ โปรดระบุ.....

6 อาชีพก่อนเริ่มทำการค้าขายในตลาดบางหลวง

☐ เกษตรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว☐ รับราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ☐ รับจ้าง ☐ พนักงานบริษัท☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ แม่บ้าน☐ ไม่มีอาชีพ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเริ่มเปิดตลาดบางหลวง

- | | |
|--|--|
| ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท | ☐ 5,001 - 10,000 บาท |
| ☐ 10,001 - 15,000 บาท | ☐ 15,001 - 20,000 บาท |
| ☐ มากกว่า 20,000 บาท | ☐ ไม่มีรายได้ |

8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนหลังเริ่มเปิดตลาดบางหลวง

- | | |
|--|--|
| ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท | ☐ 5,001 - 10,000 บาท |
| ☐ 10,001 - 15,000 บาท | ☐ 15,001 - 20,000 บาท |
| ☐ มากกว่า 20,000 บาท | ☐ ไม่มีรายได้ |

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดบางหลวง

1. ใครเป็นผู้นำในการริเริ่มการท่องเที่ยวในตลาดบางหลวง
2. ทำไมถึงริเริ่มการท่องเที่ยวในตลาดบางหลวง และมีการรวมตัวกันของชุมชนอย่างไร
3. สาเหตุของการฟื้นฟูตลาดบางหลวง
4. แรกเริ่มการเปิดตลาดมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
5. ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของตลาดเป็นอย่างไร
 - 1) การรองรับของขนาดพื้นที่ต่อนักท่องเที่ยวปัจจุบัน
 - 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการ
 - 3) ความเหมาะสมของการเปิดให้บริการของร้านค้า
6. จุดเด่นของตลาดบางหลวงที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก
7. ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด
 - 1) จำนวนร้านค้าพอเพียงหรือไม่
 - 2) ความยากในการเดินทางมาตลาด
 - 3) ข้อจำกัดเรื่องวันหรือเวลาในการมาท่องเที่ยว
 - 4) ความสะดวกในการติดต่อและประสานงาน
 - 5) ความเข้มของกฎระเบียบในพื้นที่
8. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน
 - 1) ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในพื้นที่
 - 2) ทำให้เกิดขยะ ความสกปรกและเกิดความเสื่อมโทรม
 - 3) ทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้าม
 - 4) ทำให้ทัศนียภาพและความสำคัญของสถานที่ลดลง

9. ท่านคิดว่าการร่วมมือกันพัฒนาตลาด ชุมชนควรมุ่งเน้นไปที่ด้านใดบ้าง

- 1) จำนวนนักท่องเที่ยว
- 2) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- 3) รายได้จากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

10. ท่านคิดว่าชุมชนมีศักยภาพในการให้ความร่วมมือพัฒนาตลาดอย่างไร

- 1) การมีส่วนร่วมในการขายสินค้า
- 2) ส่วนร่วมในการเป็นภาคีที่ท้องถิ่นหรือผู้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว
- 3) ส่วนร่วมในการรับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ
- 4) ส่วนร่วมในการควบคุมพื้นที่
- 5) ด้านเงินทุนเพื่อการพัฒนาตลาด
- 6) ด้านการประชาสัมพันธ์
- 7) การมีส่วนร่วมในการจัดทำของที่ระลึกเพื่อการจำหน่าย
- 8) ด้านแรงงาน เช่นการร่วมกันรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาด

11. ท่านคิดว่าชุมชนมีศักยภาพในด้านการวางแผนพัฒนาอย่างไรบ้าง

- 1) การร่วมในการสำรวจสภาพแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- 2) การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
- 3) การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
- 4) การร่วมเสนอทางเลือกหรือแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 5) การร่วมวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน

12. ท่านคิดว่าชุมชนมีศักยภาพในด้านการดำเนินการพัฒนาอย่างไรบ้าง

- 1) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกคน
- 2) การร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- 3) การบริจาคเงินทุนหรืออุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว
- 4) การร่วมสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
- 5) การร่วมให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว
- 6) หน่วยงานควรเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาตลาด
- 7) การร่วมจัดระเบียบร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยว

13. ท่านคิดว่าชุมชนมีศักยภาพในด้านการติดตามประเมินผลการพัฒนาอย่างไรบ้าง

- 1) การรับทราบความคืบหน้าในการดำเนินงานพัฒนาตลาด
- 2) การร่วมสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน
- 3) การร่วมประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

- 4) การร่วมกันสอดส่องพฤติกรรมที่อาจสร้างปัญหาให้กับชุมชนและการท่องเที่ยว
- 5) การร่วมสอดส่องพฤติกรรมที่อาจทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ *****

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว
เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตลาดบางหลวง
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวง

ส่วนที่ 4 แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

- | | | |
|-------------------------|---|---|
| 1. เพศ | ☐ 1.ชาย | ☐ 2.หญิง |
| 2. อายุ | ☐ น้อยกว่า 20 ปี | ☐ 20 – 29 ปี |
| | ☐ 30 – 39 ปี | ☐ 40 – 49 ปี |
| | ☐ 50 – 59 ปี | ☐ 60 ปีขึ้นไป |
| 3. อาชีพ | ☐ เกษตรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) | ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว |
| | ☐ รับราชการ | ☐ รัฐวิสาหกิจ |
| | ☐ รับจ้าง | ☐ พนักงานบริษัท |
| | ☐ นักเรียน/นักศึกษา | ☐ แม่บ้าน |
| | ☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ | ☐ อื่นๆ โปรดระบุ |
| 4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน | ☐ ไม่เกิน 5,000 บาท | ☐ 5,001 – 10,000 บาท |
| | ☐ 10,001 – 15,000 บาท | ☐ 15,001 – 20,000 บาท |
| | ☐ สูงกว่า 20,001 บาท | |

5. ภูมิสำเนา ☐ 1. นครปฐม
☐ 2. กรุงเทพมหานคร
☐ 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. ท่านเคยเดินทางมาที่ตลาดบางหลวง บางเลน จังหวัดนครปฐมหรือไม่
☐ เคย
☐ 1 – 2 ครั้ง ☐ 3 – 4 ครั้ง ☐ 5 – 6 ครั้ง ☐ มากกว่า 6 ครั้งขึ้นไป
☐ เดินทางมาครั้งแรก
7. ลักษณะการเดินทาง
☐ คนเดียว ☐ กลุ่มเพื่อน ☐ ครอบครัว ☐ คณะผู้ร่วมเดินทาง
8. ท่านเดินทางมาด้วยวิธีใด
☐ 1. รถส่วนตัว ☐ 2. รถรับจ้าง
☐ 3. รถประจำทาง ☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
9. เหตุผลที่ท่านเลือกมาเที่ยวที่ตลาดแห่งนี้
☐ ใกล้บ้าน
☐ เดินทางสะดวก
☐ อยากเปลี่ยนบรรยากาศ
☐ เพื่อเที่ยวชมบ้านเรือนโบราณ
☐ มีสินค้าให้เลือกซื้อหลากหลาย
☐ อยากเรียนรู้วิถีไทยแบบโบราณ
☐ ความสวยงามและเป็นธรรมชาติของตลาด
10. ท่านทราบข้อมูลการท่องเที่ยวของตลาดบางหลวง บางเลน จังหวัดนครปฐมจากแหล่งใด
☐ วิทยุ ☐ ข่าวโทรทัศน์
☐ ละครโทรทัศน์ ☐ หนังสือพิมพ์
☐ ป้ายประกาศ ☐ แผ่นพับ โบรชัวร์
☐ เพื่อน ☐ ญาติ พี่น้อง
☐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ☐ ทางอินเทอร์เน็ต
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตลาดบางหลวง

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
จุดเด่นของตลาดที่สามารถพัฒนาไปเป็นโอกาสทำให้ตลาดเป็นที่รู้จัก					
1. แหล่งท่องเที่ยวมีความ น่าสนใจ และคงความเป็น ตลาดริมน้ำโบราณไว้เป็น อย่างดี					
2. มีละครมาถ่ายทำบ่อยครั้ง					
3. บ้านเรือนมีเอกลักษณ์					
4. สินค้าโบราณหลากหลาย					
5. ความสะดวกในการเดินทาง มาตลาด					
6. แหล่งท่องเที่ยว มีความ หลากหลายทางพื้นที่ และ ทางธรรมชาติ					
7. ชาวบ้านมีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร					
ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาด					
7. จำนวนร้านค้า					
8. สถานที่จอดรถ					
9. ข้อจำกัดเรื่องวันหรือเวลาใน การเปิดปิดตลาด					
10. ความสะดวกในการติดต่อ และประสานงาน					
11. ความเข้มของกฎระเบียบใน พื้นที่					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อตลาดและชุมชน					
12. ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนในพื้นที่					
13. ทำให้เกิดขยะ ความสกปรก และเกิดความเสื่อมโทรม					
14. ทำให้เกิดการรุกร้าพื้นที่หวงห้าม					
15. ทำให้ทัศนียภาพและความสำคัญของสถานที่ลดลง					

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. ดูแลเส้นทางคมนาคม ถนนต่างๆที่ใช้เดินทางมา ตลาดบางหลวง มีความ สะดวกสบาย และปลอดภัย					
2. ดูแลการคมนาคมขนส่งมายังตลาดบางหลวงมีความ สะดวกรวดเร็ว เช่น รถรับจ้าง รถประจำทาง					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
3. จัดทำป้ายบอกทางมาตลาดบางหลวงให้มีความชัดเจนและได้มาตรฐาน					
4. ร่วมกันสร้างสถานที่จอดรถให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว					
5. ร่วมกันสร้างห้องสุขาให้มีบริการเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว					
6. ร่วมกันดูแลห้องสุขาให้มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย					
7. มีการจัดบริเวณที่นั่งพักผ่อนเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวและสะอาดร่มรื่น					
8. มีการจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่นักท่องเที่ยว					
9. มีการให้บริการข้อมูลและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอื่นๆ					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
10. มีการจัดการสภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศ แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น					
11. มีการกำจัดขยะและระบบ บำบัดน้ำเสียที่ถูกต้อง สุจริต					
12. มีการดูแลและบำรุงรักษา สภาพสมบูรณ์ทาง ธรรมชาติได้เป็นอย่างดี					
13. การร่วมมือกันพัฒนา ตลาดควรมุ่งเน้นไปที่ จำนวนนักท่องเที่ยว					
14. การร่วมมือกันพัฒนา ตลาด ควรมุ่งเน้นไปที่ รายได้จากการเข้ามา ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว					
15. การร่วมมือกันพัฒนา ตลาด ชุมชนควรมุ่งเน้นไป ที่ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว					
16. ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด สรรสินค้าเพื่อจำหน่าย					
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำของที่ระลึกเพื่อการ จำหน่าย					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับ การส่งเสริมเพื่อพัฒนา อาชีพ					
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ควบคุมดูแลพื้นที่					
20. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริจาคเงินทุนหรืออุปกรณ์ ในการดำเนินกิจกรรม ด้านการท่องเที่ยว					
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในด้าน แรงงาน เช่นการร่วมกัน รักษาความสะอาดให้แก่ สภาพแวดล้อม					
22. ชุมชนมีส่วนร่วมในด้าน การประชาสัมพันธ์					
23. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ อบรมภาคีเครือข่ายเพื่อการ นำเที่ยว					
24. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำของที่ระลึกเพื่อการ จำหน่าย					
25. ชุมชนควรมีส่วนร่วมใน การพัฒนาทุกคน					
26. การร่วมกันพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวในชุมชน					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 เห็นด้วย มากที่สุด	4 เห็นด้วย มาก	3 เห็นด้วย ปานกลาง	2 เห็นด้วย น้อย	1 เห็นด้วย น้อยที่สุด
27. การร่วมจัดระเบียบร้านค้า ในแหล่งท่องเที่ยว					
28. หน่วยงานควรเข้ามา ช่วยเหลือในการพัฒนา ตลาด					

ส่วนที่ 4 แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ท่านชื่นชอบกิจกรรมใดบ้างในการท่องเที่ยวตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ การเดินซื้อสินค้า
 - ☐ การรับประทานอาหาร
 - ☐ การนั่งเรือชมทัศนียภาพ
 - ☐ การประกอบอาหาร
 - ☐ การร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่างๆ
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านต้องการให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวประเภทใดเพิ่มเติมจากปัจจุบัน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ☐ โฮมสเตย์
 - ☐ การจัดบ้านเรือนเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม
 - ☐ การแสดงนาฏศิลป์ และศิลปะพื้นบ้าน
 - ☐ มุมกิจกรรมวาดภาพระบายสี ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเด็ก
 - ☐ มุมฝึกสอนการประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม
 - ☐ การขายอาหารบนแพริมน้ำ
 - ☐ การล่องเรือไหว้พระ หรือนำเที่ยววัดหรือสถานที่สำคัญใกล้เคียง
 - ☐ การจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น การพายเรือ การเล่นเจ็ตสกี
 - ☐ การขี่จักรยานท่องเที่ยว
 - ☐ ศูนย์กลางทางการศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์จัดแสดงเกี่ยวกับความเป็นมาของตลาด
 - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านต้องการให้สิ่งอำนวยความสะดวกใดเพิ่มเติมจากในปัจจุบัน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ป้ายนำเที่ยว (ไทย-อังกฤษ)	☐ ห้องน้ำ
☐ ที่ทำการประชาสัมพันธ์ติดต่อ	☐ สถานที่จอดรถ
☐ เอกสารประชาสัมพันธ์	☐ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ
☐ แพริมน้ำ	☐ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้
☐ รถโดยสารสาธารณะ	☐ อื่นๆ.....

4. ท่านคิดว่า ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในบริเวณตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ร่วมอนุรักษ์และรักษาสีเขียวแวดล้อมบริเวณตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

☐ ร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณ

ตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

☐ ร่วมกันลดปริมาณการก่อให้เกิดของเสียจำพวกขยะ พลาสติก โฟมและอื่นๆ

☐ อื่นๆ

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ. รูปภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย



ภาพที่ 9 จุดบริการนักท่องเที่ยวมีห้องสุขาให้บริการฟรี



ภาพที่ 10 ร้านกาแฟเก่าแก๋ในตลาดบางหลวง



ภาพที่ 11 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง



ภาพที่ 12 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง



ภาพที่ 13 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง



ภาพที่ 14 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง



ภาพที่ 15 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในชุมชนตลาดบางหลวง



ภาพที่ 16 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในตลาดบางหลวง



ภาพที่ 17 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในตลาดบางหลวง



ภาพที่ 18 สภาพบ้านเรือนและร้านค้าในตลาดบางหลวง



ภาพที่ 19 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าวิกหนังบางหลวง



ภาพที่ 20 บริเวณลานจอดรถด้านหน้าทางเข้าตลาดบางหลวง



ภาพที่ 21 บริเวณลานจอดรถด้านหลังติดริมแม่น้ำท่าจีน



ภาพที่ 22 สินค้าที่ระลึกต่างๆ

ภาคผนวก จ. ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุลผู้วิจัย นางสาวจันทกร ชาติสิริ

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 26 มิถุนายน 2532

อายุ 21 ปี

การศึกษา

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการตลาดระหว่างประเทศ
คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่อยู่ 2/186 ม. 1 ซอยบางแค 16 แขวงบางแค เขตบางแค กทม. 10160

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุลผู้วิจัย นางสาวปัทมาภรณ์ เลิศบรรลือชัย

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 6 ธันวาคม 2531

อายุ 21 ปี

การศึกษา

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการตลาดระหว่างประเทศ
คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่อยู่ 144 ม. 7 ต. ดอนยายหอม อ.เมือง จ. นครปฐม 73000

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุลผู้วิจัย นายอภิชาติ อมมอน

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 8 กันยายน 2530

อายุ 22 ปี

การศึกษา

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการตลาด
คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่อยู่ 144 ม. 7 ต. ดอนยายหอม อ.เมือง จ. นครปฐม 73000

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุลผู้วิจัย นางสาวจิตรา เย็นเพชร

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 8 มีนาคม 2531

อายุ 22 ปี

การศึกษา

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการตลาดระหว่างประเทศ
คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่อยู่ 144 ม. 7 ต. ดอนยายหอม อ.เมือง จ. นครปฐม 73000

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ – นามสกุลผู้วิจัย นางสาวสุรีพร สอนสกุล

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 27 กันยายน 2524

อายุ 28 ปี

การศึกษา

- นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบัญชี
คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่อยู่ 144 ม. 7 ต. ดอนยายหอม อ.เมือง จ. นครปฐม 73000

อาจารย์ที่ปรึกษา

ชื่อ – นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา นางสาวพริยา เศรษฐพัฒน์

หน่วยงานที่สังกัด คณะการจัดการและการบัญชี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่ 7 ธันวาคม 2519

อายุ 33 ปี

การศึกษา

- Master of Business Administration (Marketing and HRM), Regional Institute Co – Operative and Management, Bangalore University, India
- Master of International Relations (International Political Economy), Thammasat University
- ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ที่อยู่ 119/102 ม. 14 ต.บางพึ่ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130

ภาคผนวก ซ. อื่น ๆ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	เพศ
1	คุณสมศักดิ์ อยู่มาก	ชาย
2	คุณเกษร สุจินดานุวงศ์	หญิง
3	คุณสมศรี ยิ้มไพบูลย์	หญิง
4	คุณศนิสา	หญิง
5	คุณใหญ่	ชาย
6	คุณอภิสิทธิ์ แซ่เอี้ยว	ชาย
7	คุณเสกสิทธิ์ ศวอาจ	ชาย
8	คุณชนิษฐา สายแวว	หญิง
9	คุณบุญเชิด กิจเจริญ	ชาย
10	คุณจันทิมา วิรุฬห์วงศากุล	หญิง
11	คุณนิกร อนุตรวิฑูร	ชาย
12	คุณลมัย	หญิง
13	คุณอมรทิพย์ โชติพงษ์พุฒิ	หญิง
14	คุณมณี ทับทิมรุ่ง	หญิง
15	คุณเอี่ยม แซ่ฮึง	หญิง
16	คุณชวลิต	ชาย
17	คุณสมมิตร	ชาย
18	คุณนุจรี	หญิง
19	คุณณัฐนิช จิระวโรภาส	หญิง
20	คุณสมศักดิ์ ประเสริฐพวงวงศ์	ชาย
21	คุณสมใจ สุขสมกิจ	หญิง
22	คุณบุษบา วรานนท์วนิช	หญิง
23	คุณวันเพ็ญ เหลี่ยมวงศ์ภูธร	หญิง
24	คุณภาณี	หญิง
25	คุณชาตรี หลินสุวรรณนท์	ชาย
26	คุณวิศรา ทองคัม	หญิง
27	คุณจิตรา มาลีพันธุ์	หญิง
28	คุณบัญญัติ	ชาย

29	คุณเพ็ญทิพย์	หญิง
30	คุณศุภมิตร ทับทิมจวบ	ชาย
31	คุณสุนันท์ อยู่มาก	หญิง
32	คุณกิมหยั่ง แซ่ฮี้	หญิง
33	คุณสมชาย มาลี	ชาย
34	คุณชูศรี โดดเนียม	หญิง
35	คุณปัทมาวดี คำแก้ว	หญิง
36	คุณสมาน ม่วงโพธิ์	ชาย
37	คุณสมหมาย เพชรลีมาลัย	ชาย
38	คุณรำพึง จิตรดา	หญิง
39	คุณอัญชลี เรืองศิลป์	หญิง
40	คุณสุนทร อยู่รุ่ง	ชาย
41	คุณสมถวิล จินสุขประเสริฐ	ชาย
42	คุณสนธยา จันทร์ประยูร	ชาย
43	คุณชุบ สีแป้น	หญิง
44	คุณบัณฑิต อยู่ในวงศ์	ชาย
45	คุณรุ่งอรุณ โพธิ์บางยาง	หญิง
46	คุณมานะ สุวานธรรมสกุล	ชาย